

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA

IZ VSEBINE

Brez naložb ne gre (stran 3)
Razvijanje tradicij NOV (stran 6)
Ugodni rezultati in velike možnosti (stran 7)
Pesem nas druži in krepi (stran 8)
Omahnil je Rado Simoniti (stran 10)

Mladim gostom iz vse Slovenije so pionirji iz OŠ Tone Žnidarič ob sprejemu pripravili prigrizno dobrodružico. Predsednica občinske zveze prijateljev mladine Ptuj Lizika Lacko pozdravlja goste Foto: M. Ozmeč

Pionirji likovniki so s svojimi likovnimi deli prav tako prikazali šolstvo med NOB Foto: L. Kotar

DVANAJSTO SREČANJE MLADIH ZGODOVINARJEV IN LIKOVNIKOV SLOVENIJE

Na izkušnjah preteklosti gradimo naprej

V organizaciji občinske zveze društev prijateljev mladine je bil Ptuj v petek in v soboto, 15. in 16. maja gostitelj 12. republiškega srečanja pionirjev zgodovinarjev in likovnikov. Poleg mentorjev se je srečanja udeležilo okrog 300 mladih zgodovinarjev in likovnikov. V petek zvečer jih je sprejel tudi predsednik skupščine občine Ptuj dr. Cvetko Doplihar in jim predstavil ptujsko občino tako iz zgodovinskega kot iz sedanjega družbenega in gospodarskega vidika. Mladi gostje Ptuja so prenočili pri družinah svojih ptujskih vrstnikov.

Srečanje je bilo posvečeno 40-letnici vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti, prazniku mladosti in 40-letnici ustanovitve OF. Pionirji zgodovinarji so s svojimi raziskovalnimi nalogami prikazali čas med NOB, ko se je začelo razvijati partizansko šolstvo, ki je podlaga današnjemu šolstvu v naši samoupravni socialistični družbi. Iz ptujske občine so sodelovali mladi zgodovinarji iz OŠ dr. Franja Zgeča iz Dornave, njihov prispevek objavljamo na 5. strani.

Pionirji so se v Ptuj srečali tudi s partizanskimi učitelji, ki so jim z živo besedo prikazali razmere med NOB v katerih je potekal pouk. To je ena od pomembnih oblik prenašanja tradicij NOB na mlade rodove. Tako zgodovinarje kot likovnike pa je navdušil tudi naš starodavni očak ob Dravi z bogastvom svojih muzejev, s starim delom mesta in z izkopanimi na območju, kjer raste novi del Ptuja.

Sergej Kraigher

SERGEJ KRAIGHER — PREDSEDNIK PREDSEDSTVA SFRJ

V petek, 15. maja je bila v Beogradu seja predsedstva SFRJ. V skladu z ustavo SFRJ in vrstnim redom, ki ga določa poslovnik o delu predsedstva SFRJ kot kolektivnega organa, so na seji razglasili predsednika in podpredsednika predsedstva SFRJ za naslednji enoletni mandat, ker je s tem dnem potekel enoletni mandat predsedniku predsedstva Cvjetinu Mijatoviću, ki je to najodgovornejšo funkcijo prevzel 16. maja 1980.

Za novega predsednika predsedstva SFRJ za novo enoletno obdobje je predsedstvo razglasilo SERGEJA KRAIGHERJA, člana predsedstva FRJ iz Slovenije; za novega podpredsednika predsedstva

SFRJ pa PETRA STAMOBILICA, člana predsedstva SFRJ iz Srbije.

Po razglasitvi novega predsednika in podpredsednika predsedstva SFRJ je dosedanji predsednik Cvjetin Mijatović čestitil obema tovarišema in zavele obilo uspehov tako pri njunem kot pri skupnem delu. Za tem je na kratko orisal delo in razmere v svetu v minulem pomembnem in težkem letu, ko smo pri našem delu opravljali izpit na Titovi poti, vendar brez Tita.

Sergej Kraigher pa se je v imenu Petra Stamboblica in v svojem imenu zahvalil Cvjetinu Mijatoviću za njegovo veliko in uspešno delo, ki ga je opravil v minulem letu kot predsednik predsedstva SFRJ.

PRED SEJAMI ZBOROV SO PTUJ

Razprave v delegacijah in v odborih

V teh dneh se sestajajo delegacije v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela in obravnavajo gradivo za 37. sejo zborov skupščine občine Ptuj. Družbenopolitični zbor se bo sestel v torek, 26. maja; zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela pa 28. maja.

Glavna točka dnevnega reda so poročila o delu pravosodnih organov za leto 1980 in to: Postaje milice Ptuj, Občinskega sodnika za prekrške, Javnega pravobranilstva Ptuj, Družbenega pravobranila samoupravljanja Ptuj in Sodišča združenega dela Maribor. (Nekaj izvlečkov iz teh poročil objavljamo na 4.

strani, ostala bomo objavili v naslednjih številki).

Ostale točke dnevnega reda zajemajo naslednje zadeve: osnutek dogovora o izročanju odlikovanj SFRJ na ravni občine Ptuj; osnutek odloka o določitvi stopnje prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo v obdobju 1981—1985; osnutek odloka o spremembi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Ptuj; osnutek odloka o določitvi poprečne gradbene cene stanovanjske površine in odstotka, s katerim se določi korist za razlašeno stavbno zemljišče v občini Ptuj za leto 1981 in osnutek

odloka o zaključnem računu o izvršitvi proračuna občine Ptuj za leto 1980. Nadalje še nekaj sklepov o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevko v občanov, volitve in imenovanja ter delegatska vprašanja.

V tem tednu se je sestala tudi večina odborov pri skupščini in pri posameznih zbiorih, ki podrobneje obravnavajo gradivo, zavzemajo stališča in oblikujejo predloge, ki jih bodo poslali delegacijam ali predložili na sejah posameznih zborov, kar bo prispevalo k boljšim delegatskim odločitvam.

FF

O NADALJNI GRADNJI CSUI

Na ponedeljkovi seji politične koordinacije ptujske občine je bila beseda o nadaljnji gradnji Centra srednjega usmerjenega izobraževanja. V tem srednjeročnem obdobju je potrebno zgraditi telovadnice, kuhinjo z jedilnico, zaklonska in delavnice oziroma remizo za kmetijske stroje. Gradnja bi naj potekala v etapah, dogovoriti pa se je treba, katere prostore je potrebno najprej zgraditi, saj za vse predvidene objekte ne bo na voljo dovolj sredstev.

Natančnega izračuna še ni, pripraviti pa ga je treba do konca tega meseca. Dogovoriti se je treba tudi za način zbiranja sredstev.

V razpravi je bilo slišati nič koliko različnih mnenj o tem, kaj prej zgraditi, kateri prostori naj imajo prednost. Očitno je, da sta na prvem mestu telovadnica in remiza, ki ju sola zaradi potrditve izvajanja izobraževalnih programov mora imeti. Tako bi naj v prvi fazi zgradili telovadnico, ki jo bo moč razdeliti na tri telovadnice in remizo. Seveda bo o tem beseda še na naslednjem odboru, ki mu predseduje

Člani politične koordinacije so ugotovili, da bi morali v okviru predvidene gradnje načrtovati tudi gradnjo delavnice, kjer bo potekal proizvodni del učnega programa v kovinarski in metalurški usmeritvi. Žal pa v republiki še niso izdelani toliko natančni programi, da bi bilo po njih moč izdelati načrte za gradnjo teh objektov. Najbrž pa to vprašanje ni toliko pomembno, ker bo večina proizvodnega dela potekala v organizacijah združenega dela v ptujski in tudi v mariborski občini — ptujski center ima namreč po novem 7 oddelkov kovinarske in 3 oddelke metalurške usmeritve.

Kuhinja bo pripravljala obroke za dijake srednješolskega centra in za učence, ki živijo v Domu učencev, v jedilnici pa bo lahko hkrati jedlo 400 dijakov.

Vsi ti novi prostori bodo povezani s sedanjimi s posebno pokrito ulico, vanje pa bo moč priti tudi od zunaj, takoj da je omogočen dostop obiskovalcem.

Člani politične koordinacije so menili, da je potrebno pripraviti popolno informacijo za delovne ljudi in občane, ki naj odločajo o predvideni investiciji, saj bi naj večina sredstev prišla iz občinskega samoprispevka in iz prispevka organizacij združenega dela ptujske občine.

N. Dobljekar

V počastitev dneva varnosti

Ob 13. maju — dnevu varnosti so povsod po naši domovini potekale številne slovesnosti in prireditve, s katerimi smo dostojno proslavili 37-letnico ustanovitve oddelka za zaščito naroda — OZNA.

Na območju UNZ Maribor so že v ponedeljek 11. maja slovesno odprli zvezno razstavo Varnost in družbena samozашita pod geslom Titovih besed: »Najbolj varna je tista država, ki jo varujejo ljudje sami.« To izredno zanimivo in dobro pripravljeno razstavo, si je v mariborski hali C ogledalo prek 20.000 občanov iz celotne regije. Razstavo so zaprli v ponedeljek 18. maja.

Dan pred praznikom, v torek 12. maja je v Mariboru potekala slovesnost, na kateri so najbolj zaslužnim in vestnim delavcem milice podelili državna odlikovanja in značke organov notranjih zadev. Med dobitniki državnih odlikovanj, ki jih je izročil podpredsednik SO Maribor Rajko Kramberger, so tudi trije delavci iz oddelkov in postaje milice v Ptuj: Milan Kogovšek in Janko Traper sta prejela red dela z zlatim vencem, Milan Tucovič pa je prejel red dela s srebrnim vencem.

Načelnik UNZ Maribor Slavko Kleindienst pa je med drugim izročil bronaste značke organov notranjih zadev še štirim delavcem milice z območja ptujske občine: Francu Holcu, Aleksandru Majdiču, Jožetu Kozelu in Milanu Tucoviču.

V okviru praznovanja dneva varnosti pa so v sredo 13. maja dopoldne svečano odprli nov oddelk milice v Rušah. Popoldne pa je v

Kljub prazniku so miličniki opravljali svojo redno delovno dolžnost. (foto M. Ozmeč)

mariborskem domu JLA potekala osrednja slovesnost ob dnevu varnosti na območju UNZ Maribor. Slavnostni govornik je bil Alojz Vindiš-Dunda, predsednik mestne konference ZKS Maribor. Načelnik UNZ Maribor Slavko Kleindienst je z zadovoljstvom pozdravil številne aktivne in upokojene delavce organov in služb za notranje zadeve, številne goste in predstavnike družbeno političnih organizacij regije in občine, predstavnike zveznega in republiškega sekretariata za notranje zadeve, pripadnikov JLA, pravosodnih organov in carine.

Na območju ptujske občine pa je v okviru praznovanja dneva varnosti potekalo v soboto 9. maja prijateljsko športno srečanje med delavci postaje milice Ptuj in varnostnimi delavci iz Ivanca v sosednji bratski republiki. Prejšnjo soboto 16. maja pa je v ptujskem hotelu Poetovio bilo še družabno srečanje za aktivne in upokojene delavce milice s ptujskega območja.

—OM

Ob dnevu mladosti vrsta prireditev

V počastitev dneva mladosti bo tudi letos vrsta prireditev. V sklepnih fazah so športna tekmovanja, ki so se pričela že v aprilu. Uspešno jih vodijo člani komisije za šport in tekmovanja pri občinski konferenci ZSMS Ptuj, posamezne osnovne organizacije pa se tekmovanj množično udeležujejo.

V soboto 23. maja bo v počastitev dneva mladosti in 40 letnice OF ter vstaje jugoslovanskih narodov množični pohod mladih na Domačko goro. Pohod organizirata občinska konferenca ZSMS Ptuj in Planinsko društvo Ptuj. Pohoda se lahko udeleži vsakdo, ki ima ustrezno opremo in voljo do hoje v gore. Za vse pohodnike bodo organizirani posebni avtobusni prevozi iz Ptuja do Stoperc in nazaj. V Stoperc bodo vozili avtobusi od 6. do 8. ure, nazaj pa ob 16. uri po enakem razporedu. Pred planinskim domom pod Domačko goro bo v soboto ob 11. uri krajša slovesnost, na kateri bo slavnostni govornik Dragica Voda, predsednica občinske konference ZSMS v Ptuj.

V dneh od 18. do 22. maja potekajo po osnovnih šolah na območju ptujske občine razgovori s starejšimi pionirji, ki bodo na proslavah ob dnevu mladosti sprejeti v vrste ZSMS, po posameznih krajevnih skupnostih.

Osrednja slovesnost ob dnevu mladosti bo na sam prazničen dan, v ponedeljek 25. maja ob 12. uri v vojašnici Dušana Kvedra v Ptuj. Slavnostni govornik bo Stane Lepej izvršni sekretar komisije OK ZKS Ptuj. V kulturnem programu pa bodo nastopili dijaki CSUI in osnovnih šol v Ptuj ter pripadniki JLA. Popoldne pa se bodo sestali na slavnostni seji člani predsedstva občinske konference ZSMS Ptuj. Najaktivnejšim mladincem in mentorjem mladinskih organizacij bodo podelili 18 pismenih priznanj; podelili pa bodo tudi pokale in priznanja najbolje uvrščenim ekipam in posameznikom v okviru športnih tekmovanj ob mesecu mladosti.

—OM

Občinska zveza društev prijateljev mladine Ptuj se zahvaljuje vsem organizacijam združenega dela in skupnostim, združenju obrtnikov in posameznikom za materialno pomoč pri izvedbi 12. srečanja pionirjev zgodovinarjev in likovnikov Slovenije, ki je bilo v Ptuj 15. in 16. maja 1981.

Zmanjšanje sredstev gospodarstva

Na zadnji seji poslovnega odbora KB Maribor — poslovne enote Ptuj je osrednja pozornost veljala obravnavi poročila o poslovanju kreditne banke Maribor in poslovne enote v obdobju januar — marec 1981. Sredstva poslovne enote so se v prvih treh mesecih leta 1981 v primerjavi s stanjem konec leta 1980, znižala za 2 odstotka. Pri tem je dodati, da so se zmanjšala sredstva gospodarstva, na drugi strani pa so porasla sredstva negospodarstva. Skupna sredstva občanov so v tem obdobju porasla za 2 odstotka, zlasti so se povečala sredstva za stanovanjsko izgradnjo, sorazmerno pa so zaostajala sredstva dinarskih vlog na vpogled.

Kljub določenim težavam v likvidnosti je banka izpolnila sprejete obveze. Sredstva je zagotavljala predvsem z eskontiranjem menic. V obdobju januar — marec 1981 je eskontirala za 231 milijonov dinarjev menic. Za izplačilo osebnih dohodkov je odobrila 91 milijonov dinarjev kratkoročnih kreditov, kar je za 31 odstotkov manj kot v enakem obdobju leta 1980, ko je bilo teh kreditov za 120 milijonov dinarjev.

Podatki za prvo tromesečje tudi kažejo, da investicijska aktivnost še ni razvita, saj je poraba teh sredstev le 17 odstotka; v tem obdobju je bil odobren le en investicijski kredit v znesku 450 tisoč dinarjev in sicer kmetijski zadrugi Ptuj.

V obdobju januar — marec je poslovna enota dosegla 20 odstotkov načrtovanih prihodkov, ki so za 1 odstotek višji od realizacije leta 1980. Struktura skupnih prihodkov kaže na največjo udeležbo obresti za kredite občanom in plačane obresti od drugih uporabnikov. Skupni materialni stroški dosegajo manjšo rast in so za 4 odstotke manjši od planiranih, kar kaže na dosledno upoštevanje varčevalnih ukrepov. Poprečni izplačani OD zaposlenih so v prvem tromesečju dosegli 10.493 dinarjev in so za 8 odstotkov višji od OD v letu 1980.

Doseženi prihodki in odhodki poslovne enote kažejo, da je enota dosegla pozitiven rezultat; razlika znaša 1.284.287,70 dinarjev v korist prihodkov, ki bi bila še višja, če bi bile plačane vse obresti za prve tri mesece.

V nadaljevanju se je bilo govora tudi o poročilu o delu komisij za dovoljevanje kreditov občanom. Od 1. januarja do 30. aprila je bilo odobrenih 81 zahtevkov za prekoračitev po tekočih računih in 455 kreditov občanov, ki so dosegli višino 7.354.200, dinarjev. V obdobju ni bilo nobenega zahteva za kredit na podlagi vezanih hranilnih vlog.

MG

SKRB ZA TOPLE MALICE

V delovnih organizacijah občine Slovenska Bistrica je zaposlenih nad 7500 občanov, od teh jih kar 6040 prejema toplo malico med delom. Brez topliga obroka je 1260 delavcev, večina njih prejema posebne bone za malico.

Anketo o družbeni prehrani zaposlenih na delovnem mestu je pred nedavnim opravil občinski sindikalni svet Slovenska Bistrica. Z njo so med drugim ugotovili, da od skupno 72 organizacij združenega dela 40 delovnih kolektivov organizira malico v svojih obratih, drugi pa se hranijo v družbeni prehrani ali kuhinjah sosednjih organizacij.

Spoznanje, da v bistriški občini narašča število zaposlenih, ki prejemajo tople malice, je v primerjavi s podatki v republiškem merilu, kjer beležijo upadanje števila zaposlenih, ki prejemajo tople malice, prav gotovo spodbudno. V tej občini pa si prizadevajo še nadalje, da bi kar največje število zaposlenih prejelo tople malice. K temu jih spodbuja tudi spoznanje, da so dosedanje kapacitete kuhinj za tople malice še v mnogih sredinah premalo izkoriščene.

Viktor Horvat

SLOVENSKA BISTRICA

Skupno z univerzo Maribor

Letošnja osrednja proslava ob dnevu mladosti bo za prebivalce občine Slovenska Bistrica in študente mariborske univerze skupna. V organizaciji DPO občinske Slovenska Bistrica in ob sodelovanju Univerze iz Maribora po ta svečanost v nedeljo, 24. maja pri planinskem domu Anton Stuhec pri Treh kraljih, na bistriškem Pohorju, s pričetkom ob 12.30.

Ze med 7.30 in 8. uro bodo iz Slovenske Bistrice, enako pa tudi iz drugih središč krajevnih skupnosti na območju občine Slovenska Bistrica, odpeljali posebni avtobusi v smeri partizanske vasice Tinje na Pohorju, kjer bodo pripravili udeležencem proslave ob 8.30 kulturni program in razstavo ročnih del domačinov.

Udeleženci osrednje občinske proslave bodo iz Tinje nadaljevali pot z avtobusi do Smolarjevega mlina, znane partizanske postojanke iz časa NOB, kjer bo pozdravni govor in ogled mlina. Od te postojanke bodo udeleženci odšli peš do partizanske bolnišnice Jesen, kjer bo prav tako govor s kulturnim programom, ogledom bolnišnice in polaganjem venca na spominsko obeležje NOB.

Na kraj osrednje občinske svečanosti, k Treh kraljem bodo prispeli ob 12.30, kjer bodo pričeli svečanost s polaganjem temeljnega kamna za graditev prizidka k planinskemu domu Anton Stuhec. Tej svečanosti, enako tudi ostalim v praznovanjih dneva mladosti bodo prisostvovali predstavniki pobratene občine Svetozarevo. Ta občina bo v prizidku imela svoje stalne prostore za letovanje otrok iz svetozarevske občine, predvsem v zimskih počitnicah.

Osrednji del svečanosti pri Treh kraljih — pa "bo sprejem" pihirjev bistriške občine v vrste ZSMS,

sprejem študentov mariborske univerze v ZKS in podelitev državnih odlikovanj najzaslužnejšim občanom.

V kulturnem programu svečanosti bodo sodelovali godba na pihala delovne organizacije IMPOL iz Slovenske Bistrice, folklorna skupina KUD Student iz Maribora, folklorna skupina Šmartno na Pohorju, člani DPD Svoboda Slovenska Bistrica, učenci osnovnih šol občine Slovenska Bistrica, godba na pihala Frajham in gasilska godba iz Sp. Polskave.

Letošnja svečanost v okviru dneva mladosti so posvetili tudi praznovanju 40. obletnici vstaje in 40. obletnici delovanja narodne zaščite, zaključili pa jo bodo s partizanskim mitingom.

Viktor Horvat

RAZVOJ CESTNEGA OMREŽJA V PTUJSKI OBČINI V OBDOBJU 1981—85

VELIKO POTREB — MALO DENARJA — VEČ ZA VZDRŽEVANJE

V srednjeročnem obdobju 1981—85 bo lokalna skupnost za ceste občine Ptuj skladno z razvojnimi usmeritvami delovala predvsem na izboljšanje vzdrževanja cest, dalje pri modernizaciji, zlasti se pri modernizaciji na manj razvitih območjih občine; posebno pozornost pa bo namenila gradnji cestnih objektov — mostov in tudi vključitvi v gradnjo obvoznice. Omrežje kategoriziranih cest v občini Ptuj je eno najgostejših v Sloveniji, saj znaša gostota cestnega omrežja 1,04 km na 100 ha površine, medtem ko je republiško povprečje 0,64 km/100 ha.

Po samoupravnem sporazumu je skupnost dolžna redno vzdrževati 251 km makadamskih cest, 226 moderniziranih cest, od katerih bo na 65 km izvedena ojačitve; v obdobju 1981—85 pa bo potrebno zgraditi več mostov na Dravinji in Pesnici in modernizirati 21 km lokalnih cest. Za

uresničitev sprejetih nalog bo skupnost morala zagotoviti sredstva v višini 197.350.000,00 dinarjev. Sredstva pa se bodo stekala iz izvernih prihodkov lokalne skupnosti za ceste, združenih sredstev gospodarstva po stopnji 0,21 odstotkov od dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela in sredstev krajevnih skupnosti ter kreditov.

Razvoj cestnega omrežja v ptujski občini stalno spremlja pomanjkanje finančnih sredstev in tudi pomanjkanje gradbenih materialov. Zaradi vedno večjega razvoja cestnega prometa in nasproti temu prepočanega razvoja cestne mreže v občini Ptuj, bo potrebno zagotoviti večja vlaganja v razvoj cestne mreže. Ob vstopu v novo srednjeročno obdobje je bilo v ptujski občini še vedno 240 km makadamskih cest. V tem obdobju bo glede na slabo tehnično stanje makadam-

skih cest več sredstev usmerjenih za vzdrževanje, ki se bo izvajalo na podlagi že sprejete prioritete insicer na območju Slovenskih goric in Haloz.

Poseben problem so mostovi, ki ne ustrezajo zahtevam prometa in jih bo potrebno ali zgraditi na novo ali pa obnoviti. V te namene bo potrebno zagotoviti sredstva v višini 32.600.000 dinarjev. Del potrebnih sredstev bo lokalna skupnost za ceste dobila tudi na podlagi sklenjenega sporazuma z območno vodno skupnostjo „Drava“ Maribor. Gradili pa bi naj mostove na Dravinji v Trčcu in Doleni ter Stogovcih in na Pesnici v Zamušanah.

V razvoj cestne mreže v občini se z občutnim deležem vključujejo tudi krajevne skupnosti same, ki prispevajo od 30 do 50 odstotkov vrednosti; po 30 odstotkov prispevajo manj razvite krajevne skupnosti, razvite pa 50 odstotkov.

MG

V PTUJSKI ELEKTRONIKI

Prizadevanja za odpravo težav

Rezultati gospodarjenja v TGO Gorenje TOZD Elektronika Ptuj v letošnjih prvih treh mesecih niso spodbudni, zabeležili so občutno izgubo. Glede na rezultate dosedanjega dela, hiter razvoj in uspešno obvladovanje zahtevne proizvodnje, je to nekoliko nepričakovano. Za pojasnilo vzrokov izgube in ukrepov za izboljšanje poslovanja smo zaprosili direktorja Gorazda Žmavca. Najprej nekaj podatkov o delu v minulem obdobju, zlasti letu 1980.

«Ob podajanju rezultatov gospodarjenja želim opozoriti, da rezultati našega dela spodbujajo in dajejo realne možnosti za prevzemanje še zahtevnejših in odgovornejših nalog ter s tem prispevek k hitrejšemu gospodarskemu razvoju ptujске občine.

To so bili tudi cilji ob naši odločitvi, da kolektiv z obstoječim programom kopirne tehnike, sicer v manjšem obsegu, vendar v celoti zasnovan na lastnem znanju, združuje delo z Gorenjem ter se na osnovi prenosa tehnologije in proizvodnje televizijskih sprejemnikov uspešno uveljavlja tudi kot proizvajalec elektronike.

Kazalci gospodarske uspešnosti kažejo, da je bila v letu 1978 realizacija 58 milijonov dinarjev, leta 1979 pa že 320 milijonov z minimalno akumulacijo. Lani smo ob izredno zaostrenih pogojih gospodarjenja dosegli 430 milijonov dinarjev realizacije, uspeli ustvariti 76 milijonov dinarjev dohodka, ker je 40 % več kot leta 1979, poslovni sklad pa v višini 10 milijonov dinarjev.

Število zaposlenih smo v tem času povečevali in nas je danes 300, poprečni osebni dohodek je sedaj 8000 dinarjev, leta 1978 je bil 5600 dinarjev, najnižji OD pa je 6500 dinarjev. Izpostaviti pa moram naša stabilizacijska prizadevanja, zlasti, da smo lani za 25 % povečali produktivnost, za 18 % presejali norme, zmanjšali število potrebnih ur za proizvod in skoraj v celoti odpravili nadurno delo. Veliko smo naredili v smeri izboljšanja zunanjetrgovinske bilance, intenzivno smo na-

mrež lani pristopili k zamenjavi uvoženih materialov z domačimi ter strukturo, ki je bila za trenutne gospodarske razmere zelo neugodna, 60:40, spremenili na razmerje 80:20 v korist domačih materialov. Vendar pa ob tem beležimo tudi visok porast cen, kar pa negativno vpliva na naše poslovne rezultate in tudi na kvaliteto,« nam je pojasnil Gorazd Žmavec.

— Podatek o višini izgube v vaši TOZD je znan, o tem je bila

program, to je program komponent glasbenega stolpa, kar pa bomo osvojili šele v drugi polovici leta ob zelo zahtevni tehnologiji, v celoti pa ga bomo prevzeli in prenesli iz Körtinga. To je tudi vzrok za sorazmerno manjši obseg proizvodnje v prvem tromesečju, v primerjavi z lanskim obdobjem pa bo tako tudi v drugem tromesečju. Glede na plan se bo struktura, zlasti fizični obseg proizvodnje, spremenila v drugi polovici leta, saj želimo

tehnologijo dela, kjer gre za izdelek vezan na veliko število komponent, veliko izpadov v proizvodnji, zastojev dela, ki vplivajo tako na rezultat dela kot tehnološko in delovno disciplino.

V letu težkih preiskujenj, zlasti preusmeritve, je prisoten še problem programa Körtinga, ki je sestavni del Gorenja, saj doživlja težave in povzroča izgube, te pa so veliko breme za nas, ki jih solidarno pokrivalo v cilju, da Körting kot ena vodilnih in razvojno perspektivnih organizacij v okviru Gorenja kljub težavam uspešno realizira sanacijski program.

— Kako pa je s programom birotehnike. Omenjene težave so verjetno na področju elektronike?

«Govoril sem predvsem o problemu, ki je prisoten na področju elektronike. To je namreč večji del proizvodnje in tako za poslovne rezultate najpomembnejši. Program birotehnike predstavlja nekoliko manjši delež, vendar pa gre za program, v okviru katerega imamo lahko izredne razvojne možnosti. Zato želimo ta program dograditi, ga razvijati in pravzaprav na njem graditi, ker v okviru tega programa postajamo nosilci znotraj delitve dela zelo jasnega programa na področju informatike, zlasti v smeri industrijskega dela-proizvodov. Zato temu programu namenimo velik del pozornosti, v sedanjem trenutku pa še ne more dajati odločilnih rezultatov.»

Kljub sedanjim težavam so napovedi za poslovno leto 1981 lahko optimistične. Ne gre toliko za rezultat letošnjega dela. Kot poudarjajo v TOZD Elektronika, gre za to, da v tem letu zelo jasno postavijo naloge in programe, ki bodo zagotavljali uspešno delo tudi v prihodnjih letih. Tako lahko iz TGO Gorenje TOZD Elektronika letos pričakujemo številne novosti, zlasti proizvodne, z njimi pa vas bomo sprotno obveščali.

I. kotar

V novih prostorih — novi programi (foto I. kotar)

beseda tudi na minulem zasedanju zborov občinske skupščine.

Gre za izgubo v višini 13 milijonov dinarjev. Kje so vzroki in kaj boste ukrenili, da to izgubo odpravite?

«Ob spodbudnih podatkih za leto 1980 moram opozoriti, da je leto 1981 velika preizkušnja Gorenja zlasti v smeri prilagajanja novim ekonomskim pogojem, v smeri prestrukturiranja proizvodnje. Planske obveznosti naše temeljne organizacije za leto 1981 znašajo 560 milijonov dinarjev, kar je več kot naša realizacija v letu 1980, vendar je v tem planu predvideno zmanjšanje proizvodnje črno-belih TV aparatov s 65 na 50 tisoč kosov letno. Plan predvideva delno preusmerjanje na nov proizvodni

v začetku tretjega tromesečja uspešno prenesti celotno tehnologijo in osvojiti proizvodnjo komponent sodobne tehnike, za katero smo se dogovorili, to pa bo bistveno vplivalo na naše rezultate ob koncu leta. Ocenjujemo, da bi ob uspešni osvojitvi te proizvodnje dosegli uspešne rezultate in tako zaključili poslovno leto 1981.

Opozoriti pa moram na naslednje. Največja težava je v tem, da tudi ob zmanjšanju planskih obveznosti svojih nalog ne moremo izvrševati po dogovoru in v skladu z našimi proizvodnimi možnostmi, saj je še vedno prisotno pomanjkanje repromaterialov, zlasti sodovinskih od uvoza. To povzroča zelo resne težave in motnje v proizvodnem procesu. Posledica je, da je glede na

ANALIZA OBRAMBNE VZGOJE PREBIVALSTVA

Občinski komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozščito in svet občinske skupščine za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozščito sta na skupni seji med drugim obravnavala in sprejela tudi analizo obrambne vzgoje prebivalstva v času od decembra 1980 do marca 1981.

Ob tem oba organa ocenjujeta, da je bil v celoti izveden program obrambne vzgoje prebivalstva, ki ga je predpisal republiški sekretariat za ljudsko obrambo. Oddelek za ljudsko obrambo je ob sodelovanju delavske univerze ter komitejev za SLO in DS in svetov krajevnih skupnosti, bil nosilec priprav in izvedbe obrambne vzgoje prebivalstva.

Obrambna vzgoja se je izvajala v vseh krajevnih skupnostih na območju občine. Po podat-

kih, ki so jih posredovale krajevne skupnosti je predavanja obiskovalo 31. 979 prebivalcev. Za to število obiskovalcev so bila organizirana 1404 predavanja, ki jih je skupno izvajalo 75 predavateljev, ki so zraven svojega družbenopolitičnega dela še vestno opravljali to nalogo. Iz analiz, ki so jih posredovali komiteji za SLO in DS in sveti KS je ugotovljeno, da so bile posamezne teme dobro izbrane in da so pri poslušalcih našle na dober sprejem. Istočasno je bilo povdarjeno, da se je treba pri podajanju posamezne tematike čim bolj približati krajevnim razmeram. Zaradi tega bo potrebno v prihodnje upoštevati tudi predloge organov KS za podajanje posameznih tem in iskati predavatelje iz same krajevne skupnosti. Pouk prebivalstva je treba še dograjevati zlasti z usposabljanjem predavateljev, z uporabo peda-

goško androgoških metod, večjo uporabo učnih pripomočkov ter vspodbujanjem aktivnega vključevanja poslušalcev v razpravo.

Te naloge izhajajo iz zaključkov, ki sta jih sprejela komite za SLO in DS in svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozščito s tem, da se poročilo posreduje v razpravo in sprejem zborov občinske skupščine. Iz ocen komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozščito krajevnih skupnosti in splošne ocene prebivalstva, ki se je udeležilo pouka v izobraževalni sezoni 1980/81 izhaja, da je bila to pomembna politična naloga v okviru vseslovenske družbeno politične akcije pod geslom „Nič nas ne sme presenetiti 81“ v občini Ptuj uspešno izvedena.

S. M.

Plaketa varnosti ptujskemu kombinatu

Številnim dobitnikom priznanj in plaket, ki so jih podelili ob letošnjem dnevu varnosti se pridružuje tudi Kmetijski kombinat Ptuj. Republiški sekretariat za notranje zadeve SRS je namreč KK Ptuj podelil plaketo organov za notranje zadeve, kot priznanje za izredne zasluge in uspehe pri izgradnji varnostnega sistema in sistemih družbene samozščite v tej delovni organizaciji. —OM

MARJAN ŠTOLFA, DELEGAT III. KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

VSA PRIZADEVANJA V UTRJEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

V prihodnjem mesecu se bodo sestali delegati III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, od katerega samoupravljalci veliko pričakujemo, ki pa vendar ne bo prinesel nekaj novih poti k že začrtani usmeritvi; prinesel naj bi več določnosti in konkretnosti v uresničevanju že sprejetega.

Marjan Štolfa bo na kongresu zastopal področje zdravstva in socialnega varstva. To vprašanje je obravnaval že na 9. kongresu slovenskih sindikatov, kjer se je lotil problematike združevanja zdravstvenih organizacij na Slovenskem. Ptujsko zdravstvo je takrat prehodilo pionirsko pot, danes pa se že srečujemo s podobnimi primeri združevanja.

Izkazna aktivnosti Marjana Štolfa je polna zadolžitve, težko je izbrati najpomembnejšo, ker vsa izraža določeno pomembnost in zadolžitve, ki terja od njega aktivnost. Sedaj je predsednik konference sindikatov na nivoju ZC Ptuj — Ormož, član sveta ZSS Ptuj, podpredsednik občinskega odbora sindikata delavcev zdravstva in socialnega varstva Ptuj, delegat DPZ, poleg tega pa aktivno sodeluje v samoupravnih organih ZC Ptuj — Ormož.

Zdravstvu je zvest že 25 let. Začel je v Ljubljani v vojaški bolnici (operacijska soba), nato je preseljal na bolnišnico dr. Peter Držaja, zatem se je zaposlil v ormoški bolnišnici; sedaj pa je zaposlen v ZC Ptuj — Ormož na oddelku intenzivne nege z anestezijo. Po

poklicu je medicinski tehnik. Njegovo delo je izredno zahtevno; dela v vseh treh izmenah.

Ceprav še ni pripravil poročila za kongres oziroma ni sestavil okvira, v katerem bi želel opozoriti na zdravstvene probleme, poudarja, da je zanj bistvenih dveh vprašanj. Predvsem gre za vprašanje „bogatejših“ in „revnejših“ občin; tu misli na zdravstveni dinar, ki je ponekod debelejši drugje tanjši. Iz tega potem nastajajo razlike v nujenju zdravstvenih uslug in podobno. Vsak bi moral imeti enake možnosti za ohranitev zdravja oziroma za zdravljenje.

Bistveno se mu tudi zdi vprašanje nagajevanja zdravstvenih delavcev; tu obstoje velike razlike. Več pa bi morali storiti tudi na področju svobodne menjava dela med zdravstvenimi delavci in uporabniki. Ne zanemarijamo ogromnega dela, ki je bilo na tem področju opravljeno v zadnjih letih, vendar meni, da bi bilo potrebno več storiti pri neposrednem dogovarjanju. Posebno pozornost pa namenja vprašanju socialne neenakosti, zlasti še na področju Haloz in Slovenskih goric.

Gre za življenjsko izredno pomembna vprašanja, ki terjajo veliko konkretnosti in toliko manj posploševanja. Ne moremo pa jih reševati brez potrebne angažiranosti.

MG foto: Ciani Marjan Štolfa

OBČINSKA KONFERENCA ZSMS PTUJ

ODGOVORNO DO NALOG V POSAMEZNIH PODROČNIH KONFERENCAH

Nesporna je ugotovitev, da so v letošnjem letu mladi v posameznih področnih konferencah pri občinski konferenci ZSMS Ptuj vse bolj aktivni. Ne samo, da se pogosteje sestajajo, ampak je njihovo delo in aktivnosti čutili na vseh področjih delovanja.

Tako so se v petek 8. maja sestali predsedniki in sekretarji osnovnih organizacij ZSMS na osnovnih in srednjih šolah skupaj z delegati Kluba ptujskih študentov na konferenci mladih v vzgoji in izobraževanju. Razpravljali so o udeležbi na letošnjih mladinskih delovnih akcijah in spodbudili mlade k sodelovanju, še posebej so opozorili na udeležbo v pionirski delovni brigadi Bratov Šarh, ki bo sodelovala na MDA v Brkinih. Dogovorili so se tudi o vstopu mladih prostovoljcev v enote teritorialne obrambe, pa o akciji 1000 najboljših slovenskih srednješolcev in o študentskih izletih iz Titovega sklada.

V četrtek 14. maja so se sestali tudi predsedniki krajevnih svetov mladih in osnovnih organizacij ZSMS v konferenci mladih iz krajevnih skupnosti, ki jo vodi Marjan Horvat. Uvodoma so pozitivno ocenili akcijo ob sprejemu lokalne šifete mladosti v posameznih krajevnih skup-

nostih ptujске občine ter ugotovili, da so mladi z dostojanstvom in nadvse množično spremljali simbol mladih, simbol bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Dogovorili so se tudi o poteku akcije ob sprejemu pionirjev v vrste ZSMS. Posamezne osnovne organizacije in krajevni sveti so že predložili sezname pionirjev, ki bodo sprejeti v vrste mladih ob letošnjem dnevu mladosti. Kot so se dogovorili, bodo sprejeli potekali po osnovnih organizacijah v posameznih krajevnih skupnostih. Tam, kjer že dobro delujejo sveti mladih pa v okviru njih.

Ko so razpravljali o aktivnosti mladine v okviru letošnje akcije NNNP so se zavzeli za bolj angažirano sodelovanje mladih v okviru te izredno pomembne akcije. Mladi ne smejo biti le opazovalci ali le kurirji, ampak mora biti njihov delež enakovreden ostalim družbenopolitičnim organizacijam. Predsedniki osnovnih organizacij ZSMS se morajo čim prej povežati s predsedniki krajevnih konferenc ZSMS in se dogovoriti o nalogah mladih v posameznih sredinah za akcijo NNNP.

Kritično so ocenili dosežanje sodelovanje OO ZSMS z ostalimi družbenopolitičnimi organiza-

cijami v posameznih krajevnih skupnostih. Velik del krivde je na mladih samih, v marsikateri KS pa so za slabo povezavo krive tudi ostale družbenopolitične organizacije. Za primer so navedli stanje v KS Vitomarci, kjer po besedah mladih sploh ni nobene povezave.

Ob koncu so se dogovorili tudi o organiziranem obisku zaključne prireditve ob letošnjem mesecu mladosti, ki bo na stadionu JLA v Beogradu 25. maja. Občinska konferenca ZSMS organizira brezplačen prevoz z dvema avtobusoma, posamezne osnovne organizacije pa lahko delegirajo po enega ali največ dva člana za ogled prireditve. Ostale stroške nosijo posamezne osnovne organizacije.

Včeraj popoldne pa so se sestali tudi predsedniki osnovnih organizacij ZSMS v združenem delu na konferenci mladih delavcev. Dogovorili so se o poteku akcije najboljši delavec — samoupravljalac in najboljša osnovna organizacija ZSMS. Dogovorili so se tudi o aktivnem sodelovanju mladih v letošnji akciji NNNP in o ostalih pomembnih nalogah, ki so pred mladimi delavci.

M. Ozmeč

ALOJZ ROŠKAR, DELEGAT III. KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

ZA EKONOMSKO STABILIZACIJO SMO ODGOVORNI VSI...

Alojz Roškar je zaposlen v TOZD Avtooprema AGIS-a Ptuj. Dela kot vodja montaže. Je zelo aktiven na družbeno-političnem področju, aktivno pa se tudi vključuje v delo samoupravnih organov znotraj temeljne organizacije, je tudi predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije ZS S TOZD Avtooprema. Sam pravi, da je zaradi razmetanosti obratov, pa tudi velikega števila TOZD, 10 jih je, delo družbenopolitičnih delavcev precej oteženo.

Delo osnovne organizacije je začrtano tako, da resnično obravnava ves splet delavske problematike. Alojz Roškar pravi, da se ta aktivnost najbolj kaže ob obravnavi zaključnih in periodičnih obračunov. Čeprav gre za vsebinsko bogate in poglobljene razprave ob teh priložnostih, v katere se delavci v polni meri vključujejo, pa je mnenja, da bi bile bolj enostavno zapisane. Delavci si ne žele toliko števil, kot pa obširne vsebinske obravnave. Sindikat veliko pozornost posveča tudi disciplini, ta predstavlja velik problem za proizvodnjo. Z boljšo tehnološko disciplino pa bi lahko rešili marsikatero vprašanje s tega področja; zaključuje Alojz Roškar. Moti ga tudi to, da se na disciplinskih komisijah pojavljajo samo delavci, ne pa tudi zaposleni iz drugih struktur in videti je, da so samo delavci za strojem tisti, ki kršijo delovno disciplino. Nasprotno pa je delo osnovne organizacije in nasploh družbeno-politično delo oteženo zaradi že omenjene razmetanosti temeljnih organizacij. Poleg tega pa običajno delo osnovne organizacije sloni na predsedniku.

Sindikat je k aktivno pristopil tudi k uresničevanju sprejetih stabilizacijskih prizadevanj. Tako so delavci odločili, da bodo sestanki v bodoče le zunaj delo-

vnega časa. Vsi zaposleni so spoznali prednosti varčevanja, zato vsak varčuje kjer se le da. Alojz Roškar pri tem zavzeto pristavlja, da bi se v delovni organizaciji morali obnašati tako, kot se doma na dvorišču. Poseben problem predstavlja v temeljni in tudi delovni organizaciji nagajevanje po delu in rezultatih. Usklajevanje na ravni delovne organizacije poteka že tri leta; zaradi različnosti sistemov nagajevanja so tudi občutne razlike pri osebnem dohodku

kriterije za ocenitev proizvodnega dela, pa to ocenjevanje ni objektivno. Obstaja namreč miselnost: »ta mesec sem jaz v komisiji in če bom sodelavca slabo ocenil, bo mi ta to vrnil v prihodnjem mesecu...!« Če bi jim uspelo to miselnost odvračati, bi lahko v resnici slabega delavca slabo nagradili, dobrega pa dobro.

Ob koncu razgovora smo Alojza Roškara povprašali, kaj mu pomeni sodelovanje na III. kon-

gremu samoupravljalcev Jugoslavije. Povedal: »Zame je sodelovanje izrednega pomena, pomeni obnem nagrado za našo delovno in temeljno organizacijo in je obenem nova vzpodbuda za še aktivnejše delo na družbenopolitičnem in samoupravnem področju v sredini, kjer delam in v okolju, kjer živim.

Pričakujem, da bo III. kongres samoupravljalcev prinesel določeno dorečenost v zvezi s vpraša-

vedno bolj pa se prenašajo na mlajši rod, ki jim daje nove razsežnosti. Iz ptujске občine bo potovalo v kraje nekdanjega izseljenštva okrog 30 izseljencev in njihovih družinskih članov. Vsak udeleženec vlaka bratstva in enotnosti bo za vozovnico vlaka in komplet značk prispeval 350 dinarjev; te bo plačal ob prijavi. Po sklepu odbora za organizacijo vlaka bratstva in enotnosti je treba prijavo oddati na občinsko konferenco SZDL v Ptuj do 1. junija.

Med udeleženci vlaka bratstva in enotnosti bodo letos tudi predstavniki slovenske manjšine iz Italije, Avstrije in Madžarske. Osrednja manifestacija bo v Beogradu; vsi udeleženci vlaka pa bodo skupaj obiskali hišo cvetja, kjer se bodo poklonili »omnini tovariša Tita. MG

Alojz Roškar v svojem delovnem okolju foto: Ciani

med delavci, ki opravljajo podobna dela in naloge. Pri tem pa Alojz Roškar poudarja, da so proizvodni delavci še preslabo nagajevani, saj po njegovem varčuje tisti, ki ima osebni dohodek 5000, 6000 in 7000 dinarjev in zato ekonomske stabilizacije vsi ne čutijo enako.

Posebno poglavje pa je osebno ocenjevanje, ki pa ni realno. Čeprav imajo v temeljni organizaciji izdelane oziroma sprejete

med delavci, ki opravljajo podobna dela in naloge. Pri tem pa Alojz Roškar poudarja, da so proizvodni delavci še preslabo nagajevani, saj po njegovem varčuje tisti, ki ima osebni dohodek 5000, 6000 in 7000 dinarjev in zato ekonomske stabilizacije vsi ne čutijo enako.

Posebno poglavje pa je osebno ocenjevanje, ki pa ni realno. Čeprav imajo v temeljni organizaciji izdelane oziroma sprejete

MEDOBČINSKI SVET ZKS MARIBOR

BREZ NALOŽB NE GRE

O uresničevanju družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu Podravja so na seji, ki je bila prejšnji torek v Ormožu, razpravljali člani medobčinskega sveta ZK in predstavniki kmetijskih delovnih organizacij v Podravju. Doseženi uspehi povedo, da je kmetijstvo v regiji precej napredovalo, vendar bi lahko še bolj. V občinah Lenart, Maribor, Ormož, Ptuj in Slovenska Bistrica je kar 14 odstotkov kmetijskih površin v Sloveniji, 18 odstotkov njiv in vrtov, 40 odstotkov sadovnjakov in več kot četrtina vinogradov. Zemlja pa je še premalo izkoriščena, hektarski donos je v družbenem sektorju zadovoljiv glede na zasebni sektor, ki ima v lasti kar 85 odstotkov zemljišč in okrog 90 odstotkov živine.

V Podravju je še vedno neobelanih 2500 hektarov njiv, kjer bi lahko pridelali hrano za 10.000 ljudi, vsako leto pa zaradi gradnje izgubimo okrog 250 hektarov rodovitne zemlje. Ti podatki niso razveseljivi, posebno še, če jih združimo z naslednjimi: kar 55 odstotkov kmetij v Podravju je mešanih in ne pridelajo toliko kot bi lahko, le 35 odstotkov je tako imenovanih čistih kmetij, vendar je med njimi le 6600 tržno usmerjenih, čeprav je na tem območju osem tisoč zaščitenih kmetij. Poleg tega so kmetijske površine razdrobljene, na mnogih kmetijah žive ostareli ljudje, ki ne morejo obdelovati zemlje, precej kmetij pa je opuščeni, ker mladi odhajajo v mesta.

Ti, nič kaj razveseljivi podatki, so v precejšnji meri posledica neurejenih sistemskih rešitev, predvsem na področju oblikovanja cen. Tudi dohodkovni odnosi niso uveljavljeni dovolj dobro, povezanost zasebnega in družbenega kmetijstva je še premajhna. Kmetijske delovne organizacije, predelovalne in trgovske organizacije v regiji so povezane v šestih sestavljenih organizacijah, od teh pa ima le mariborska Tima sedež v regiji. Prav Tima bi naj storila bistven premik v povezanju in predvsem v usklajevanju razvojnih programov kmetijstva, vendar je naloga zanj preobsežna. Razpravljali so menili, da naj to nalogo prevzame medobčinska gospodarska zbornica skupaj s samoupravno interesno skupnostjo za preskrbo, ki jo v regiji pravkar ustanavljajo. Tako bi tudi bolj uspešno odpirali občinske in regijske meje ter dopuščali vlaganje sredstev v kmetijstvo iz drugih regij in republik. Dejstvo, da je bančnih sredstev za naložbe v kmetijstvo Podravja premalo, je dovolj močan argument za širše povezanje. Če želimo pridelati toliko hrane, kot smo zapisali v planske dokumente, je nujno, da za naložbe v kmetijstvo združijo sredstva vse slovenske banke. Pri naložbah bodo morale v večji meri sodelovati tudi predelovalne in trgovske delovne organizacije, predvsem pa večja potrošniška središča. Ker pa denarja ni na pretek, se bo potrebno odločiti za tiste naložbe, ki so res nujne — predvsem za take, ki imajo na voljo dovolj domačih surovin, nikakor pa ne za tiste, ki bi pomenile podvajanje zmogljivosti.

N. Dobjekar

Zahtevne naloge

Sekretarji osnovnih organizacij ZKS iz ptujске občine so se v prejšnjem tednu sestali na rednem posvetu. Seznanili so se predvsem z nalogami, ki jih je potrebno opraviti v predkongresnem obdobju, posebej pa še s pripravami na evidentiranje sekretarjev in članov sekretariatov v osnovnih organizacijah, ki mora biti opravljeno do konca junija. Komunisti pa morajo aktivno sodelovati tudi pri evidentiranju delegatov za občinsko skupščino in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, saj bodo volitve prihodnje leto marca. V ptujški občini je nekaj čez 6000 delegatov, mnogi med njimi so opravljali delegatske dolžnosti že dve mandatni dobi, zato je treba evidentirati nove delegate. Evidentiranje sicer v delovnih organizacijah opravlja sindikat, v krajevnih skupnostih pa socialistična zveza, vendar morajo komunisti sodelovati v postopku.

V tem času potekajo tudi intenzivne priprave na sejo občinske konference zveze komunistov Slovenije Ptuj, ko bo beseda o kadrovske, študentske in socialni politiki. Vse osnovne organizacije ZK morajo v pripravah na konferenco obravnavati to problematiko, posebej še gradivo, ki ga pripravljajo posebna delovna skupina, podatki svoje pripombe in pobude za uresničevanje zastavljenih nalog na teh področjih dela.

Sekretarji so bili seznanjeni tudi s podatki o gospodarjenju v prvem trimesečju tega leta, ki niso najbolj spodbudni. Zato si morajo vsi komunisti prizadevati za uresničevanje zastavljenih planskih dokumentov, ki jih bo moč uresničiti le z boljšo produktivnostjo, z dobro organizacijo dela, s sodobno tehnologijo, z večjo usmerjenostjo v izvoz.

N. D.

SLOVENSKA BISTRICA

Kmalu bodo začeli graditi dom JLA

Z ugodnim izidom referenduma za krajevni samoprispevek v krajevnih skupnostih na območju Slovenska Bistrica in širše okolice ni več nejasnosti, ali bodo z gradnjo doma JLA v Slovenski Bistrici pričeli ali ne. S sprejetjem samoprispevka je zagotovljeno sofinanciranje tega, za občinsko središče prepotrebne objekta. V njem bo še bolj zaživelo družbeno politično in kulturno življenje občanov, saj bo v domu kinodvorana, klubski prostori in dvorana za kulturne prireditve. Dom pa bo stal v novem naselju Slovenske Bistrice, kjer največji del prebivalcev tak objekt nujno potrebujejo.

Dom JLA bodo pričeli graditi na dan borca 4. julija letos. Po predvidenjanju pa ga bodo predali svojemu namenu na dan praznika občine Slovenska Bistrica 8. januarja 1983. Ta dogodek bodo posvetili tudi 40. obletnici Pohorskega bataljona.

Za ureditev okolja so se že zavzeli mladinci in občani, ki bodo večji del opravili s prostovoljnimi delom. Osrednji del parka pa bo predstavljalo 88 dreves, ki jih bodo ob tej priložnosti posadili v spomin na tovariša Tita.

Viktor Horvat

20-LETNICA VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Blizu 1000 udeležencev (nekdanjih izseljencev, njihovih družinskih članov in gostiteljev) bo letos potovalo z vlakom bratstva in enotnosti. Vlak bo odpeljal 11. oktobra letos. V jubilejnem letu praznovanja 40-letnice vstaje in revolucije ter obenem 20-letnice prvega vlaka bratstva in enotnosti, je njegovo sporočilo ponovna zaobljuba, da bomo vedno in povsod razvijali bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti kot eni najvrednejših pridobitev revolucije.

Nepozabna so srečanja nekdanjih izseljencev in njihovih gostiteljev; vsaka pa so nov kamen v mozaiku povezanosti med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Vezni, skovane v najtežjih časih, so nepremagljive in nepremagljive ostajajo za vekomaj;

vedno bolj pa se prenašajo na mlajši rod, ki jim daje nove razsežnosti.

Iz ptujске občine bo potovalo v kraje nekdanjega izseljenštva okrog 30 izseljencev in njihovih družinskih članov. Vsak udeleženec vlaka bratstva in enotnosti bo za vozovnico vlaka in komplet značk prispeval 350 dinarjev; te bo plačal ob prijavi. Po sklepu odbora za organizacijo vlaka bratstva in enotnosti je treba prijavo oddati na občinsko konferenco SZDL v Ptuj do 1. junija.

Med udeleženci vlaka bratstva in enotnosti bodo letos tudi predstavniki slovenske manjšine iz Italije, Avstrije in Madžarske. Osrednja manifestacija bo v Beogradu; vsi udeleženci vlaka pa bodo skupaj obiskali hišo cvetja, kjer se bodo poklonili »omnini tovariša Tita. MG

IZ POROČILA O DELU JAVNEGA PRAVOBRANILSTVA V PTUJU**Obsežno delo v letu 1980**

Javno pravobranilstvo je v letu 1980 obravnavalo skupno 1.579 zadev v vrednosti 94.736.755.- din. V primerjavi z letom 1979, ko je obravnavalo skupno 1.072 zadev v vrednosti 22.861.634,15 din, pomeni to 507 zadev več, vrednost teh zadev pa je kar za 314 % višja. Ob vseh obravnavanih zadevah je bilo do konca leta 1980 rešenih 1.414 zadev v vrednosti 92.841.906,10 din. Za občino Ptuj je bilo v letu 1980 obravnavanih 1.155 zadev v skupni vrednosti 85.031.094,70 din, v letu 1979 pa 840 zadev v skupni vrednosti 18.703.526,45 din.

Provdne zadeve: V letu 1980 smo obravnavali 587 pravnih zadev v skupni vrednosti 1.413.165,25 din. V primerjavi z letom 1979 so to 204 zadeve več. Število pravnih zadev se je tako občutno povečalo zaradi izterjave krajevnega samopriskevka, na katero odpade 407 zadev. Za omenjeno izterjavo je kljub dokaj jasnim določilom v zakonu o samopriskevku prevladovalo vse do lanskega leta nepravilno stališče, da so spore v zvezi z izterjavo neplačanih samopriskevkov pristojna redna sodišča. Vrhovno sodišče SR Slovenije pa je julija 1980 zavzelo stališče, da odločanje v sporih za plačilo samopriskevka ne spada v pristojnost rednih sodišč, temveč v pristojnost upravnih organov, kot to izhaja iz 1. odstavka 13. člena zakona o samopriskevku, v katerem je določeno, da se od zavezancev, ki samopriskevka ne plačajo v določenem roku, obveznosti izterjavo po predpisih, ki veljajo za izterjavo davka. Pri uradni za družbene prihodke, ki izterjuje davke, pa je postopek tak, da zavezanca napravi pisno opozorilo, kolikor ta v roku 8 dni ne poravnava obveznosti pa izdajo sklep o prisilni izterjavi.

Naše pravobranilstvo je od izdaje zakona o samopriskevku stalo na stališču, da je samopriskevkeč mogoče prisilno izterjati le v upravnem postopku. Zadeve je prevzelo v izterjavo le toliko, da je poskušalo z opominom, torej brez prisilnih sredstev, izterjati čimveč neplačanega samopriskevka in na ta način nekoliko razbremeniti organ, ki opravlja prisilno izterjavo. Mislim, da nam je to tudi uspelo, saj so zavezanci plačali na naše opomine samopriskevke v 65 % primerov. Ostale zadeve pa so odstopljene v prisilno izterjavo.

V vseh pravnih zadevah smo uspeli z opominom rešiti 447 zadev v vrednosti 509.222,15 din. Ponovno moramo poudariti, da dajemo velik poudarek preventivni dejavnosti, saj z uspešnim reševanjem zadev brez pravnega razbremenitve druge organe, v glavnem sodišča, predvsem pa želimo s takšnim delom slediti tedencem naše družbe, da se sporna razmerja razrešujejo z dogovarjanjem in sporazumevanjem manj pa pred sodišči in drugimi organi.

Izvršilne zadeve: V letu 1980 smo obravnavali 134 izvršilnih zadev v vrednosti 1.020.235,45 din. Nasproti letu 1979 pomeni to 21 zadev več, vrednost pa je višja za 691.964,25 din.

Število obravnavanih zadev se giblje v okviru postavljenega programa dela. Problematika pri izvršbah pa se iz leta v leto ponavlja. Izvršilni postopki so običajno dolgotrajni. Ugodnejša je situacija pri izvršbah na osebni dohodek, dolgotrajnost pa velja za premošinske in nepremičninske izvršbe. Izvršbe so pogosto tudi brezuspešne predvsem pri kmetih, saj so zaradi načela socialnega varstva izvzete iz izvršbe nekatere stvari osebne rabe, potrebne dolžniku za njegovo nujno preživljanje in za preživljanje njegove družine ter stvari, ki so kmetu potrebne za opravljanje samostojne kmetijske dejavnosti. To pomeni, da kmetu ni mogoče zarubiti živine in strojev, ki so nujno potrebni za kmetijsko gospodarstvo. Težave imamo tudi pri prodaji zarubljenih predmetov, npr. televizorjev, tranzistorjev pa tudi živine, ker se kupci ne priključajo.

Najbolj komplicirane in dolgotrajne pa so nepremičninske izvršbe, ki se nanašajo na neplačane davke in smo jih na predlog Občine Ptuj v letu 1980 obravnavali 15 v vrednosti 632.240,90 din. Zadeve so v glavnem starejšega datuma, saj postopki trajajo najmanj leto dni.

Pismena pravna mnenja: V letu 1980 je bilo javnemu pravobranilstvu v Ptuj predloženih pogodb v vrednosti 82.597.694,00 din. Največ pogodb je predložil Kmetijski kombinat Ptuj (207 v vrednosti 7.120.838 din), Občina Ptuj (35 v vrednosti 65.063.097,60 din), Kmetijska zemljiška skupnost občine Ptuj (14 v vrednosti 541.449,20 din), ostale pa so predložili še Petrol Ljubljana, Agrokombinat Maribor itd.

Podobno kot v preteklem obdobju je javno pravobranilstvo poglobljeno obravnavalo pogodbe, s katerimi so družbeno pravne osebe kupovale nepremičnine od zasebnikov ali jih le-te prodajale. Javno pravobranilec ima namreč dolžnost s tožbo izpodbijati pogodbe, v katerih so cene nepremičnin v primeru ko družbeno-pravne osebe kupujejo dogovorjene višje oziroma v obratnem primeru, ko družbeno-pravne osebe prodajajo nepremičnine, dogovorjene nižje kot to dopušča zakon in bi bila tako oškodovana družbena lastnina.

IZ POROČILA O DELU OBČINSKEGA SODNIKA ZA PREKRŠKE PTUJ**Prikaz dela v letu 1980**

Nerešenih zadev iz leta 1979 skupno 1123, sprejetih predlogov in prijav med letom 6697, skupno je bilo za rešiti 6820 predlogov. V letu 1980 rešenih 6845, ostalo nerešenih zadev koncem leta 975. Število prekrškov je bilo za približno 17 odstotkov višje od števila vloženih predlogov, ker so posamezniki storili hkrati več prekrškov.

V letu 1980 je število vloženih prijav poraslo za 6,6 odstotka ali skupno za 416 predlogov glede na leto 1979. To je v glavnem normalno, ker naraščajo predvsem cestno-prometni prekrški, kar je posledica nenehnega povečevanja števila motornih vozil in vozil na motorni pogon v javnem cestnem prometu.

Do sedaj največje število nerešenih zadev je bilo prav v začetku leta 1980, ob koncu leta pa je bilo najnižje v zadnjih dvajsetih letih dela sodnika za prekrške, kar je pripisati izrednemu prizadevanju celotne delovne skupnosti. Število nerešenih zadev ni zaskrbiljujoče, saj so praktično na tekočem, ob tem je treba tudi upoštevati, da je bilo samo v mesecu decembru vloženih nad 800 predlogov, ki so v precejšnji meri ostali nerešeni.

Podatek, da je bilo vloženih le okoli 2 odstotka pritožb na izdane odločbe o prekrških zgovorno kaže na zakonitost in kakovost dela. Od pritožb je Republiški senat za prekrške v Ljubljani potrdil prvostopne odločbe v 67 odstotkih in le v 15 odstotkih so bile prvostopne odločbe vrnjene v dopolnitev postopka in ponovno odločanje. Na senatu za prekrške je zastaralo 5 % vloženih pritožb, v 13 odstotkih pritožb pa je republiški senat delno znižal izrečeno kazen.

Po strukturi vloženih predlogov je bilo okoli 74 odstotkov cestnoprometnih prekrškov, s področja javnega reda in mira okoli 15 odstotkov, ostalih 11 odstotkov pa so bili prekrški s področja gospodarstva, ljudske obrambe, vojaške obveznosti, šolska, orožja in drugo.

Za tem je v poročilu razčlenjen prikaz vloženih predlogov od posameznih organov, primerjava gibanja za nekaj vrst obravnavanih predlogov, kaznovanja politika. Število mladoletnih kršiteljev, izrečeni varstveni ukrepi, podatki o ustavitvi postopka o prekrških, plačane denarne kazni in povprečne rane ter ostala problematika, ki v glavnih obdobjih prikazuje celotno delo delovne skupnosti Občinskega sodnika za prekrške Ptuj za leto 1980. Ob koncu poročila pa je naslednji zaključek:

Ocenjujemo, da je bil rezultat dela v letu 1980 izredno uspešen ob polnem in odgovornem prizadevanju silnega člana te delovne skupnosti, saj so 4 sodniki za prekrške opravili delo v celoti še za petega sodnika in nekaj čez, glede na sprejeto normo dela po samoupravnem sporazumu, ki velja za SR Slovenijo. Zadeve smo reševali uspešno in jih v veliki meri tudi rešili v okviru krajevnega časa, kar je nedvomno tudi preventivno delovalo na storilce prekrškov. Čeprav so organi milice v letu 1980 povečali nadzorstvo v gostinskih lokalih nad točenjem alkoholnih pijač vinjenim osebam menimo, da bo v prihodnje to aktivnost še bolj okrepljena, saj se število prekrškov zoper javni red in mir, ki jih storijo predvsem vinjene osebe, iz leta v leto povečuje.

Z namenom, da bi se vsaj delno izboljšala prometna varnost na območju občine Ptuj, bo nujna večja angažiranost vseh subjektivnih sil v občini (od delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, družbeno-političnih organizacij, avtošol, upravnih organov in tudi sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu), kot to zavezujejo sklepi zveznega zbora zvezne skupščine in v smislu določb novega zakona o temeljih varnosti cestnega prometa, ki je precej razširil krog odgovornih in cilju izboljšanja prometne varnosti. Končno bi bil že čas, da bi se vsaj nekatere določbe odloka o prometu v Ptuj začele upoštevati in izvajati, kar bi tudi pripomoglo k izboljšanju prometne varnosti v našem mestu Ptuj.

Želimo, da bi se delegati zborov, seznanili z dejavnostjo tujakinskega organa in z razsežnostjo prekrškov na posameznih področjih in eventualno podali predloge za izboljšanje stanja v prihodnje.

IZ POROČILA O DELU SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA V MARIBORU**Obseg dela, kadrovska in prostorska problematika**

Sodišče združenega dela uresničuje svojo funkcijo na območju občin Lenart, Maribor, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica, Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. Po nepopolnih podatkih je na tem območju v združenem delu gospodarstva in negospodarstva v delovnem razmerju okoli 129.000 delavcev v 88 delovnih organizacijah s 399 temeljnimi organizacijami in 403 enovitih delovnih organizacij. Samo v občini Maribor pa je po nepopolnih podatkih v združenem delu gospodarstva zaposlenih okoli 92.000 delavcev. Za celotno območje je treba upoštevati tudi določeno število delavcev, ki so v delovnem razmerju z nosilci samostojnega osebnega dela.

Sodišče združenega dela opravlja svoje naloge s predsednikom, tremi poklicnimi in stotimi nepoklicnimi sodniki ter sedmimi administrativnimi delavci.

V letu 1980 je pripad znašal 848 spornih zadev, medtem ko je iz leta 1979 ostalo nerešenih 451 spornih zadev. K temu je treba prišteti še okoli 1100 primerov, ko so se delovni ljudje in občani ter predstavniki raznih družbenopravnih subjektov obračali na sodišče združenega dela bodisi telefonično bodisi osebno ter zahtevali razna mnenja, stališča in pojasnila ter tudi konkretno pravno pomoč.

V letu 1980 se je pripad zadev v primerjavi s pripadom v letu 1979 povečal za 9,1 %, medtem ko v primerjavi s pripadom v letu 1975 znaša povečanje 519 odstotkov.

V okviru takega obsega dela je bilo v letu 1980 rešenih 930 spornih zadev. To pa pomeni, da je bilo rešenih 82 spornih zadev več, kot je znašal celotni pripad za leto 1980. Na ta način je hkrati tudi zmanjšalo število nerešenih spornih zadev na 369, kar predstavlja trenutni zaostanek v reševanju spornih zadev. Ker je v letu 1980 poprečni mesečni pripad znašal 70 spornih zadev, predstavlja število nerešenih spornih zadev približno 5 mesečni zaostanek.

Primerjava podatkov, da je bilo v letu 1979 rešenih 641 spornih zadev, v letu 1980 pa 930 in da je na začetku leta 1980 bil sedemesečni zaostanek, sedaj pa je petmesečni, kaže, da je sodišče združenega dela v okviru danih možnosti uspešno opravljal svojo interventno dejavnost. Potrebna pa bodo nadaljnja prizadevanja, da bo mesečni zaostanek znižan na

nivo, ki bo izgubil značaj zaostanka. Medtem ko so predsednik in tri poklicne sodnice rešili 691 spornih zadev, je sedem nepoklicnih predsednikov senatov rešilo 239 spornih zadev.

V letu 1981 je mogoče utemeljeno pričakovati, da se bo pripad spornih zadev povečal za približno 10 %, kar predstavlja približno 930 spornih zadev. Upoštevajoč še 369 nerešenih spornih zadev bo v letu 1981 v reševanju približno 1300 spornih zadev. Rešitev te naloge s kadri iz leta 1980 ter morebitnim nekoliko večjim angažiranjem nekaterih nepoklicnih sodnikov v funkciji predsednika senata ne bi bila posebno težka. Toda že v mesecu aprilu letošnjega leta bosta odšli na porodniški dopust dve poklicni sodnici in bosta praktično odsotni do konca leta. Zaradi tega bo število rešenih zadev bistveno nazadovalo.

Se vedno pa ne moremo biti zadovoljni z doseženo stopnjo preventivne dejavnosti in spremljanjem družbenih odnosov in pojavov. Jasno je, da pri takem pripadu in trenutni kadrovske zasledbi teh izredno pomembnih nalog ni mogoče uspešneje uresničevati. Ob znanem in splošno sprejetem stališču, da na sodiščih združenega dela ne bi večali števila poklicnih sodnikov, bo nujno potrebno proučiti možnost uvajanja dela strokovnih sodelavcev. Z njihovo pomočjo bi bilo mogoče v znatno večjem obsegu angažirati nepoklicne sodnike, kot to kažejo izkušnje sodišča združenega dela v Beogradu. To bi tudi pomenilo nadaljnje povečanje stopnje deprofesionalizacije in še večje približevanje dejanskemu bistvu in namenu samoupravnega sodstva. Zato bi sodišče združenega dela nujno potrebovalo vsaj enega strokovnega sodelavca, ki pa seveda mora biti diplomirani pravnik s pravosodnim izpitom kot to določa zakon.

V letu 1981 bo tudi rešeno prostorsko vprašanje sodišča združenega dela, Gradbena dela na novem objektu na Glavnem trgu v Mariboru vsaj po znanjem videnju ustrežno napredujejo. To ustvarja upravičeno upanje, da bo preselitev uresničena v mesecu septembru. Po podatkih, ki so nam na razpolago, so se dejanskemu financiranju novih prostorov sodišča združenega dela mariborski občini pridružile

tudi občine Kadlje ob Dravi, Dravograd, Ormož in Lenart.

V letu 1980 je sodišče združenega dela obravnavalo le dva spora iz organiziranja temeljnih organizacij, kar predstavlja le 0,23 % celotnega letnega pripada. V obeh primerih je nastal spor zaradi organiziranja temeljne organizacije združenega dela. Po III. odstavku 325. člena zakona o združenem delu v delovni organizaciji ni mogoče organizirati temeljnih organizacij, če ni pogojev, da bi se iz njeni posameznih delov organizirali najmanj dve temeljni organizaciji.

Med spori, ki jih je sodišče združenega dela reševalo v letu 1980, so najštevilnejši spori iz delovnih razmerij. Teh je 95 % celotnega pripada. Od tega odpade med drugim na objavo ljanje del in nalog ter izbiro kandidatov (%, na delovno razmerje za določen čas 1,1 %, na prenehanje delovnega razmerja 12,2 %, na prenehanje delovnega razmerja zaradi trajnega neizvrševanja delovnih nalog ali zaradi nesposobnosti za delo 0,24 %, na prenehanje delovnega razmerja zaradi ukinitve organizacijske enote, ali likvidacije organizacije združenega dela 0,24 %, na hujše kršitve delovnih obveznosti 9,1 %, na lažje kršitve delovnih obveznosti 4,9 %, na razporeditve 8,1 %, na suspenze 1,1 %, na denarne terjatve 53,5 % na osnove in merila za delitev osebnega dohodka 31,1 %, na nadomestila osebnega dohodka 9,9 %, na odškodnine zaradi nesreče pri delu 6,4 %, na odškodninske zahtevke organizacij združenega dela 14,1 % ter stanovanjska vprašanja 6,6 %.

Sodišče združenega dela ne razpolaga s podatki o številu nosilcev osebnega samostojnega dela na območju sodišča združenega dela in o številu delavcev, ki so z njimi v delovnem razmerju. Po podatkih, ki so na razpolago, pa je samo v občini Maribor 677 nosilcev osebnega samostojnega dela, s katerimi je v delovnem razmerju okoli 1800 delavcev. Toda s celotnega območja sodišča združenega dela je v letu 1980 le 30 delavcev sprožilo spor pred sodiščem združenega dela. Od tega je s svojimi zahtevki uspelo 27,2 % delavcev, sporazum o spornem razmerju je bil sklenjen v 13,6 %, delavci pa niso uspeli v 31,8 odstotka.

Najbolj varna je tista dežela, ki jo varujejo ljudje sami**SLOVENSKA BISTRICA**

vstaje slovenskega naroda, 40. obletnici ustanovitve OF in 40. obletnici prvih korakov v razvoju varnostne obveščevalne službe Slovenije, VOS, ter narodne zaščite.

Odlikovanja predsedstva SFRJ sta prejela: — red dela s srebrnim vencem je sprejel Franc Tomažič iz Zg. Bistrice;

— red zaslug za narod s srebrno zvezdo pa je prejel Janez Kapun iz delovne organizacije (IMPOL).

Svet in komite za SLO in DSZ občine Slovenska Bistrica je ob tej priložnosti podelil posebna priznanja. Prejeli so jih: Franc Kumer, Nadgrad št. 6 pri Oplotnici, kmeto-

valec; Janez Novak, vodja varnostnega okoliša OM Poljčane; Drago Oprešnik, vodja krajevnega urada KS Oplotnica; Jože Papotnik, strugar in DO IMPOL; Stanislav Pruš, metalurg iz DO IMPOL; Franc Vajda, vodja oddelka fizičnega zavarovanja v OZD IMPOL; Božidar Zorjan, vodja varnostnega okoliša PM Slovenska Bistrica.

Na svečanosti so izrekli posebno čestitko občanu in dolgoletnemu načelniku oddelka za ljudsko obrambo Maksimu Peklarju iz Pragerskega, ki je pred nedavnim prejel kar dve visoki priznanji, najprej priznanje OF in zlasti znak OF pred praznikom 13. maja pa še plaketo

varnosti, ki mu jo je podelil republiški sekretariat.

Lovska družina Poljskava je za izredne varnostne zasluge na lovišču te družine podelila posebno priznanje oddelku milice Pragerske.

Tako kot sama svečanost je bil veliko doživetje tudi kulturni program, ki so ga pripravili člani osnovne šole Pohorski odred Slovenska Bistrica, vojniki garnizije Pohorski bataljon, postaje ljudske milice in oktet teritorialne obrambe.

Udeleženci slavnosti pa se po njenem zaključku še niso razšli, temveč so si skupno ogledali zvezno razstavo pod naslovom „Varnost in družbena samozaščita“ v Mariboru.

Viktor Horvat

O NAMENSKI PORABI PRESEŽKOV BODO ODLOČALI DELAVCI

Izvršni svet skupščine občine Ptuj je v mesecu aprilu razpravljal o nekaterih spremembah in dopolnitvah k samoupravnim sporazumom o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za leto 1979 in 1980 ter o dopolnitvah k programom k samoupravnim sporazumom o temeljih planov v obdobju 1981—1985 v letu 1981. Na osnovi ugotovitev, da posamezne interesne skupnosti ne bodo realizirale zastavljenih nalog v programih obdobja 1976—1980 in bi bilo nadaljnje izvajanje nalog s tem otežkočene, je izvršni svet mnenja, da se presežki sredstev iz prispevnih stopenj nad dogovorjeno porabo iz leta 1980 pri samoupravnih interesnih skupnostih otroškega varstva, kulture in zdravstva namenijo:

— pri skupnosti otroškega varstva zaradi visoke rasti življenjskih stroškov za valorizacijo otroškega dodatka,

— pri zdravstveni skupnosti Ptuj bi presežek usmerili v dograditev zdravstvene ambulante v Majšperku. Ta dograditev je bila predvidena že v letih 1976—1980, vendar ni bilo denarja,

— v kulturi pa za najnujnejša vzdrževalna dela po programu Pokrajinskega muzeja sa sanacija žitnice in stropa v gradu.

zbeni plan pri predsedstvu OK SZDL in zavzel enaka stališča do porabe oziroma poročila prešežkov sredstev SIS iz leta 1980.

Skupnost otroškega varstva predlaga spremembo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana za leto 1979 in 1980 v členu, ki določa, da bi zbrana sredstva iz prispevne stopnje nad dogovorjeno porabo poročevali v naslednjem letu in nato še dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana za obdobje 1981—1985 v letu 1981 v katerem bi povečali program za 3,1 mio dinarjev. Sredstva bi namenili za denarne pomoči — otroške dodatke v letu 1981. S tem bi se povečala dogovorjena poraba v tej skupnosti v letošnjem letu od 695,9 milijonov dinarjev na 699 milijonov.

Kulturna skupnost predlaga združenemu delu spremembo dopolnila k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana za leto 1979—1980 v besedilu, ki določa poročanje sredstev iz prispevne stopnje nad dogovorjeno porabo in sicer 2,1 milijona dinarjev, ki bi jih namenili za nujne sanacijske ukrepe prostorov v zbirkah Pokrajinskega muzeja v Ptuj.

Občinska zdravstvena skupnost Ptuj pa posreduje združenemu delu v obravnavo in sprejem sprememb dopolnila, ki opredeljuje višino sredstev za realizacijo programa v letu 1980. Višino sredstev nad dogovorjeno porabo v znesku 7,1 milijona dinarjev bi namenili izključno za sofinanciranje gradnje zdravstvene postaje v Majšperku.

S predlagano porabo presežkov bi tako povečali global sredstev za skupno porabo v letošnjem letu za 3,1 milijona dinarjev le pri skupnosti otroškega varstva, medtem ko se poraba presežkov v kulturi in zdravstvu ne bi odražala na obsegu dogovorjenih sredstev za program v letu 1981. S tako predlaganim povečanjem bi bila skupna poraba v letošnjem letu še vedno usklajena z resolucijskimi usmeritvami o deset odstotnem zaostajanju sredstev skupne porabe za rastojo dohodka.

V letu 1979 je bil sprejet tudi samoupravni sporazum o financiranju vzdrževalnih in ureditvenih del zbirke ljudske revolucije kot posebnega oddelka Pokrajinskega muzeja. Tako bi naj z zbranim denarjem uredili zgradbo nekdanjih zaporov v Prešernovi ulici v Ptuj. Denar ni bil v celoti uporabljen, zato občinski izvršni svet predlaga združenemu delu, da bi tako zbranih 1,9 milijona dinarjev preusmerili za financiranje vzdrževalnih del na objektih muzeja.

Delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih bodo v razpravah morali obravnavati in tudi do potankosti pretehtati svoje posamične, skupne in splošne interese in potrebe. V okviru svojih dohodkovnih možnosti pa se opredelili za predlagane spremembe in dopolnitve. Rok za predložitev sklepov o pristopu je 5. junij 1981, lahko pa pričakujemo, da bodo v organih samoupravljanja poskrbeli, da bo razprava sietkla v najkrajšem možnem času.

Dr. Jože Potrč, Jože Lacko in Dušan Kveder

Kakor za prispevek v prejšnji številki Tednika, mi je dal tudi za tega pobudo ptujski zbornik »Skozi viharje v lepšo prihodnost«. Pričevanja v tem zborniku dokazujejo, da je dalo ptujsko območje komunističnemu gibanju med obema vojnoma tri vodilne osebnosti, ki so se kmalu uveljavile v slovenskem in jugoslovenskem merilu. Pri tem mislim na dr. Jožeta Potrča, na Jožeta Lacka in Dušana Kvedra. S svoje strani sem si postavil za nalogo, da povem nekatere navedbe iz njihovega delovanja, ki so bile doslej neznanе.

Začel bi z Jožetom Potrčem, čigar sodelovanje z mojim bratom Bratkom sega že v leto 1924. To je leto, ko je bil Jože Potrč sprejet v partijo na univerzi v Zagrebu, Bratko pa na Dunaju kot slušatelj tamkajšnje univerze. Ko je Bratko Potrča pospremljal v svojo sobo, ki jo je Bratko delil z menoj, je ta ob pogledu na Lenina vzkliknil: »Že na prvi pogled se vidi, da tukaj domujeta marksista«. Ker jaz še nisem bil organiziran niti v SKOJ-u, me je Bratko prosil, naj pustim nekaj časa sama. To sem sicer storil nekoliko nejevoljno, toda po enem letu, ko sem imel za seboj izkušnje iz mariborske dijaške stavke, se mi kaj takega ni več zgodilo. Že leta 1926 je Bratku bilo žal da me ni bilo doma, ko sta se v Vidmu oglasila Jaka Žorga, član CK KPJ, in Rudi Furlan, član pokrajinskega komiteja SKOJ-a za Slovenijo, da bi skupno razmotrili možnost organiziranja ilegalnega partijskega kanala čez Muro v Avstrijo. Menda ju je prav Jože Potrč ob neki priložnosti opozoril, da obstaja taka možnost na tem delu jugoslovansko-avstrijske meje. Tako sklepam iz razgovora, ki sem ga imel nekaj tednov prej z Rudijem Furlanom, takrat sem namreč stanoval pri njegovi materi. Omenil je, da ga je Potrč seznanil z delovanjem DKFID v Vidmu ob Ščavnici, ki je pod levicarskim vplivom in da bi morda našli koga, ki stanuje blizu meje in ki bi bil pripravljen voditi ilegalce čez mejo. To pa se je deloma posrečilo šele 9 let pozneje.

V letu 1928 je prišel Jože Potrč, absolvent medicine, doktoriral na univerzi v Gradcu. V Ljubljani je dobil moj naslov, saj sem bil takrat vpisan na tehnični fakulteti v Gradcu. Prvi obisk je veljal meni. Takoj sem ga seznanil s študentskimi aktivnostmi medicine Grujem Petrovič, za katerega sem vedel, da je član pokrajinskega komiteja KPJ za Crno goro, in z Adelo Bohunicko (ilegalno Anka Poca), ki je bila slovaška porekla, doma pa iz Slavonskega Broda. V partijo je bila sprejeta prav tako leta 1924 in je osebnno dobro poznala Đura Đakovića, organizacijskega sekretarja CK KPJ in še nekatere druge jugoslovanske komuniste. Ker je nameraval Jože Potrč opraviti doktorat v roku šestih tednov, ni kazalo, da bi ga vključili še v študentsko partijsko organizacijo in ga obremenjevali s političnim delom, temveč smo se dogovorili, da se bomo od časa do časa sestajali in obravnavali politični položaj. Oba nova Potrčeva znanca — komunisti se nista mogla načuditi Potrčevemu poznavanju marksizma in načitnosti sploh. Za oba naj omenim še to, da sta pozneje bila v Španiji. Grujo Petrovič je zelo zgodaj umrl, Anka Poca pa pred dvema letoma v Ljubljani, kamor se je prej večkrat zatekla, saj je zaradi svojega napačnega stališča ob informatorstvu imela s partijo težave, ki so bile končno s Potrčevo pomočjo poravnane.

Čprav nadrobnosti o tem Ankinem problemu ne bom opisoval, hočem v zvezi s Potrčem, na katerega so se pogosto obračali tudi komunisti, ki so imeli kakšne težave, povedati, da ni nikoli izgubil potrpežljivosti, pa naj se je oglašil pri njem kdorkoli s še tako zapleteno zadevo.

Kaj se je moglo neki zgoditi med dr. Jožetom Potrčem in Edvardom Kocbekom leta 1938, da je Edvard Kocbek v svoji zadnji knjigi »Pred viharjem« na strani 36, pod datumom 30. avgusta, napisal naslednje: »Odgovor J. Potrča: Intransigentnost, ki povzroča smeh in žalost. Ko pride na ulico in se spomni nasilne zgradbe, imaš eno samo besedo: idiotizem.«

In neprenehno meljem v sebi stavke čudnega odgovora in ne vem nikamor z njimi. Vedno bolj vem, da bo te ljudi ozdravil le dementi čas, ki bo prav zagotovo prišel.

Najprej naj omenim, da je tiskarski škrat zakrivil napako v

besedi »intransigentnost«, ki mora biti »intransigentnost«, torej brez drugega »n«, in pomeni nespravljalnost, nepopustljivost, nedostopnost, trdovratnost.

Ker so v letih 1937 in 1938, deloma tudi 1939, bili v Sovjetski zvezi na dnevnem redu zloglasni procesi, ki so zbuiali zgražanje vsega zahodnega sveta, komunisti pa so jih morali braniti, se je lahko zgodilo, da je prišlo med obema sogovornikoma do navzkrižja prav ob tem vprašanju. Glede na veliko Potrčevo strpnost, si sploh ne morem misliti, da bi Potrča motila Kocbekova velika vernost. Potruditi se bo treba, da bi se morda odkrilo kopijo pisma, ki ga je poslal Potrč Kocbeku. Če pa gre za pogovor, se sploh ne bo dalo ugotoviti, v čem sta se tako zelo razhajala.

Še nekaj o Potrčevem delovanju med kmečkim ljudstvom. Drži sicer, kar sem napisal v knjigi »Jože Potrč: O socialistični etiki in morali« na strani 402 — da o kmečkem vprašanju in o vlogi kmečkega ljudstva v naprednem gibanju zelo aktivne. Ta moja ocena ni protislovna, saj je bilo še važnejše kot pisanje delovanje med kmeti in delavci. Za uspešno delovanje pa je bilo važno tudi poznavanje problemov. Te pa je dr. Jože Potrč še kako poznal, zato je v uvodu h knjigi »Progressivna Slovenija. Trst in Koroska« poudarjal prav pomen vloge kmeta v delavskem gibanju. Navajam: »... potrebno je premagati sleherno sektaštvo — in se povezati z vsemi delovnimi ljudmi, prav posebno pa s kmeti, kadar ti tvorijo večino prebivalstva«, zakaj »socializem pomeni višjo stopnjo v odnosih med delovnimi ljudmi«, saj »gradi na skupnih interesih vseh, ki žive od dela svojih rok in glave«.

Pri tem je dr. Jože Potrč mislil seveda na preteklost, ker le to obravnava knjiga, kateri je napisal uvod. Žal pa po vojni kdaj pa kdaj ni bilo dovolj poslušna za kmete, kot sem jaz pripomnil k temu dr. Potrčevemu stališču, ko sem pisal uvod v »Spomine na soborce« v Potrčevi knjigi »O socialistični etiki in morali«.

Na pamet si ne upam navajati besed in govorov, s katerimi je dr. Jože Potrč navduševal kmete za socializem. Lahko pa trdim, da je doživel veliko odobravanja vseh poslušalcev govor, ki ga je imel dr. Potrč ob odprtju glavnih objektov Zavoda za širjenje elektrifikacije podeželja v Vidmu ob Ščavnici. Toda s tem segam že v povojno obdobje in se oddaljujem od postavljene teme.

Kadar in kjerkoli bo govora o Dušanu Kvedru in Jožetu Lacku, bo to vselej povezano z imenom dr. Jožeta Potrča, saj sta ga oba smatrala za svojega učitelja. Pa tudi nam starejšim je bil pravi mentor.

Poleti leta 1939 je imela »Rdeča pomoč« svojo delegatsko konferenco v okolici Zaloga pri Ljubljani. Te konference se je udeležil tudi dr. Jože Potrč, kot se spominja Eli Bebler.

Kot delegatka iz Dolenjske naj bi se konference udeležila tudi Angela Hönigman, ki je bila zelo delavna tudi v Zvezi komunistične mladine Slovenije, njen brat Maks pa je bil kandidat za člana CK KPS. Angela sama na to pot ni mogla, ker je premalo poznala Ljubljano in okolico, zato ji je partija določila Eli Beblerjevo kot spremljevalko. Kmalu se je pokazalo, da je bilo to še kako potrebno. Na postaji v Zalogu ju namreč ni nihče pričakal, kot je bilo dogovorjeno. K sreči se je z drugim vlakom iz nasprotne strani pripeljal dr. Jože Potrč, stari znanec Eli Beblerjeve, vendar sta — zaradi konspiracije — drug drugega pogledala, ko da se ne poznata. Vsekakor je Beblerjevi sedaj bilo jasno, da mu z Angelo morata v primerni razdalji slediti. Tiste skupinice, ki so prišle v Zalog pred Hönigmanovo in Beblerjevo, pa ju niso poznale in si seveda niso upale nadaljevati poti na dogovorjeno mesto, dokler se ni ugotovilo kdo sta obe neznanici! Šele dr. Potrč je vse pojasnil, ker je pač poznal Beblerjevo. Zatem so kroženje po drevoredih prekinili in so brez daljših ovinkov krenili dalje, v hrib, pa spet po gozdu navzdol do hiše, kjer je bila konferenca. Trajala je okoli dve uri in udeležencev ni nihče motil, tako da se je vse srečno končalo.

Kdo je bil glavni govornik, se danes ne spominjata ne Bebler-

Ivan Krefc

rjeva in ne Hönigmanova! Stane Bobnar kot domačin, ki je bil član CK KM Jugoslavije in eden izmed organizatorjev tega sestanka, pa se spominja, da je glavni referat imel Edvard Kardelj.

Z zamudo je prišel s kolesom za udeleženci do odcepa ceste v gozd Tone Tomšič, ki je Beblerjevo že od prej poznal. Tudi njemu se je zdelo, da položaj ni čist in je v neki hiši blizu postaje gledajoče skozi okno čakal, da se položaj razčisti. Če bi se kar dvema skupinama zgodilo, da bi se ne mogli udeležiti konference, bi jo morali najbrž odpovedati. Saj bi bilo mogoče domnevati, da je »manjkajoče« prišla policija ali pa niso prišli, ker jim je sledila.

Res vseh mogočih zapletov organizatorji nikoli niso mogli vnaprej predvideti, vendar že to, da ob dogovorjenem vlaku nihče ni čakal na delegatko in njeno spremljevalko z Dolenjske, dokazuje, da priprave niso bile dovolj učinkovite in premišljene. Če bi med delegati ne bilo dr. Jožeta Potrča, bi se morali, ne da bi kaj opravili, Hönigmanova in Beblerjeva vrniti, lahko pa bi se zgodilo še kaj hujšega, če bi se predolgo potikali okoli zaloške železniške postaje. V območje te železniške postaje sodi tudi naselje Polje, ki je bilo znano kot komunistično, saj sta tu živeli dve družini s primikom Maček, katerih člani so bili znani komunisti, bivali pa so tu tudi bratje Mazovec, tik pred vojno je bil mnogo v Polju še Edvard Kardelj.

Pripovedovanje o dr. Jožetu Potrču se mi je nekoliko raztegnilo. Bralcu sem hotel predvsem predočiti, da ni presenetljivo, da je bil dr. Potrč tolikokrat prijatelj, za držan v preiskavi, pa tudi obsojen. Na obiske k pacientom se je lahko vozil z motornim kolesom, na razne konference v Ljubljano in drugod daleč od Ptuj pa ne, ker bi bil to zanj prevelik napor. V vlakih pa so prežali na komuniste policijski agenti, pa tudi orožniki. Toda ker je Potrč postal komunist iz človekoljublja, se nikoli ni izogibal težavam in tveganju. Izbral si je tudi tak poklic, da je lahko pomagal ljudem, saj je zdravje vsakomur največja dobrina. Pri kolikih bolnikih se je zglasil na lastno pobudo, ko je zvedel, da ne kličejo zdravnika, ker se mu ne morejo zaradi svoje revščine z ničemer oddolžiti. Njegova tolažba jim je veliko pomenila. Pri prenekanem revnem bolniku je ugotovil, da strada celo kruha, znano je, da je takim pomagal denarno.

Nekateri še živeči udeleženci prepovedanega ljudskofrontnega zborovanja v Ljutomeru pripovedujejo, da se je 1. septembra 1935 umaknil z okrvavljenega glavnega trga šele, ko je ranjence obvezal. Lojzetu Mavriču pa ni bilo moč pomagati, ker je bil smrtno ranjen.

Neizmerna Potrčeva nesebičnost in poštenost ne bosta nikoli pozabljena. Kot ustno izročilo bosta živeli še v poznejših rodovih. K temu pa bo prispevala tudi knjiga »Skozi viharje v lepšo bodočnost«, ki bo prav gotovo doživela še drugo dopolnjeno izdajo, kakor jo je doživela po Potrčevi smrti izdana knjiga »O socialistični etiki in morali«.

JOŽE LACKO je bil pogosto govornik na prireditvah, ki so jih organizirala društva kmetijskih fantov in deklet, bil pa je dejaven tudi v kmečki prosveti. Ker bo v založbi Kmečkega glasa verjetno že letos izšel zbornik o Zvezi kmetijskih fantov in deklet, bo v njem gotovo prikazana tudi Lackova aktivnost v naprednem mladinskem kmečkem gibanju. Tu bi omenil samo stike, ki jih je imel s tem gibanjem Jože Lacko na območju Vidma ob Ščavnici. Med večjim številom govornikov je nastopil tudi ob odprtju Doma Matije Gubca, 30. julija 1939. Večinoma s kolesi se je takrat pripeljal v Videm tudi večje število udeležencev iz Ptuja in okolice. Bili so enako lepo sprejeti kot tista skupina, ki je prišla iz Prekmurja na čelu z Mimi Zupančičevo in Štefanom Kovačem. Kose je na govornico povzpel Jože Lacko, so ga sprejeli z navdušenim ploskanjem. Govor mu je bil kratko odmerjen, vendar je bil vsebinsko bogat. Znano je, da ga je končal z besedami: »Žrtve revolucionarnega boja za ljudske

pravice so dale pobudo za zgraditev tega doma«. Te besede so napisane na skromni plošči, ki je vžadana na pročelju Doma, ni pa razvidno, da so Lackove. Ko bodo letos Dom obnovili, bi bilo treba staro ploščo zamenjati z novo in vsaj v oklepaju tudi navesti, da so besede Lackove.

Po tem dogodku v Vidmu se z Lackom nisva srečala do druge konference komunistične partije Slovenije v Joštomem mlinu na Silvestrovo 1939. Takrat je kmalu po začetku konference pozval tovariš Edvard Kardelj udeleženca, na katerega je s prstom pokazal v četiri ali peti vrsti, naj vstane, kar je ta tudi storil. Njegovega imena zaradi konspiracije Kardelj ni smel imenovati. Kardelj je nato povedal naslednje: »To je kmet iz severovzhodne Slovenije, ki mu v imenu CK KPJ izrekam priznanje in zahvalo za njegovo uspešno delo med kmečkim ljudstvom, posebej se med kmečko mladino.« Jože Lacko se je ganjen zahvalil in ob splošnem ploskanju je zopet sedel. Druga podobna zahvala ni bila izrečena nikomur več, pač pa precej kritike. Na naslednji konferenci, na kateri jaz nisem bil, pa je dotakratni kandidat Jože Lacko postal član CK KPS.

Ne spominjam se, da bi se pozneje kdaj srečala, saj sem bil v Bileči zaprt in nato nekaj časa konfiniran, pač pa sem prek drugih spremljal Lackovo delo.

Podobnega kmečkega punta- rja, kot je bil Jože Lacko v severovzhodni Sloveniji, je imela Bela Krajina v osebnosti kmeta Franca Špeharja. Njega sicer ni bilo na drugi partijski konferenci v Joštomem mlinu, vendar je Kardeljevo poročilo na tej konferenci poudarjalo, da ima tudi Dolenjska podobnega voditelja.

ŠE BESEDA O DUŠANU KVEDRU

V tistem delu svojih spominov, ki obravnava obdobje od julija 1934 do septembra 1935, omenja Dušan Kveder, da je v soglasju s prof. Zgečem izvedel akcijo za zbiranje podatkov o strukturi kmečke posesti za ves ptujski in ljutomerski okoliš. Kveder posebej omenja, da je za to akcijo pridobil Andreja Debenaka, Jožeta Jurančiča in mene.

V zvezi z gornjim naj povem, da sta se s preučevanjem kmetijskih vprašanj ukvarjala tudi moja brata Bratko in Vladimir, ki sta bila prav tako Dušanova znanca.

Bratko Krefc se je že leta 1927 zavedal, kako pomembno vlogo ima lahko kmečko ljudstvo v

skupnem delavsko-kmečkem gibanju in je zato že takrat sestavil predlog programa za takšno skupno delovanje in ga predložil v odobritev partiji. Ko pa je postal urednik in izdajatelj Književnosti, je pritegnil k sodelovanju tudi inž. Janeza Marentiča, ki je bil eden izmed najboljših poznavalcev perečih vprašanj jugoslovanskega in slovenskega kmetijstva. Na ptujskem območju je oral ledino vsekakor prof. dr. Franjo Žgeč, nadaljevali pa so to delo dr. Jože Potrč, Jože Jurančič, Andrej Debenak, Jože Kerenčič, Dušan Kveder, Ivan Bratko in še kdo.

Ko je Vida Rojičeva pisala knjigo o Dušanu Kvedru, sem ji rade volje ustregel s podatki, na katere sem se spomnil. Ko pa je knjiga izšla in sem jo z največjim zanimanjem in priznanjem prebral, sem se ali sam ali pa so me spomnili drugi na še kakšne nadrobnosti. Med njimi tudi prof. Vili Jager, ki je bil s svojim bratom Emilom povezan tako z menoj kot z Dušanom Kvedrom, saj sta poleg ljudske pravice širila tudi Mlada pota. V začetku tridesetih let sta bila oba Jagra sprejeta v partijo. Emil, ki je starejši, je postal član partije nekoliko pred Vilijem. Že leta 1938 pa je bil Vili izključen, ker je zamudil za nekaj minut partijski sestanek. Sledil mu je namreč nek znanec, ki ga je imel Vili na sumu, da ni pošten, po nekaj minutah pa se ga je le otresele. Torej je bila zamuda upravičena, izključen, največja možna kazen za partijca, pa je bila več kot prenatrjena in neutemeljena.

Dušan Kveder je zvedel za Jagra izključen šele v partizanih. Konec 1941. leta je odšel Vili Jager po partijskem navodilu v Stajerski odred. Njegov politični komisar je bil Vilijev tovariš iz Triglava Dušan Kveder. Strog in natančen, kakor je bil Dušan že v Španiji, je določil Viliju preizkusni rok za partijsko rehabilitacijo in to v vojni enoti, iz katere bi ga pozneje poslal na politično delo. Odred, v katerega se je vključil Vili, je dobil zapoved, da se prebije na Stajersko. Pri Jančah pri Litiji so vodili 3 dni in 3 noči boj z Nemci in Italijani. Potem ko jih je nadmočni sovražnik prisilil k umiku, je Dušan Kveder ukazal desetim partizanom, da se morajo vrniti na nemško stran z nalogo, da likvidirajo družino, ki jih je izdala. Ukaz so izvršili in se vrnili. Sedaj je dobil Vili od Dušana partijsko nalogo, da pomaga organizirati SKOJ v tej vojaški enoti, kar je bilo zanj (Vilija) dokaz, da ima partija vanj zaupanje, čeprav kazen še ni bila preklicana, torej je bil formalno še vedno izključen. Dušan pa je dobro vedel, kdo zasluži njegovo zaupanje in kdo ne!

Iz pisem, ki sem jih dobival od

Dušana Kvedra in Janeza Pereniča-Radečana, iz koncentracijskega taborišča španskih borcev v Franciji in ki jih nisem smel zadržati, ker so bila bolj namenjena partiji kot meni, vsaj Dušanova, je bilo jasno razbrati, da je prišlo med njima do toliškega nesoglasja, da je bil Perenič izključen iz partije, čeprav je bil nekaj časa član predvojne PK KPJ za Slovenijo. Jaz sem z obema sodeloval že pred vojno, cesar najbrže sploh ni potrebno posebej poudarjati, srečaval pa sem se bolj slučajno kot načrtno tako z Dušanom kot z Janezom ob času demobilizacije interbrigadistov tudi v Španiji. Takrat med njima še ni bilo nobenih razhajanj, pač pa sem čutil, da je bil Radečan nekoliko razočaran zaradi nepravilnosti, ki jih je v Španiji morda opazil tudi Dušan, vendar ni načeljal razprave o njih. Opazil je take neljube pojave v Španiji tudi dr. Aleš Bebler, kot izhaja iz njegovih pričevanj v knjigi »Čez drn in strn«. Opazil sem jih tudi jaz, vendar sem spregovoril o njih šele po informatorju. Razlika je seveda, če prihaja od sporov zaradi prisvajanja tujih dobrin ali zaradi razhajanja v mišljenju.

Dovolj nam je znano, do kakšnih frakcijskih trenj je prihajalo med samimi komunisti zaporniki v kaznilnici v Sremski Mitrovici in drugod, zato bi skoraj lahko vzeli za neizogibno, da je prihajalo do razhajanj tudi v takšni zadržljivi atmosferi, kakršna je vladala v francoskih koncentracijskih taboriščih, kjer so postopali s španskimi borci na najbolj nečloveški način, tako da so posamezniki kljub smrtni nevarnosti in kljub temu, da je partija v prvem obdobju prepovedala vsak beg iz taborišča, vendar skušali zbežati iz tega pekla. Tistega, ki se mu je beg slučajno posrečil, pa so, kakor Silva Furlana, celo izključili iz partije. Vendar so kmalu to strogo navodilo preklicali.

Za Dušana vemo, da je bil že kot komunist izredno discipliniran, kot vojak pa še bolj. Že v francoskem taborišču se je zavedal, da bo prej ali slej ponovno vojak, saj je že doma in pozneje v emigraciji preštudiral ogromno literaturo o fašizmu in nacizmu, zavedal se je nestrpnega napadalnosti nacizma, ki Slovencem ne bo prizanesel, ker je njihov zakleti sovražnik.

Tako laže razumemo, zakaj je Dušan zahteval od vsakogar strogo disciplino — po zmagi v NOB pa je imel tudi razumevanje za obnašanje tistih, ki niso bili rojeni za junake.

Žal sem premalo sodeloval s Tonetom Žnidarčičem, da bi lahko kaj napisal še o njem, čutim pa, da smo se mu doslej preskromno oddolžili. Še je čas, da to storimo.

RAZISKOVALNA NALOGA — ŠOLSTVO V NOB

V začetku šolskega leta 1980/81 se je začel zraven rednih ur zgodovine še dodatni pouk iz tega predmeta. Vanj smo se vpisali učenci, ki nas ta predmet zelo zanima. Zbirali smo se enkrat tedensko, kjer smo se pogovarjali o NOB. Listali smo tudi razne časopise in knjige. Tako smo v Pionirju zasledili prijavnico za raziskovalno nalogo zgodovinarjev. Prebrali smo, kaj ta naloga zahteva. Naloga je bila že na prvi pogled zanimiva, zato smo se dogovorili, da se prijavimo. Naša naloga je bila »ŠOLSTVO MED NOB«. Pričeli smo z delom. Učenci smo obiskovali posamezne aktiviste OF, ki so nam veliko zanimivega povedali. Največ sta nam povedala tov. Cajnko Jože in Zgeč Martin, brat Franja Žgeča, po katerem se imenuje naša šola in brat Ignaca Žgeča, po katerem nosi ime naš Pionirski odred.

Zelo nas je zanimalo šolstvo med vojno. Zvedeli smo, kako je potekal pouk med vojno in po njej. Krutost tujih učiteljev je učence spravljala v slabo voljo. V šolo so prihajali toliko, da starši niso bili v težavah. Po vojni je bila potrebna velika potrpežljivost učiteljev, da so lahko dosegli zaželjeno disciplino. Učencem je delal težave jezik. Niso se znali izražati v

slovenščini. Zeleli smo šimveč zvedeti o šolstvu v Dornavi, zato smo nalogo razširili. Zavzeli smo šolstvo od leta 1824, od takrat, ko je v Dornavi začel potekati pouk. Pri tem smo si pomagali s šolskimi kronikami, ki jih šola hrani. Zelo važne strani kronik smo dali prefotokopirati. Vse smo stirnili v mapo, kateri smo dodali nekaj likovnih izdelkov, pri čem nam je pomagal likovni krožek, ki nam je poskrbel za poslikavo mape. Vsebinsko mape smo nato pregledali, če je vse napisano brez napak in jo odposlali.

Naša naloga je zavzela šolstvo od leta 1824 do 1981, se pravi do danes, ko pouk poteka v novi šoli, dokončno zgrajeni leta 1975, zgrajeni z družbenim samoprispevkom. Pred šolo stoji doprni kip revolucionarja dr. Franja Žgeča. Nedaleč vstran raste Titovo drevo, simbol naše bodočnosti.

Delo naloge je bilo sicer zahtevno, vendar prijetno in koristno, saj se zgodovine samo ne učiš, ampak se od nje tudi marsikaj naučiš.

Irena Horvat
Osnovna šola „Dr. Franja Žgeča“
Dornava

PRVA SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE ZRB NOV ORMOŽ

Včeraj, 20. maja dopoldne je bila v Ormožu prva seja občinske skupščine ZRB NOV Ormož. Po izvolitvi organov seje, so delegati sprejeli statutarni sklep in poslovnik občinske skupščine ZRB NOV Ormož. Za tem so obravnavali poročila o delu in poslovanju v minulnem mandatarskem obdobju, izglasovali razrešeno dosedanjemu občinskemu odboru, ki ga je nadvse uspešno vodil Vlado Ožbolt, prav tako nadzornemu odboru in opravili volitve.

Poleg potrditve in razglasitve neposrednih volitev občinskega odbora ZRB NOV, so izvolili predsednika in člana nadzornega odbora, člana republiškega odbora ZRB NOV; posebej pa so potrdili predlog možnih kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora in za članke občinske konference SZDL ter njenega predsedstva. Sprejeli so tudi program dela. Podrobneje o vsebini bomo poročali prihodnjič.

— u

Pomanjkljive uskladitve iz zgodovine NOB

KRAJEVNEMU LEKSIKONU ZA ROB

V 14. številki Tednika je Vida Rojčeva lepo opisala veliko založniško delo, ki ga je opravila Državna založba Slovenije s tem, da je v razdobju od leta 1968 do 1980 izdala KRAJEVNI LEKSIKON SLOVENIJE, ki je izšel v štirih zajetnih knjigah. Strinjam se s tem, kar je napisala Vida Rojčeva, zlasti še z oceno, da je leksikon opravil veliko poslanstvo in bo vedno nepogrešljiv priročnik za vse, ki potrebujejo pri svojem delu krajevisne podatke.

Prav zaradi tega me je prizadelo, ko sem prebral nekatere podatke iz naše novejšje zgodovine in ugotovil, da so napisani površno, podatki iz posameznih krajev niso medsebojno usklajeni in podobno. Za ilustracijo te ugotovitve navajam samo dva primera:

V III. knjigi Leksikona, ki je izšla leta 1976, na strani 393 navaja podatke za Strmec pri Rogatcu. Tu se predzadnji odsta-

5 partizanov pod vodstvom Jožeta Krašovca-Zetalskega Jožeta, komandirja ptujske okrajne mobilizacijske postaje, odšla počivat v bunker, ki je bil zgrajen v gozdu Ragužnica na območju k. o. Stoperce, t. j. na območju sedanje ptujske občine. Bunker je že prej izdala gestapovcem v Rogatcu tam v bližini stanujoča ženska, ki je tudi sporočila, da so partizani v bunkerju. Nemci (gestapovci, policisti in vojniki) vodil jih je domačin, so v zgodnjih jutranjih urah bunker obklopili in ga napadli. Jože Kos, Franc Perkovič in Vlado Miklavc so se prebili, Anton Drofenik-Marjan in Jože Krašovec-Zetalski Jože pa sta padla, pokočena od strojničnih rafalov. Oba padla junaka so partizani slovesno pokopali pri bližnji cerkvi na Ložnem, 2. aprila 1945 (na velikonočni ponedeljek). Izstrelili so tudi častne salve, čeprav je v dobre 4 km oddaljenem Rogatcu bilo polno Nemcev. Izdajalki pa

območju Stoperc, kjer se izteka v potok Skratska, v četrti knjigi pa je pod naselju Stoperce omenjen ta potok samo s tem, da je ob njem opuščeni mlin v Benetku, žal pa je tiskarski skrat ime potoka spreminil v »Nebeščico«, pravilno je Beneščica.

Podobnih pomanjkljivih podatkov za dogodke iz NOB na našem območju bi lahko navedel še več, vendar ne gre za bistveno pomembne.

F. Fideršek

Titova štafeta — štafeta mladosti

Pred tremi leti sem obiskal Muzej 25. maj v Beogradu. To je muzej, ki se zelo razlikuje od ostalih, to je Titov muzej.

V njem sem videl darila, ki so jih Titu ob različnih priložnostih izročili naši delovni ljudje, delegacije iz prijateljskih držav, naši pionirji in mladina. V steklenih vitrinah sem si ogledal lepo izdelane modele in makete, ki so jih naredili pionirji in tudi odrasli, čudovite preproge, vaze, orožja in slike.

V muzeju pa so razstavljene tudi štafete palice. Zelo dragocene so, saj je vsaka prepotovala na tisoče in tisoče kilometrov po Jugoslaviji. Nosilo jo je veliko mladih, še več delovnih ljudi in občanov jo je spremljalo po poti. V vsaki štafeti palici je združeno na milijone želja in čestitk za rojstni dan našega tovariša TITA.

Prva štafeta palica je šla na pot pred šestintridesetimi leti iz Kragujevca. V tem mestu so mladi

sklenili, da bodo Titu ob njegovem rojstnem dnevu ponesli prvo štafeto palico 25. maja 1945. Iz Kragujevca so jo pripeljali z helikopterjem v Zagreb in jo tam izročili Titu. Leta 1956. se je Titova štafeta preimenovala v štafeto mladosti. Takrat je namreč tovariš Tito predlagal, naj 25. maj postane dan mladosti, praznik mladih, praznik njihovih prizadevanj, dela in razvoja.

Mladi so njegov predlog z veseljem sprejeli. 25. maj je postal dan mladosti, mesec maj pa mesec mladosti. To, kaj vse so v enem letu naredili, kaj vse so pripravili storiti, pa mladi vsako leto pokažejo z veličastno prireditvijo na stadionu JLA v Beogradu.

Tudi letos bomo praznovali 25. maj DAN MLADOSTI, žal, brez našega dragega tovariša Tita. Ta dan bomo veliko mislili nanj in na njegovo veliko delo, ki ga je ustvaril v svojem življenju za nas mlade, za Titovo mladino. Branko Anželj

MEDKRAJEVNA KONFERENCA SZDL SLOVENSkih GORIC

Razvijanje tradicij NOV in socialistične revolucije stalna naloga

Na Vinščaku pri Juršincih se je 9. maja 1981 sestala medkrajevna konferenca SZDL za razvijanje tradicij NOV in socialistične revolucije na ptujskem območju Slovenskih goric. Delegati različnih družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti Destrič, Grajena, Heroja Lacka Rogoznica, Polenšak, Juršinci, Trnovska vas in Vitomarci, so obravnavali in sprejeli politično oceno vsebinskih priprav in izvedbe pohoda „Po poteh revolucije—Mostje '81“. Ugotovili so, da so družbenopolitične organizacije, društva in osnovne šole naloge opravile zavzeto in skrbno, kar potrjuje tudi množična udeležba na pohodu, ki se ga je v sedmih samostojnih četah Slovenskogoriškega Krambergerjevega odreda udeležilo okrog dva tisoč pionirjev, mladine in odraslih. Posebno priznanje in pohvalo so na konferenci izrekli krajevni skupnosti Polenšak, ki je v Natašini četi zbrala nad 170 odraslih krajanov, od tega 90 obveznikov civilne zaščite, kar je edinstven primer v občini Ptuj.

V oceni je poudarjeno, da so vse slovenskogoriške čete na svojih pohodnih poteh obiskale spominska obeležja NOV, položile številne šopke cvetja ali vence ter s kulturnimi programi počastile spomin na padle borce in aktiviste za svobodo ter zmago socialistične revolucije. Ugodna je tudi ocena za izveden kulturni program na partizanskem mitingu v Pacinju, ki je letos prišel še bolj do izraza, ker je bilo kvalitetno ozvočenje, ki ga je postavil Franček ŽIBRAT iz Ptuja. Izrekli so priznanje osnovni šoli Slovenskogoriške čete Juršinci in odboru SZDL Pacinje, ki so skrbno opravili priprave partizanskega mitinga, postavitev odra, okrasitev ipd.

Na konferenci pa so tudi opozorili na nekatere težave, s kateri

mi so se v krajevnih skupnostih srečali. Nekatere ptujske šole so zahtevale, da mora mladina obvezno priti v Ptuj, kljub temu, da je izrazila željo, da se udeležijo pohoda s četo svoje krajevne skupnosti. V oceni smo bili seznanjeni, da so nekaterim dijakom, ki so sodelovali na pohodu s četo svoje krajevne skupnosti v okviru Slovenskogoriškega Krambergerjevega odre-

ne sodijo na kraj, kjer se klanjamo spomenu padlih za svobodo!

Konferenca je v drugem delu opredelila naloge na področju priprav na proslavo 40. obletnice ustanovitve in poslednjega boja Slovenskogoriške-Lackove čete — 1942—1982. Osnovne šole bodo razvijale posebne aktivnosti na temo NOV. Krajevne skupnosti bodo uredile spominska obeležja

tradicij NOV in socialistične revolucije ter krepitev samoupravnega koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bo stalna in skupna s skrb vseh družbenopolitičnih organizacij, društev, osnovnih šol in organov krajevne samouprave vseh sodelujočih krajevnih skupnosti v Slovenskih goricah. Za izvedbo sprejetega programa aktivnosti pa bo skrbel medkrajevni odbor SZDL za razvijanje tradicij NOV in socialistične revolucije krajevnih skupnosti Slovenskih goric, kate- rega sedež se bo leto dni nahajal pri KK SZDL Heroja Lacka Rogoznica.

Konferenca je sprejela tudi sklep o preimenovanju čet Slovenskogoriškega Krambergerjevega odreda, ki se odslej imenujejo:

Slovenskogoriška Reševa četa Destrič; Slovenskogoriška Ileo-va četa Grajena; Slovenskogoriška Lackova četa Rogoznica, Slovenskogoriška Spindlerjeva četa Juršinci, Slovenskogoriška Natašina četa Polenšak, Slovenskogoriška Fraso-va četa Trnovska vas in Slovenskogoriška Kostanjevčeva četa Vitomarci. Sklenili so tudi, da bo imela vsaka četa svojo zastavo, ki bo rdeče barve in z napisom imena čete.

Konferenca predlaga OK SZDL Ptuj, ki je organizator vsakoletnega pohoda „Po poteh revolucije“, da se v prihodnje organizira mimohod vseh odredov mimo spomenika Slovenskogoriške čete v Mostju, tako, da udeleženci pohoda počastijo spomin padlih, kot je to že bilo pred nekaj leti.

Konferenca se vsem aktivnim udeležencem pohoda v Slovenskogoriškem Krambergerjevem odredu javno zahvaljuje za njihovo udeležbo in vzorno vedenje na pohodu. F. B.

Spominsko obeležje na Plateh v naselju Jelovice. Kaže, da bo napis treba obnoviti. Foto: I. Ciani

več glasi: »Jeseni 1943 se je tu začela partizanska dejavnost. Domači fantje so si v Ložnem zgradili bunker, ki pa je bil izdan 30. marca 1944; ob napadu sta padla dva partizana. Na dogodek opozarja I. 1962 odkrit spomenik v Ložnem pred cerkvijo.«

V IV. knjigi, ki je izšla leta 1980 pa na strani 423, kjer so podatki za Stoperce, v zadnjem odstavku piše: »V bližnjem gozdu Ragužnica sta 30. marca 1945 padla med spopadom partizanov z Nemci dva naša borca. Ko je Tomšičeva brigada 21. jun. 1944 rušila želez. progo Maribor-Celje, so njeni borci izvedli tudi revizijo na drž. posestvu v Stopercih. Spomenik na kraju boja kozjanske čete.«

V obeh citiranih odstavkih gre med drugim za isti dogodek iz NOB, vendar je razlika v letnicah in v kraju spopada. Ta spopad sem podrobneje opisal že leta 1954 in je bil sestavek pod naslovom »Zetalski Jože je padel« objavjen septembra 1954 tudi v takratnem Ptujskem tedniku. Na kratko objavljam njegovo vsebino:

Po opravljeni nalogi v noči od 29. na 30. marec 1945 je skupina

so sodili na kraju zločina, t. j. pri bunkerju, ki ga je izdala. Nedvomno se je tragični dogodek zgodil zjutraj 30. marca 1945. Oba padla borca so po osvoboditvi prekopalni in ju prepeljali na domači pokopališču. Kot vzemo iz Leksikona so pri cerkvi na Ložnem že leta 1962 postavili spominsko obeležje, dolžnost občanov ptujske občine pa še ostaja, da postavimo spominsko obeležje tudi v gozdu Ragužnica, na kraju spopada.

Glede ostalih podatkov, ki so navedeni za Stoperce, mi ni znano, da bi bilo med okupacijo v Stopercih državno posestvo, spomenik na kraju boja kozjanske čete pa stoji v zaseлку Plate, naselje Jelovice, KS Majšperk in ne na območju Stoperc. Pripomnil bi še, da je cerkev na hribu Ložno, zato ljuje pravijo na Ložnem in ne tako kot je zapisano v Leksikonu (v Ložnem). Zaselek Sučje pa se razprostira tako na območju Strmca kot na območju Stoperc, zato je omenjeno v obeh knjigah, vendar so tudi tu nekatere napake. Tako je za Strmec zapisano: »Skozi Sučje teče potok Beneščica proti s. v Dravinjo«. V resnici ta potok teče pretežno na

2. nadaljevanje

Ni nam bilo treba več skozi špranje in razpoke budno spremljati vsak korak zelenih nemških policistov, ne poslušati njihovega oholega kričanja in poveljevanja, ne oprezati, kam bodo usmerjali svoje drzne korake. Bili smo srečni in zadovoljni, da smo te tri dni preživeli, ušli smrti, da smo še zdravi in da nismo več ilegalni ujetniki našega smrtnega sovražnika. Cilj okupatorjev ni bil le uničiti nas partizane in sodelavce narodno osvobodilnega gibanja, temveč kot nam je zgodovinar dr. Franc Ferenc iz izvirnih nacističnih načrtov, najdenih po vojni v arhivih nacističnega vodstva v Berlinu, opisal grozljivo usodo, ki je bila namenjena celotnemu slovenskemu ljudstvu. Iz teh načrtov, ki so jih Hitler in njegovi pomagači napravili že pred vdomom v Jugoslavijo aprila 1941, je razvidno, da nam okupator ni nameraval vzeti le slovenskega jezika, ki so ga takoj po okupaciji prepovedali v šolah, uradih in na drugih javnih mestih, temveč so načrtovali, da nas bodo pregnali iz naše slovenske zemlje, izbrisali Slovenijo iz zemljevida in izbrisali zgodovino Slovencev.

Vse te grozljive načrte okupatorja je vodstvo KP Slovenije predvidevalo in jih po nas — aktivistih OF — predočalo ljudem po vaseh, trgih in mestih. Žal je prve mesece okupacije temu le malokdo prisluhnil, malokdo verjel. Bolj kot aktivistom OF, so ljudje, verjeli, petokolonašem, ki so s svojimi lažmi in demagogijo prikazovali boljše življenje v nacistični Nemčiji in tako ljudi zavajali v napačno

smert. Te lažne propadande pa peta kolona na spodnjem Stajerskem ni izvajala le po okupaciji, temveč že več let pred vojno. Iz svojega lastnega doživljanja in izkušenj, lahko trdim, da je ob vdoru okupatorja leta 1941 bilo na našem območju okrog 70 odstotkov ljudi zapejanih po peti koloni in kulturnobundovcih.

Vsi vemo, da se že dan na vasi ni smel prikazati partizan ali aktivist OF, saj menda ni bilo vasi, kjer ne bi bilo vsaj enega petokolonaša in nemškega ovaduha. Mislim, da ni dovolj samo govoriti o akciji „nič nas ne sme presenetiti“, temveč bi se ob tem moral tudi vsak Slovenec seznaniti z vsebino knjige oz. jo prečitati, ki jo je napisal dr. Franc Ferenc, seznaniti se s temi zločinskimi nacističnimi načrti o usodi Slovencev na ozemlju spodnje Stajerske, kaj bi se z njimi zgodilo, če bi zmagal okupator, nacist in fašist. Sele, ko se človek seznaní s temi grozljivimi nacističnimi načrti, zna pravilno ceniti pridobitve narodno osvobodilnega boja pod vodstvom OF. Storitvi moramo vse, da se nikoli več ne bodo ponovili časi iz leta 1941, ko so ljudje v naših slovenskih vaseh pričakali okupatorja s slavolokom, ga navdušeno pozdravljali in pogostili s kruhom in vinom. Vse to pa bi se jim bilo čez leta bridko maščevalo, če bi bil ta nacistični okupator zmagal in tako lahko uresničil načrte, v katerih je zapeljal usodo Slovencev.

Vrnimo se nazaj na tisto opuščeno opekarniško podstřeje v Janežovcih. Ko smo se najedli, smo po lestvi zlezli skozi odprtino v lepo

TONČKA SAGADIN-ZENKA

Ilegalni ujetniki

opekarne. Vsi zadovoljni smo si stisnili roke, se poslovili in šli vsak po svoji dolžnosti, novim, nevarnim nalogam nasproti, ki jih je bilo moč uresničevati le z veliko ljubeznijo do okupirane domovine iz katere moramo pregnati okupatorja. Nobeđen od nas pač tedaj ni vedel, niti slutil, da si zadnjič stiskamo roke v slovo in da se sploh ne bomo več videli...

K Olgi Čehovi, rekli smo ji kar Potrčeva Olga, takrat nismo šli, čeprav smo jo imeli vsi radi. Sicer se nas je vseh deset namenoilo proti njeni domačiji, vendar smo opazili na dvorišču neke ljudi, ker je pač bil še večer, zato smo se obrnili in šli mimo njene domačije. Olga in njena hiša je bila že itak opazovana od sosedov in ovaduhov, saj so jo sumili že zaradi njenega brata dr. Jožeta Potrča, zato je bila naša previdnost toliko potrebnejša. Vsa si lahko misli, kaj bi se zgodilo, če bi takoj po končani hajki kdo videl, da smo šli k Olgi, prav gotovo bi sedel na kolo in obvestil policiste, o tem, kje je videl partizane. Lahko bi bilo po nas, prav gotovo pa bi se najhujše zgodilo Olgi, njeni družini in domačiji. Iz izkušenj smo tudi vedeli, da je tako k Olgi domačiji kot k večini drugih kmečkih domačij bilo pred polnočjo težko priti neopazno.

Marsikje so namreč imeli pri hiši dničarje, tudi dekle ali hišpaca, do noči so delali na polju, potem so večerjali in vse to se je zavleklo pozno v noč.

Fantje slovenskogoriške čete, z njimi sem se poznala že prej iz Ptuja, ko so kot skojcevi prihajali k sinu Zvonkotu, so mi povedali, da so že prej večkrat predanili na podstřeju omenjene opuščene opekarnje v Janežovcih, zlasti takrat, ko se je primerilo, da jih nihče ni hotel vzeti pod streho. Povedali so tudi, da so večkrat v nočnih urah poslali po enega tovariša do Olge, potrkal je na njeno okno in ona mu je kar skozi okno dala hleb kruha in še kak dodatek, da so se najedli. Vem, da je tudi Olga Potrčeva bila zelo prizadeta, ko je zvedela, da je razbita „Slovenskogoriška četa“, da je večina njenih borcev padla.

Padeč slovenskogoriške čete je tudi mene zelo prizadel. Takrat sem namreč bila že nekaj tednov v kremenjeh gestapa v ptujskih zaporih. Tudi meni ni prizanesel izdajalec slovenskega naroda in je s prstom pokazal name. Zelo me je prizadelo, ko sta mi paznik Pihler in Glušič neko dopoldne povedala, da so nemški policisti obklopili v Mostju četo partizanov in jih po-

bili; njihova trupla pa da so položena na ogled meščanom v Ptuj pri hiši Vinka Brenčiča, ki so ga izgnali, njegovo hišo pa je zasegel gestapo. Povedala sta tudi, da so v zapor pripeljali dva ujeta partizana in da ju v celico hodijo v trumah ogledovat ptujski — ne le mladi, temveč tudi starejši kulturnobundovci in si jih ogledujejo kot kake zveri. Naslednji dan pa mi je spet paznik Pihler povedal, da po mestu vodijo nekega moža, ki so mu na prsa obesili napis „Ich bin Mörder.“ Kdo je ta človek, ni vedel slišal je le, da je tisto vodja partizanov, ki jih je nemška policija uničila v Mostju. Povedal je tudi, da so tega moža ujeli zjutraj v Velovlaku gestapovci, ki se sedaj izživljajo nad njim, meščani Ptuja pa ga zasramujejo, pljujejo nanj in mečejo vanj kamenje. Kot na trnju sem pričakovala novih, zame tako zelo, zelo grozljivih novic...

Okrog enajste ure je nastal pred zapor velik trušč, vik in krik množice ljudi. Gestapovci, kar se da v oholi drži, so pripeljali v zapor moža z obvezano glavo... v njem sem spoznala Jožeta Lacka. Pripeljejo ga v kletne prostore in ga zaprejo v sosednjo celico. Ko so gestapovci odšli, sem poskušala s Lackom vzpostaviti zvezo, bil pa je že tako izmučen, izčrpan in omamljen, da se na moje trkanje po zidu sploh ni odzval.

Popoldne še isti dan vidim skozi okno celice, da nekaj po 14. uri prihajajo v zapor gestapovec za gestapovcem. Vsi mrki in divji, s pasjimi biči v rokah. Naštela sem jih 13, lahko pa da jih je bilo tudi več. Vsi so odšli v sobo, kjer so zasliševali zapornike, dva gestapovca pa prideta v kletne prostore. Paznik odpre vrata sosednje celice in Jožeta Lacka odpeljejo v sobo, kjer naverž čaka gestapovec — divje zveri v človeški podobi. Vsa sem bila napeta kot struna, niti trenutek nisem našla miru, prisluškujem vsakemu koraku, vsaki besedi, ki se je slišala v moji celici. Ko Lacka pripeljejo v sobo na zaslišanje, nekaj minut nisem slišala ničesar, nato pa zaslišim odločen Lackov glas: „Nein und hundert nein!“ (Ne, stokrat ne!) in takoj nato nečloveški krik, ki je odjeknil po celem zaporu. Nato sem slišala še neko lomasteno gup in kmalu za tem opazim, da gestapovec za gestapovcem odhaja iz zapore.

Pri razdežitvi večerje mi paznik Pihler pove, da zgoraj v sobi leži v nezavesti Jože Lacko, oblit s krvjo, tudi tla in stene okrog njega so oskropjene s krvjo. Paznik mi je še povedal, da je ta zločin gestapovec bilo maščevanje nad Lackom, ki ga je gestapo izvršil tik pred pogrebom oficirja nemške policije, ki je padel v boju s slovenskogoriško četo. Okrog polnoči pa zaslišim, kako pazniki po stopnicah nosijo nekaj težkega v kletne prostore. Slišim, da so odklenili vrata sosednje celice, kjer so odložili tovor in odšli. Naslednje jutro mi paznik pove, da leži v sosednji celici še vedno v nezavesti Jože Lacko in da ga bodo gestapovci ogledovat oz. opazovat, kdaj bo prišel k zavesti. Nadaljevanje prihodnj...

Ugodni rezultati in velike možnosti

POGOVOR O KMETIJSTVU

O vlogi kmetijstva v naši družbi mnogo govorimo, besede o konkretnih posegih so vse glasnejše, o problemih, ki tarejo kmetijce razpravljamo na raznih sejah in problemskih konferencah. Rezultati vsega tega bodo vidni oziroma bodo morali biti vidni kmalu, če hočemo doseči uresničevanje smelih načrtov, ki smo jih začrtali za srednjeročno obdobje 1981-85.

Podravje in Pomurje predstavljata v slovenskem merilu nekaj podobnega, kot Vojvodina v jugoslovanskem. Oči vse Slovenije so zato uprte na našo območje, saj je od razvoja našega kmetijstva odvisno, kakšen bo delež doma pridelane hrane.

Kakšna je vloga kmetijstva ptujske občine v slovenskem merilu, kje so naše rezerve, kako bomo dosegli boljše izkoriščenost zemlje smo želeli izvedeti iz pogovora, na katerega smo povabili strokovnjake s področja kmetijstva in sicer Zvonko Knežević,

v letu 1979 samo kmetijstvo občine Murska Sobota pridelalo več pšenice kot kmetijstvo ptujske občine, potrebno pa je upoštevati podatek, da ima občina Murska Sobota kar za 4.500 hektarjev več kmetijskih površin. Pri nas je pridelek pšenice po hektarju kar za tri stote večji kot na primer v občini Murska Sobota. Če smo po proizvodnji pšenice na drugem mestu, velja isto za pridelavo koruze, tudi tu pa je hektarski donos znatno višji, zaostajamo le za občino Ormož, ki ima najvišji hektarski donos koruze.

V živinoreji so podatki še bolj ugodni, saj je intenzivnost reje računano na 100 hektarjev zelo visoka. Na 100 hektarjev zemljišče pride v ptujski občini kar devetdeset goved, v slovenskem merilu samo 63 govedi. Na sto hektarjev odpade nadalje kar 180 prašičev, v

površin. V kmetijskem kombinatu, ki je edini nosilec tovrstne proizvodnje v družbenem sektorju si že od nekdaj prizadevajo pridobiti čim več kmetijskih površin, pa tudi usposabljanju teh za večjo kmetijsko proizvodnjo. V zadnjih letih so tako pridobili prek tisoč hektarjev, melioracije pa so izvedli na 1700 hektarjih, predvsem v pesniški dolini. V tem petletnem obdobju so prišle na vrsto površine porečja Poljskave. Do leta 1985 nameravajo pridobiti okoli 1250 hektarjev novih kmetijskih zemljišč, melioracije pa izvesti na 2400 hektarjih.

Kmetijski kombinat Ptuj je bil že doslej velik proizvajalec mleka, govejega in svinjskega mesa. V srednjeročnem obdobju nameravajo proizvodnjo svinjskega mesa povečati za več kot 100 odstotkov, k temu bo bistveno prispevala

vodnjo. To so kmetije, ki so z občinskimi odloki zaščitene. Težava našega kmetijstva je tudi v tem, da je kar 71 odstotkov območja občine gričevnat svet. Na ravninskem delu so pravkar v teku melioracijski posegi, tudi na površinah zasebnega sektorja. Do leta 1985 nameravajo meliorirati in komasirati 1750 hektarjev površin.

Če povdarjamo, da kar na 87 odstotkih zemlje gospodarijo zasebni kmetovalci ne moremo in ne smemo mimo dejstva, da to niso zgolj kmetije, temveč gre v mnogih primerih za lastnike zemlje, ki jim le-ta predstavlja dodatno dejavnost. Jasno je, da je zaradi razdrobljenosti zložba zemljišč v večje in donosnejše komplekse nujna. Le tako bo namreč možno upravljati kmetijsko proizvodnjo s sodobnimi tehnološkimi pristopi tudi na sedaj pre malo izkoriščenih kmetijskih površinah.

V posege, v prvi vrsti gre za melioracije se vključuje tudi zasebni sektor kmetijstva in sicer prek skupnosti, ki delujejo pri kmetijski zadrugi. Trenutno ima zadruga organiziranih 143 skupnosti, kot so na primer mlekarke, strojne, poljedeljske, živinorejske, melioracijske, med njimi je tudi ena trsničarska skupnost. Do leta 1985 nameravajo število teh skupnosti povečati na 220.

Vse to bo seveda le delno vplivalo na boljšo in donosnejšo obdelavo zemlje v zasebni lasti. Za dokončno rešitev problema bo potrebno narediti odločne korake tudi na področju socialnega varstva ostarelih kmetov. Le tako bomo namreč mlade pritegnili nazaj na zemljo oziroma jih na njej obdržali. Intenzivnost obdelave zemlje v zasebni lasti namreč še vedno pada, čeprav si z vsemi močmi prizadevamo doseči nasprotno. Žal je vse več neobdelane zemlje in zapuščenih zemljišč oziroma zapuščenih kmetij: Del slabo obdelane zemlje je mogoče pripisati ostarelim kmetom, del pa polkmetom, ki svoje ekonomske interese in potrebe zadovoljujejo z zaposlitvijo.

In kako najti izhod? Rešitev je v posvečanju večje skrbi temu problemu s strani kmetijske zemljiške skupnosti, tako občinske kot republiške. Vse pre malo je še namreč primerov, da se ostareli kmetije odločijo za koriščenje pogojev, ki jim ga nudi zakon o preživninskem varstvu, ko z oddajo zemlje pridobijo pravico do denarne pomoči. Toliko bolj nujno je začeti reševati problem ostarelih kmetov z upoštevanjem dejstva, da je na drugi strani že precej sodobno tehnološko opremljenih kmetij, ki pa ne morejo doseči polnega uspeha zaradi tega, ker razpoložljiva mehanizacija zaradi premalih zemljiških kompleksov ni v celoti izkoriščena, kar seveda negativno vpliva na produktivnost dela in tudi dohodek take kmetije.

Želja nas vseh je, da taka razmišljanja vodijo h konkretnim akcijam, ki so se mnogokje že pričele in se bodo nadaljevale skozi vse srednjeročno obdobje, pa še naprej. Bitka za hrano bo namreč iz dneva v dan pridobivala na pomenu!

J. Bračić
Foto: I. Ciani

Po pezebi v ptujski in ormoški občini

Po drugi pezebi 22. aprila letos je ustrezna komisija izvršnega sveta SO Ptuj v razširjenem sestavu in s pomočjo strokovnjakov uprave, kmetijskega kombinata in zasebnega kmetijstva, pričela z delom pri ugotavljanju vzrokov in odstotkov poškodb po pomladanski pezebi in ugotavljanju škode po zimski pezebi.

Komisija je ugotovila, da pomladanska pezeba, ki je pustošila med 19. in 22. aprilom povzročila škodo na sadnem drevju, zlasti v nižinskih predelih oziroma na nižje ležečih sadovnjakih vseh vrst. Pri tem je nastala škoda tudi do 40 odstotkov, glede na maso cvetov, ki so sedaj vidni. O končni škodi pa bo mogoče govoriti, ko bo plod vezan in sicer konec maja ali v začetku junija.

Pomladanska pezeba je pustila posledice tudi v vinogradih, vendar je po besedah Cirila Sateja, vodja kmetijske in gozdarske inšpekcije občin Ptuj in Ormož, le 5 odstotna glede na celotno površino vinogradov. Ta je bila vidna po 22. aprilu, pri tem pa je potrebno dodati še, da je nekaj pezebe bilo tudi pozneje.

Največ škode je v vinogradništvu pustila zimska pezeba. Le-ta pa ni bila vidna v začetku rezi v mesecih januar in februar ter marcu, te posledice so se pokazale v času vegetacije. Prišlo je do neodganjanja oces na določenem številu rožg, pozneje pa so se pojavile izsušitve celih rožg in trsja. Nekateri trsi so celo preklani po celi dolžini debla, nekateri poganjajo po en poganjek in deblu samem izpod cepljenega oziroma nekoliko nad cepljenim mestom.

Na pridelek iz poškodovanih trsov v jesenskih mesecih ni moč računati, saj je škoda na okrog 355 ha oziroma 40 do 45 odstotkov, glede na celotno površino vinogradov. V družbenem sektorju je škoda za okrog 45 odstotkov; v zasebnem sektorju pa okrog 40 odstotkov. Računa se, da je ta škoda v celih občini po sedanjih stanjih, v poprečju 40 odstotkov. Škoda še ni dokončana, saj se trsi še naprej sušijo in ugotovitve kažejo, da je stanje vsak dan slabše glede na celotno površino.

Tudi v ormoški občini je stanje podobno, le da je sadjarstvo bolj prizadeto kot v ptujski občini. V vinogradništvu pa je škoda približno za toliko kot v ptujski občini. Po ugotovitvah je v ormoški občini škoda za 65 odstotka glede na narodni dohodek, v ptujski občini pa le-ta znaša 7,3 odstotke.

Glede na dohodek iz kmetijstva pa ta škoda znaša 17 odstotkov. Pri tem je Ciril Satej poudaril, da v ormoški občini niso ugotavljali stroškov obnove za razliko od ptujske občine. Že sedaj pa je mogoče reči, da imata obe občini za okrog 50 odstotkov izpada dohodka, ki ga dobivata iz vinogradništva, ki pa ne bo prisoten samo letos, temveč še v dveh prihodnjih letih.

MG

Proizvodnja mleka dohodkovno zanimiva

Kombinirana govedorejska proizvodnja je na našem območju že precej dobro vpeljana. Imamo kmetije, ki proizvedejo letno že po 100 tisoč litrov mleka. Po sedanjih cenah pomeni ta količina letni dohodek od 90 do 120 starih milijonov. Razen tega take kmetije ustvarjajo tudi dohodek od plemenske živine, oziroma od prodaje telet. Tako lahko usmerjena kmetija doseže visok letni prihodek, tako da z odbitkom

Dobra mlekarica pomeni za kmetijo precejšen dohodek Foto: I. Ciani

stroškov dosežejo dohodek, ki je lahko znatno večji od dohodka delavca v združenem delu.

Poleg tega ne smemo mimo dejstva, da je tovrstna kmetijska proizvodnja še posebno zanimiva za sicer manj razvita hribovita območja, kjer za drugo kmetijsko proizvodnjo ni pogojev. Na teh območjih se že uveljavlja sodoben pašno-kosni sistem živinoreje. S to proizvodnjo pa je mogoče dopolniti sicer klasično sadjarsko in vinogradniško proizvodnjo. Razen tega je za primeren način razvoja hribovitih območij s ciljem, da ohranimo naseljenost Haloz in Slovenskih goric, ki je iz leta v leto manjša.

JB

Nega posevka sladkorne pese

Sladkorna pesa je intenzivna kmetijska kultura zato je potrebno zemljo za setev pripraviti nadvse pozorno, nič manj pozorno ne sme biti nega posevka, saj bi se vsaka malomarnost negativno odrazila na količini pridelka. V času, ko je seme sladkorne pese že vzklilo, je potrebno posevek zelo skrbno obdelati, zato v tem sestavku posredujemo navodila strokovne službe kmetijske zadruge Ptuj, oziroma vodje za pridelavo sladkorne pese inženirja Franca Klanečka.

Kmetijska zadruga je letos posejala sladkorno peso v kooperacijski proizvodnji na okrog 170 hektarjih. Setev je bila opravljena kvalitetno in pravočasno, nekoliko težav je povzročilo suho in vetrovno vreme. Posledica tega je, da so zaščitna sredstva na nekaterih površinah slabo delovala, prišlo pa je tudi do neenanakomernega vznika sladkorne pese. Predvsem površine, ki so bile preorane spomladi so s tem izgubile precejšnje količine vlage, zato naj velja staro pravilo, da je potrebno zemljo za setev sladkorne pese pripraviti že jeseni.

Takoj ko so vidne vrste sladkorne pese, je potrebno pričeti z mehanskim uničevanjem plevelov, to delamo s kultiviranjem. Temu sledi redčenje sladkorne pese in sicer tako, da ostanje na tekoči-meter 3-do 4 rastline. Na površinah, kjer prvo škropljenje proti plevelu ni učinkovalo, je potrebno ponovno-kemično zatiranje plevelov. Tistim, ki se bodo odločili za ponovno škropljenje, priporočamo naslednje kombinacije zaščitnih

sredstev: Za prvo kombinacijo lahko izberemo 5 litrov Betanala in 2 kg Pyramina na hektar. Za uporabo te kombinacije mora imeti pesa dobro razvita dva para pravih listov. Druga uporabna kombinacija je 5 litrov Betanala in 1 kg nata na hektar, tudi pri tej kombinaciji je potrebno paziti, da ima pesa že razvita dva para listov. Tretje zaščitno sredstvo je Golteks, uporabimo ga 5 do 7 kilogramov na hektar, uporabimo ga lahko takoj, ne glede na razvoj sladkorne pese. Najboljši učinek s tem škroplivom dosežemo, ko ima plevel 2 do 6 listov.

Nujno je opozoriti, da je pri kombinaciji Betanala potrebno dosledno upoštevati navodilo proizvajalca. Na liter Betanala je potrebno dodati največ 50 litrov vode. Pri škropljenju ne sme biti previsoka temperatura, lahko je največ 25 stopinj celzija, ne smemo ga uporabljati v vlažnem vremenu, na primer v rosi, pa tudi šest ur po škropljenju ne sme deževati. Seveda je najbolje, da se pridelovalci sladkorne pese pred škropljenjem posvetujejo s strokovnjaki kmetijske zadruge.

Glede na to, da se tu in tam zgodi, da je potrebno posevek sladkorne pese preorati naj povdarimo, da dosedanja pregledi posevkov ne kažejo, da bi bilo to potrebno storiti. Če pa do tega vendar pride zaradi neuspele setve morajo posevek prej ogledati kmetijski inšpektor in strokovna služba zadruge, sicer nosi pridelovalec vse stroške, ki so nastali s setvijo.

JB

Milan Starkl — Kmetijski kombinat Ptuj

članice izvršnega sveta skupščine občine Ptuj, zadolženo za kmetijstvo, gozdarstvo in živilsko industrijo, Milana Starkla, vodjo agroživilstva pri kmetijskem kombinatu Ptuj in Mirana Glušiča, direktorja kmetijske zadruge Ptuj. Najpomembnejše ugotovitve tega pogovora poskušamo strniti v tem sestavku:

Občina Ptuj je ena največjih slovenskih občin, po velikosti je na četrtem mestu, s kmetijskimi površinami pa se uvršča na sedmo mesto. Z omenjenimi kmetijskimi površinami je nedvomno pomemben pridelovalec hrane. Tudi v občini ima kmetijstvo pomembno vlogo, v družbenem proizvodni občine je zastopano s 16 odstotki. Delež našega kmetijstva v ustvarjenem družbenem proizvodni kmetijstva Slovenije je bil leta 1979 naš delež med vsemi občinami največji in sicer 6,5 odstotka.

Družbeni sektor kmetijstva ima v lasti 13,4 odstotka kmetijskih površin, z ostalimi površinami pa gospodarijo zasebni kmetovalci. Kjer se le da, s posegi pridobivamo nove obdelovalne površine. V naši občini ugotavljamo, da so se površine njiv v občini v v zadnjih desetih letih povečale za 10 hektarjev, kmetijske površine pa zmanjšale za 305 hektarjev. Te spremembe so najbolj občutne v zasebnem kmetijstvu; medtem ko delež družbenega kmetijstva ne prestopa raste, tako po površini, kot po količini pridelka. V zasebnem sektorju kmetijstva je prisotna velika razdrobljenost posesti, žal pa je prisotna še nadaljna drobitev teh zemljišč. Razdrobljenost vpliva na to, da je tržna proizvodnja v zasebnem sektorju nizka, da jo proces drobitve kmetijskih površin še bolj omejuje, prisotna pa je tudi starostna struktura kmečkega prebivalstva. Povprečno ima kmetija v ptujski občini le nekaj nad dva hektarja obdelovalnih zemljišč, njiv samo 1,27 hektarja.

Navedenim podatkom navkljub ugotavljamo, da se obseg kmetijske proizvodnje iz leta v leto veča. Leta 1980 je bil namreč obseg kmetijske proizvodnje za 6,4 odstotka večji kot leta 1978. Delež družbenega kmetijstva v povečanem obsegu znaša 12,4 odstotka, delež zasebnega kmetijstva pa 1,7 odstotka.

Več kot polovico kmetijske proizvodnje v Sloveniji predstavlja živilska proizvodnja. V ptujski občini je to še bolj očitno, saj predstavlja živilska proizvodnja v skupni kmetijski proizvodnji kar 73 odstotkov. Prevladuje perutinarstvo, prašičereja in govedoreja. Ostali odstotki proizvodnje odpadejo na poljedelstvo in sicer 21,6 odstotka, na vinogradništvo 5,1 odstotka in na sadjarstvo 0,3 odstotka.

Statistični podatki kažejo, da je

Zvonka Knežević — IS SO Ptuj

slovenskem merilu le 52, razen tega pa odpade na isto površino zemljišče kar 12.590 prašičev. Primerjalnega podatka za Slovenijo pri perutnini ni, je pa podatek za ptujsko občino brez dvoma mnogo višji.

Po številu klavnih prašičev ugotavljamo, da smo največji proizvajalec svinjskega mesa v Sloveniji, seveda je stanje isto pri perutninskem mesu, saj predstavlja ptujska proizvodnja kar 48 odstotkov slovenske. Nadalje smo največji proizvajalci jajc, pohvaliti se ne moremo le z odkupom mleka, saj ga letno odkupimo okoli 16 milijonov litrov, so pa na tem področju še ogromne rezerve, predvsem v zasebnem sektorju.

Naša živilska industrija je prirejena kmetijski proizvodnji.

V proizvodnji krmil smo največji proizvajalci, saj proizvajamo skoraj 30 odstotkov vse slovenske proizvodnje krmil. Razvita je tudi mlekarstva industrija, znana so naša vina, živilska industrija Petovia pa po nekajletni stagnaciji dela z novim elanom in uspehi so že vidni.

Vse omenjeno je osnovna ocena izkoriščenosti zemlje, so pa tudi osnova za ugotovitve kje so še možnosti za širitev proizvodnje.

Več kot očitno je, da so velike rezerve in možnosti v zasebnem kmetijstvu. Tu bo potrebno doseči večjo intenzivnost pridelovanja, upajati nove kulture, širiti govedorejo, vrtinarstvo. Rezerve so v proizvodnji sladkorne pese, mleka in vsemu temu bo posvečeno največ pozornosti v uresničevanju planskih nalog tega srednjeročnega obdobja.

Seveda pa zgolj intenzivna obdelava zemlje ne bo dovolj za pridelavo zadostnih količin hrane. Zato bo potrebno pridobivati nove in nove obdelovalne površine. Kmetijska zemljiška skupnost ima zato v tem srednjeročnem obdobju v programu z melioracijami pridobiti okoli 5 tisoč hektarjev kmetijskih površin. Program je razdeljen v dve prioriteti, v prvi je 2500 hektarjev, ta plan bo izpolnjen gotovo v tem planskem obdobju.

Ne moremo pa mimo vprašanja izgube rodovitnih kmetijskih površin. Divja urbanizacija, odpiranje novih lokalnih gramoznic je več kot očitna škoda našemu kmetijstvu. Te zadeve bomo seveda težko preprečevali, možnosti so sicer v dobrem prostorskem planu, kategorizaciji zemljišč in v doslednem izvajanju teh dveh aktov. Graditeljem bo potrebno nuditi komunalno urejene parcele, seveda na površinah, manj primernih za kmetijsko proizvodnjo, mnogo pa lahko dosežemo z redno in dosledno kontrolo izvajanja prostorskega plana.

Kmetijstvo v družbenem sektorju je tisto, ki proizvaja velik del tržnih viškov, čeprav ima v lasti le nekaj nad 13 odstotkov kmetijskih

Miran Glušič — Kmetijska Zadruga Ptuj

nova farma za 45 tisoč svinj, ki bo zgrajena s sredstvi delovne organizacije Košaki Maribor in Kmetijskega kombinata Ptuj. To bo tudi bistven prispevek k boljši založenosti trga s tem živilom. V tem obdobju bodo povečali tudi znatno stojišča za goveje pitance, od sedanjih 2400 na 4000; tako bodo letno proizvedli okoli 1400 ton govejega mesa. Staleža govedi za mlečno proizvodnjo sicer ne bodo povečali, trudili pa se bodo doseči večjo mlečnost krav.

Velike količine močnih krmil, ki jih bodo potrebovali, bodo proizvedli v lastni tovarni, ki je trenutno v rekonstrukciji, pozneje pa bo imela zmogljivost 60 tisoč ton. Tako povečanje živinskega fonda si lahko privoščijo seveda zato, ker imajo zagotovljeno hrano. V SR Srbiji imajo namreč svojo TOZD, ki ima kooperacijske odnose s kmetovalci na 7 tisoč hektarjih. Od njih tako odkupijo velike količine koruze, del potrebne krme pa proizvajajo tudi ostali njihovi kmetijski tozdi, ki bodo imeli po srednjeročnem planu samo s koruzo zasajenih prek 2 tisoč hektarjev. Seveda je in bo Kmetijski kombinat tudi pomemben proizvajalec krušnih žit, vsa pa bodo prodali mariborskemu Intesu. Letos bodo pridelali še okoli 30 tisoč ton sladkorne pese, s tem pa bodo postali tudi največji pridelovalec te kulture v Sloveniji. Zanimariti ne smemo tudi proizvodnjo hmelja, saj je kombinat po količinah oddanega hmelja takoj za Hmezadom iz Žalca. Površine hmelja nameravajo še povečati, saj poleg dobrega dohodka pridobijo z izvozom tega pridelka prepotrebna devizna sredstva.

Kmetijski kombinat Ptuj bo v bodoče precejšnjo pozornost posvečal namakanju kmetijskih površin, saj je precej površin prdnatih in zato potrebnih namakanja. Velik pomen bo imelo namakanje tudi za kooperacijsko proizvodnjo, ki bi naj zagotavljala velik del surovine, ki jih potrebuje živilska industrija Petovia. Največje možnosti za to so vzhodno od Ptuja, prvič zaradi tradicije, ki jo ima tu vrtnarska proizvodnja in zaradi dobrih možnosti namakanja, na kar so mislili že pri gradnji kanala, kjer so zgrajena odjemalna mesta.

Kako pa bo z uresničevanjem zastavljenih načrtov v zasebnem kmetijstvu, ki ima kot že omenjeno v lasti kar 87 odstotkov kmetijskih površin, zemlja pa tu ni obdelana kot bi morala biti. Kmetijska zadruga Ptuj, kot organizacija združenih kmetov pokriva 92 odstotkov teritorija ptujske občine. Program zadruge je zelo zahteven in odgovoren. V organizaciji združenih kmetov je 1720 kmetovalcev število kooperantov pa se je že približalo številki štiri tisoč. Največja njihova naloga v tem obdobju je usposobitev 3125 kmetij za tržno proiz-

PESEM NAS DRUŽI IN KREPI

Pod tem geslom je bila v nedeljo 17. maja 1981 v Ptuj revija otroških in mladinskih pevskih zborov občine Ptuj, letošnja je bila že dvaindvajseta in je bila v počastitev dneva mladosti in 40-letnice OF.

Mladi pevci so imeli hvaležno publiko v sorazmerno polni avli CSUI.

Na reviji je sodelovalo približno tisoč pevcev, ki so v začetku zapeli dve skupni pesmi in sicer Vaclava Felixa — Kaj je to mir in Budnico Marjana Kozine. Po pozdravnem govoru podpredsednika ZKO Ptuj Feliksa Bagarja so sledili nastopi otroških pevskih zborov, ki so se predstavili z dvema ali s tremi pesmimi. Otroški zbori so peli v glasnem ob spremljavi klavirja, podlehniški OPZ pa so spremljali še harmonika, trobenta in klarinet, kar je popestrilo revialni nastop tega zborov. Otroški pevski zbori so se nekoliko slabše slišali, saj avla ne nudi primerne akustičnosti pri tistem petju.

Od mlajših mladinskih zborov je nastopil samo zbor iz osnovne šole Tone Žnidarič iz Ptuj; škoda, saj take zborove ima več popolnih šol.

Mladinski zbori, nastopili jih je deset, so se predstavili s po tremi pesmimi iz slovenske zborovske zakladnice od narodnih do sodobnih pesmi, pesmi drugih jugoslovanskih narodov in tuje, zborovske literature.

Nastopil je tudi dekleški pevski zbor pedagoške gimnazije Ptuj,

zbor je namesto obočele zborovodkinje vodila učenka in pevka zborov. Revija je zaključil pihalni orkester glasbene šole „Karol Pahor“ iz Ptuj.

Tudi letos so zborovodje v svoje delo vložili ogromno truda, veliko dela, vsako dobro delo pa se

nila poslušalce in so takšne nastope nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

Iz leta v leto ugotavljamo, da so naši mladinski zbori pravzaprav dekliški zbori, fantje so prava redkost v vrstah mladinskih pevcev. Se največ jih je bil pri MPZ Bona, Leskovec.

Šola je v krajevni skupnosti tudi center kulturnega življenja. Najrazličnejše prireditve in proslave pa si težko predstavljamo brez nastopa pevskega zborov.

Tudi center srednjega usmerjenega izobraževanja ima več šol, zbor pa deluje samo na pedagoški gimnaziji. Mislim, da bi bilo potrebno ustanoviti za srednješolsko mladino skupen mešani mladinski pevski zbor, ki bi vključil tudi fante tretjih in četrtih letnikov, ki so že maturirali.

Od odraslih zborov imamo v občini največ moških zborov, iz razmer pa vidimo, da se fantje v teku šolanja najmanj vključujejo v pevske zborove. Zato zborovodje odraslih zborov praktično začno s pevsko izobrazbo mladih pevcev pri dvajsetih ali še poznejših letih.

Ta razmišljanja se nam porajajo vsako leto, izgleda pa, da fantom petje v zboru ni popularno, izšolan glas pa mu tudi ni potreben pri nadaljnjem pevskem udeleževanju na področju zabavne glasbe, saj tam je izredno hreščič in neartikuliran glas danes izredno zaželen pri petju. To zadnje pa v razmislek tistim, ki takšno nepetje ustvarjajo in po najrazličnejših medijih oddajajo.

Vsem, ki so nastopili na reviji veljajo čestitke za njihov prispevek k letošnji reviji z željo, da svoje kulturno poslanstvo nadaljujejo, saj pesem nas resnično druži in krepi.

Skupni nastop mladih pevcev na reviji.

Foto: Langerhole

obrestuje z dobrim, prijetnim nastopom. Posebna pohvala velja tistim zborovodjem, ki so ob neobhodni intonacijski čistosti uspeli tudi v polni zvočnosti mladih grl, v razumljivi izgovorjavi in v takšni interpretaciji, ki je priteg-

ris Kidrič Kidričevo, pa še teh ni bilo četrta zborov. Sedem popolnih šol prajske občine ni imelo mladinskih zborov na reviji, med njim tudi Šole, ki so doslej redno sodelovale kot Majšperk, Markovci, Gorišnica, Ivan Spolen-

V MARKOVCIH SO PRAZNOVALI

V krajevni skupnosti Markovci so v začetku tega meseca proslavili

Vendar je tudi tu še nekoliko pomankljiva povezava zlasti s krajev-

del javne razsvetljave. Zagotovo pa je ena največjih pridobitev za našo krajevno skupnost nova šola.

zagotoviti ustrezno materialno osnovo in usposobiti se za opravljanje teh zahtevnih nalog.

V prihodnje bo potrebno še več naporov vložiti za doslednejše uveljavljanje delegatskega sistema, da bo vsak krajan resnično neposredno soodločal pri reševanju vprašanj, ki so skupnega pomena.

Omenili ste naloge, zapisane v vašem srednjeročnem programu. Z izvedbo ste že pričeli, gre za letošnji program dela. Katere naloge oziroma dela bi izpostavili?

Prizadevali si bomo tudi za dosledno izvedbo nalog srednjeročnega obdobja 1981—1985, kjer so prednostne naslednje naloge: dokončanje asfaltnih prevlek, v vse vasi pripeljati zdravo pitno vodo, razširiti telefonsko mrežo v vsako vas, izgradnja elektro distribucijskih naprav v skladu z razvojem in potrebami, varovanje okolja z ureditvijo odvoza in odlaganja smeti. Posebno pozornost pa bomo posvetili nadaljnemu podružbljanju civilne zaščite in družbene samozščite,

„Pričeli smo z obnovo dvorane v Zadrudnem domu v Markovcih, ki jo za delo organov nujno potrebujemo. V tem času potekajo dela pri ureditvi vodovodnega omrežja v Bukovcih in Stonjih, kjer se ob Komunalni skupnosti v izvedbo z izkopom in zasutjem kanalov vključujejo tudi krajan. Po programu poteka sofinanciranje društev in organizacij, opremljanje enot civilne zaščite, pričakujemo zamenjavo telefonske centrale v Markovcih, da bi omrežje lahko razširili, zaključujemo izgradnjo transformatorske postaje v Bukovcih, letos pa nameravamo pridobiti tudi urbanistično dokumentacijo, seveda pa nadaljujemo tudi z modernizacijo krajevne cest.“

Sredstva za vse te naloge so zagotovljena?

„So, saj smo naše programe usklajali z vsemi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, s katerimi programe tudi skupaj izvajamo.“ je ob koncu pogovora povedal predsednik skupščine krajevne skupnosti Markovci Stanko Toplak.

V Zadrudnem domu obnavljajo dvorano

tretji krajevni praznik in v ta namen izvedli prireditve in ocenili dosedanje delo.

Stanko Toplak, predsednik skupščine, nam je v začetku obiska povedal, da je praznik namenjen spominu na osvoboditev krajevne skupnosti, to pa je bilo 8. maja 1945. „Z letošnjim praznovanjem smo pričeli že mesec dni pred praznikom in sicer z različnimi športnimi prireditvami, ki jih je organiziralo in izvedlo TVD Partizan, svoja tekmovanja pa so izvedli tudi gasilci. Prireditve pa smo zaključili s slavnostno sejo skupščine KS, kulturni program pa so prispevali mladi z osnovne šole Bratov Štrafela in moški pevski zbor. Na seji smo najzaslužnejšim društvom in posameznikom v krajevni skupnosti podelili priznanja.“

Prazniki so običajno tudi priložnost za pregled opravljenega dela in prihodnjih nalog. Tako je bilo tudi ob prazniku vaše krajevne skupnosti. Kakšna je torej kratka ocena opravljenega in katere naloge so pred krajan?

„Na seji sveta KS in nato na slavnostni seji skupščine smo pregledali dosedanje delo in nasploh življenje v naši krajevni skupnosti. Za področje uveljavljanja socialističnega samoupravljanja smo ugotovili, da se je delegatski sistem že uveljavil, samoupravni organi zlasti svet in skupščina dobro delajo, urediti pa bi bilo potrebno delo na področju vsake samouprave in okrepiti njegovo sodelovanje z organi krajevne skupnosti.“

Razmeroma uspešnih je tudi vseh 11 delegacij za delegiranje delegatov v skupščine občinskih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih in drugih dejavnosti kakor tudi temeljna delegacija za zbor krajevne skupnosti občinske skupščine.

Ponosni so na novo šolo

— foto I. kotar

ni in v nekoliko manjši meri z organi krajevne skupnosti.

Ugotovili smo, da je bila dosedanja stopnja samoupravljanja v krajevni skupnosti dosežena tudi zaradi velike pomoči gasilskih in prosvetnih društev, katerih člani so se v delegatski sistem aktivno vključili. Materialna osnova za delo teh društev, zlasti dvorane, je njegovo delovanje še ojačala.

Zelo uspešno pa smo zastavili delo pri izgradnji komunalnih in drugih objektov skupnega pomena, za kar so zaslužni skoraj vsi krajan, saj ni bilo akcije, ki ob veliki požrtvovalnosti in samoodpovedovanju ne bi uspela. Tako so v naši krajevni skupnosti sedaj asfaltirane skoraj vse krajevne ceste v dolžini 23.323 metrov, od teh pa jih je polovica tudi pod asfalt betonom. Javni vodovod je že v vseh obdrevskih vaseh, uspešno smo sodelovali z elektrogospodarstvom pri izgradnji novih transformatorskih postaj, zgrajenih je bilo nekaj avtobusnih postajališč, urejeno pokopališče ter

Nova trafo postaja v Bukovcih

Tekst in fotografije: I. kotar

Praznik krajevne skupnosti Črešnjevec

V spomin na sabotažno akcijo, ki so jo v času NOB izvedli mladinci iz Črešnjavca in okolice ob železniškem tunelu pri Črešnjavcu slavijo prebivalci KS Črešnjevec svoj krajevni praznik. Krajevna skupnost Črešnjevec se je v zadnjih letih zelo hitro razvijala, zlasti pri komunalni urejenosti, gradnji zasebnih stanovanjskih hiš in aktivnosti na področju kulturnega življenja. Se pred leti majhna vasica je sedaj že prava delavska naselje.

Ob letošnjem krajevnem prazniku ne bodo odprli nobenega pomembnejšega družbenega objekta, zato pa bodo aktivnosti močnejše na kulturnem in športnem področju. Osrednja svečanost ob prazniku KS Črešnjavcu, kjer bodo na slavnostni seji podelili bronaste znake OF in priznanja krajevne skupnosti. Ob tej priložnosti bodo v kulturnem sporedu nastopili učenci osnovne šole Črešnjevec in pevski zbor KUD Črešnjevec.

Sportniki se bodo pomerili v okviru krajevnega praznika v streljanju z zračno puško, šahu, namiznem tenisu in najbolj priljubljeni disciplini odbojki. Na teh srečanjih pričakujejo tudi udeležbo ekip s širšega območja občine Slovenska Bistrica.

Besedilo in slika: Viktor Horvat

Urejene komunikacije in dom kulture so ponos središča KS Črešnjevec.

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Zakon o samoprispevku in praksa

(2. nadaljevanje in konec)

Izdajalci omenjenih odlokov torej smatrajo, da so pooblaščenici za občane ne stalno bivajo izven KS v kateri je sicer uveden samoprispevek, vendar ne od osnove lastništva, uvesti samoprispevek od lastništva takih nepremičnin od katerih ga domači občani ne plačujejo.

Po mojem mnenju pa to ni pravilno kajti osebno smatram: — da občinska skupščina ni pooblaščenica da bi samostojno uvedla v KS obveznost plačevanja samoprispevka, ki se plačuje od posesti oziroma lastništva n. pr. od stanovanjske hiše, vikendice, gospodarske zgradbe itd. ali od dohodkov od nepremičnin (n. pr. od zemljišč, gozdov). Pravtako ni pooblaščenica določiti višine samoprispevka.

— da je po ZS le KS upravičena da za svoje občane uvede tudi samoprispevek od lastnine in od dohodkov od nepremičnin, ki ležijo na njenem območju in da določi višino samoprispevka,

— da je občinska skupščina pooblaščenica da razširi obveznost plačevanja samoprispevka na občane, ki bivajo izven KS imajo pa nepremičnine na območju KS na katerem je uveden samoprispevek.

Po mojem mnenju besede „razširi obveznost plačevanja samoprispevka“ moremo vezati le z besedo „občane“, ne pa jih tolmačiti iztrgano iz celotnega besedila 3. odst. 8. čl. ZS in jih tolmačiti tako da se lahko razširi osnova plačevanja samoprispevka.

Kot sem že omenil v zgoraj navedenih sklepih ni določb da bi morali domači občani plačevati samoprispevek bilo v denarju bilo v delu od vikendic in stavb, pač pa je v vseh sklepih najti določbe o dolžnosti plačevanja samoprispevka določenega v odstotku od katastrskega dohodka oz. v pavšalnem znesku od zemljišč ležečih na območju KS na katerem je uveden samoprispevek. Z ozirom na to ne bi bilo nobene zakonske ovire, če bi občinska skupščina razširila dolžnost plačevanja samoprispevka od zemljišč na tuje občane, zlasti če je izpolnjen nadaljni zakonski pogoj, da se bodo s samoprispevkom izvajala dela, s katerimi bodo izboljšani pogoji za izkoriščenje teh nepremičnin, dočim pa za razširitev samoprispevka od stanovanjskih hiš, vikendic itd. na tuje občane po mojem mnenju, ni zakonske osnove, kajti če samoprispevka od te vrste nepremičnin ne plačujejo domači občani bi bilo kršeno načelo 1. odst. 3. čl. ZS, da imajo občani ob enakih pogojih enake obveznosti glede plačevanja samoprispevka. Koristno bi bilo čuti mnenje Ustavnega sodišča o zakonitosti zgoraj omenjenih občinskih odlokov.

Ali ima zavezanec samoprispevka možnost pritožbe? Potem ko si zavezanec priskrbi od pristojne občinske davčne uprave posebno odločbo o samoprispevku se lahko v 15 dneh od prejema odločbe pritoži na posebno občinsko komisijo. Opozorjam da je sklep o ustanovitvi posebne komisije za reševanje pritožb zoper odločbo o odmeri samoprispevka in o imenovanju članov sprejela SO Ptuj dne 24. 11. 1980 (Ur. vestnik št. 21/80).

Ali se lahko samoprispevek tudi odpiše? Po 2. odst. 13. čl. ZS se lahko v slučaju če bi izterjava samoprispevka ogrozila nujno preživljanje zavezanca in članov njegove družine samoprispevek odpiše in to po postopku in na način, kot ga določa občinska skupščina s svojim predpisom. Kolikor je meni znano SO Ptuj še tozadevnega predpisa ni sprejela.

Zastaranje Po 15. čl. ZS pravica do odmere in izterjave samoprispevka in pravica do vračila preveč plačanega samoprispevka zastara v 3 letih po nastanku obveznosti oz. po izvršenem plačilu. Znano mi je da so nekatere KS izgubile znatne zneske zaradi zastaranja pravice do odmere in izterjave samoprispevka zlasti od tistih svojih občanov, ki imajo dohodek izven območja SR Slovenije. Verjetno bi izgubile manj, če bi se ravnale po 2. odst. 11. čl. ZS, ki se glasi: „Občani, ki imajo stalno bivališče na območju, za katerega je uveden samoprispevek, pa dosega dohodek izven območja SR Slovenije, so dolžni na zahtevo organa, ki je določen za pobiranje samoprispevka predložiti podatke o dohodkih od katerih se plačuje samoprispevek.“

Kazenske sankcije po 16. čl. ZS Če organizacija združenega dela ali druga družbena pravna oseba ne obračuna, ne odtegne ali ne vplača odtegnjenega samoprispevka (glej 1. odst. 11. čl. ZS) se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo do 20.000 din, njena odgovorna fizična oseba z denarno kaznijo do 2.000 din.

Občan (samostojni obrtnik itd.) ki ob izplačilu osebnih dohodkov delavcev ne obračuna, ne odtegne, ali ne vplača odtegnjenega samoprispevka (glej 1. odst. 11. čl. ZS) se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo do 5.000 din.

Občan (glej 2. odst. 11. čl. ZS), ki organu — določenemu za pobiranje samoprispevka na njegovo zahtevo ne da podatkov ali da nepravilne podatke, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo do 2.000 din.

STANKO VRAZ

Ljudska in študijska knjižnica Ptuj je ob 130-letnici smrti slovenskega in hrvaškega pesnika, pisatelja in kritika Stanka Vraza pripravila knjižno razstavo o njegovem življenju in delu. Kljub veliki spornosti o njegovi osebnosti — ali je večji slovenski ali hrvaški pesnik — je nedvomno poleg Prečerna eden največjih slovenskih romantičnih umetnikov kljub svoji ilirski preobleki. V literarni zgodovini le počasi prodira spoznanje, da je njegovo obravnavanje takratne literature ter liričnost njegovega pesniškega dela tudi pomemben delež v slovenski literarni zgodovini. Posebno je važen za štajerski del Slovenije, ljutomersko, ormoško in ptujsko okolico, ki jo je dodobra poznal narodopisno, jo večkrat prehodil in uporabil v svojih delih.

Razstava bo odprta od 21. maja do 10. junija v prostorih študijskega oddelka na drugi strani hodnika, vsak dan od 7. do 19. ure, v soboto do 12. ure. Vstop je prost.

E. J.

Srečanje pionirskih folklornih skupin

V organizaciji folklornega društva Ptuj in v sodelovanju z občinsko zvezo prijateljev mladine Ptuj bo 14. junija v Markovcih že tradicionalno srečanje pionirskih folklornih skupin iz Maribora, Ormoža in Ptuja. Dosedaj so udeležbo zagotovile že naslednje skupine: Maribor, Obrež, Cirkovec, Kidričevo in Svecina. Organizatorja pričakujeta, da se bo srečanja udeležilo večje število mladih plesalcev folklorne.

MG

Letos za ljubiteljsko kulturo milijon dinarjev

Posebna delovna skupina, ki jo je imenoval izvršni odbor zveze kulturnih organizacij občine Ptuj, je že pripravila predlog za razdelitev letošnjih sredstev, ki so v znesku enega milijona dinarjev namenjena za ljubiteljsko kulturno dejavnost v občini. O tem je včeraj razpravljala tudi izvršni odbor, ki je bil mnenja, da mora biti osnovno merilo za financiranje dejavnost prosvetnega društva ali posamezne sekcije in ne le program, ki ga pogosto ne realiziramo v celoti.

Sto milijonov starih dinarjev je za amatersko kulturo kar precejšen znesek zlasti še, ker je ta denar namenjen izključno za dejavnost v društvi in sekcijah in takorekoč oplemeniti tisti delež, ki ga društva zberejo sama s svojo aktivnostjo, prireditvami in gostovanji. Ponekod so na tem področju zelo aktivni, ponekod pa so se tudi v krajevnih skupnostih dogovorili o deležu samoprispevka za najnujnejše posege v ureditev prostorov in tudi za redno dejavnost.

mš

Ob uspehih tudi težave

Delegati na letni skupščini Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj, ki je bila v prvi polovici preteklega meseca med drugim ugotavljajo, da bomo morali v prihodnje posvetiti več skrbi delovanju delegatskega sistema tudi na področju ljubiteljske kulture in pri tem opredeliti vlogo in odgovornost delegatov za sodelovanje v organih krajevne skupnosti in delegaciji za

skupščine kulturne skupnosti občine Ptuj in Zveze kulturnih organizacij. Razvoj in delovanje delegatskega sistema je zelo pomembno tudi v prosvetnih društvih in ena nadaljnjih temeljnih nalog.

Za preteklo obdobje ugotavljamo, da smo v ljubiteljski kulturi dosegli nekaj pomembnih rezultatov, ki se kažejo predvsem pri glasbenem delu z odraslimi, v mladinskih in otroških pevskih zborih, prav tako pa tudi na področju zabavne glasbe. Nekoliko več težav je bilo z delovanjem dramskih skupin, ker nam je njihovo število močno padlo in tudi z doseženo kvaliteto ne moremo biti zadovoljni. Na to problematiko je opozoril tudi Marjan Belina, predstavnik ZKO Slovenije, ki je menil, da mora odbor za gledališko dejavnost pri ZKO izdelati temeljito analizo o kakovosti posameznih gledaliških skupin, ki delujejo na območju ptujске občine. Le na osnovi take analize bi lahko ugotovili kakšno je resnično stanje in kako ukrepati, da ga izboljšamo. V prihodnje bomo morali še večjo skrb posvečati vzgoji igralcev pri čimer bo ZKO Slovenija nudila vso potrebno pomoč, zlasti na strokovnem področju.

Med razpravo delegatov smo slišali še mnenje, da bi moral bodoči poklicni režiser več sodelovati z zunanjimi skupinami in da bi zanje morali izdelati tudi podrobnejšo repertoarno politiko ter ustrezno izobraziti tudi mentorje, ki s temi skupinami delajo.

Skupna ugotovitev, da se sestava članstva iz leta v leto pomlajuje in zajema vse strukture, je dovolj zgovoren dokaz, da imajo naši ljudje radi kulturo in da so zanjo še naprej pripravljeni žrtvovati veliko svojega prostega časa.

mš

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE

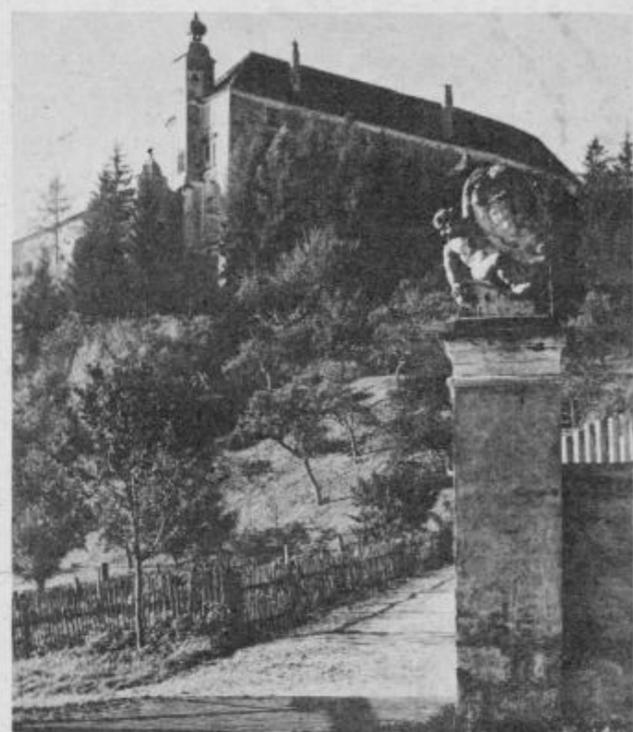

Celoten grajski kompleks, kate-rega zadnji lastniki so bili Herbersteini, je bil nacionaliziran leta 1945. Vendar je bil v njem urejen muzej že dosti prej. Tako Herbersteini kot nekateri grajski oskrbniki so bili ljubitelji zgodovine. Jožef Herberstein je leta 1909 financiral izkopavanja na turnirskem prostoru, ki jih je vodil Viktor Skrabar in ki so pokazala, da je bilo tu staroslovansko grobišče. Materialno je omogočil tudi izkopavanja na sosednji Panorami, kjer so bili odkriti ostanki rimskih stavb. Nekaj rimskih kamnitih spomenikov je dal vzdati v steno gradu, grajski oskrbnik M. Seehann pa je ustvaril zametek arheološke zbirke na gradu. Ta je imela svoje prostore v pritličju južnega krila. Tako je imel Ptuj pred vojno dva muzeja — enega zasebnega in drugega v upravljanju Muzejskega društva.

Leta 1945 je bil skupaj s stavbami nacionaliziran tudi ves grajski inventar z zbirko vred. Prvo nadstropje je bilo že naslednje leto urejeno v zbirko fevdalne stanovanjske kulture. Z leti so se tej pridružile še nove zbirke (etnološka, glasbena, zbirka ljudske revolucije, galerija), se širile in dopolnjevale, arheološke ostaline pa so se pridružile zbirki v bivšem dominikanskem samostanu.

Nekoliko se je spreminjala tudi podoba grajske okolice. Grajski kompleks je bil še pred vojno s severne in zapadne strani obdan z obzidjem, ki je zdaj le še delno ohranjen. Ob vhodu na grajsko dovozno cesto sta stala stebra, na teh pa sta slonela dva angela iz prve polovice 18. stol. Levi je podpiral grb družine Leslie, desni pa grb družine Liechtenstein. Oba grbonosca sta zdaj v lapidariju v bivšem dominikanskem samostanu, kjer je shranjena kamnita plastika od gotike do 19. stol.

Marjeta Ciglencečki

Vhod na grajsko dovozno cesto iz časov pred vojno z angeloma grbonosca iz prve polovice 18. stol. Fototeka umetnostnozgodovinskega oddelka, št. 489.

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (23)

„KULTURNIŠKO“ PONIŽEVANJE SLOVENŠČINE

»Davor Runtić, ki poteka iz obalnih področjih Hrvaške, od otroštva pa živi v slavonski nižini, in se je povsem soživel z njo, pridružuje se številni bratovščini portretistov slavonskih predelov. Ampak njegovo slikarsko pozornost ni najprej zavzel ta nižinski pejzaž: predhodniki so mu predeli rojstnega krša in čudoviti akti na katere prežajo ogromne žuželjke. Šele po teh slikah pustobe in grožnje Runtić se upotil v bogato pustobo krajine okoli Bosuta.

In, ogledovaje to nižino, nenehno je razkrival njeno raznovrstnost, in slikajoči njo je tudi nam razkrival tisoči njenih obličij. Runtić je slikarski snel trenutke sprememb v tej krajini:

unijsko zelen ledin, julijsko rumenilo travnikov, rjavost hrastovih host na obzorju, ki v oktobru poprijemajo barvo oranice... Nenehno se izpreminjata razsvetljave in barvi v tej krajini, nobeden čas ni ona enaka, in slikarju se ponuja priložnost da v svojih ostavitvah, kljub gotovo enakemu motivu, doseže široki doživljajni razpon. Runtić to priložnost ni prepustil. Slikajoči različna ozračja, podarja nas s različnimi ugodnjimi, in vzbujajo v gledalca različna razpoloženja, odvisno o trenutku v katerem potretita temno in težavno, ali pa prozorno in trepetavo krajino. In motrišče gledalca postaja sukladno motrišču samega autora, dokler je to

ostvartev slikal: on se pritisnjen silom vtisa, začas poenačuje s sliko slavonske nižine.

Prevod: prof. Mirjana Hečimović

Postav izložbe: D. Meštrovič

Gornje besedilo je s tiskovnimi napakami vred prepisano iz kataloga razstave, ki je bila od 21. 2. do 8. 3. l. l. v »Casino Portorose« v Portorožu. Poleg tega domnevno slovenskega je v katalogu še italijansko besedilo, ki mu ni skorajda nič očitati. Verjetno sta prevoda nastala zunaj slovenskega okolja, a kako je mogel prireditelj v Portorožu sprejeti takšno »slovensko« besedilo in ga dati med ljudi? Prireditelji razstav so odgovorni tudi za jezikovno pravilnost katalogov, in tu je vodstvo »Casina« zagrešilo hudo napako in pokazalo popolno ravnodušnost do slovensčine. Upravičeno piše eden izmed dveh občanov, ki sta nam poslala katalog: »Prav nekulturno mrcvarjenje (očitno) slovenskega jezika kljub nehoteni saljivosti zbuja ogorčenje.«

Razsodišče vabi vse posameznike, društva, organizacije in vse druge, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovensčino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL, Slovenija, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dobro slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

OB 40-LETNICI USTANOVITVE OSVOBODILNE FRONTE

Spomini na osvobodilni boj

8. nadaljevanje in konec

ANTON STRMŠEK, več let po vojni, klepar v Ptuj, povezan s komunisti od leta 1932, je napisal: »Rodil sem se leta 1908 v Podlehniku v Halozah, se izučil v Ptuj in v Mariboru, nato pa delal pri raznih mojstrih v raznih krajih. V Ivanji gradu na Hrvaškem sem se leta 1932 seznanil s komunisti in z njimi sodeloval v političnem boju. V kraju Novo Selce — Križ sem leta 1934 razpečaval letake. Zaprt sem bil za pet dni, nakar sem odšel v Beograd v avionsko delavnico. Tu sem doživel nemški zračni napad na Beograd 6. aprila 1941. Priča sem bil junastvu nekaterih jugoslovan-skih pilotov, ki so se postavili v bran mogočnim nemški aviaciji.

Po bombardir: nju Beograda sem odšel v Slovenijo. V Podlehniku sem prisel na Veliko noč 15. aprila. Delo sem našel pri podjetju Stuaag, ki je gradilo ceste. Svoje pisarne je imelo v poslojpu Zida Sonnenschein na za železniško progo v Ptuj, kjer je danes podjetje LES. Zaradi nabave kamna sem bil večkrat v kamnolomu v Zavrču in se tu seznanil z nekaterimi protihitlerjevsko razpoloženimi delavci. Tu je bil Miro Križe, ki me je seznanil s komunistom Petrom Kurešem iz Moškaničev, a je bil v Zavrču pero-

čen z gostilničarko. V Zavrču sem se udeležil nekaterih sestankov OF. S teh sestankov se spominjam seveda Križeja, Kureša in Ivana Emeršiča, po vojni zaposlenega pri TAPU v Ptuj, Stanka Borovička, ključavničarja in Petra Kuntiča. Bilo je zbranih še nekaj drugih, katerih imen pa se več ne spominjam.

Ko me je podjetje pričelo uporabljati cestni tlačilec, me je poslalo na Hrvaško v Novi Marof. Tu sem naletel na ptujске izgnance — Langušovo družino. V Varaždinu, kjer sem bil deset dni, pa sem srečal Jožeta Vnuka iz Ptuja.

Ker je Osvobodilna fronta naročala, naj njeni sodelavci sabotiramo pri delu za okupatorja, sem tudi jaz sabotiral, v kolikor sem mogel. V stroj sem nekoč vtaknil malo železno palico. Stroj je palico zdrobil in se pri tem pokvaril. Sabotaže mi niso mogli dokazati, vendar so me kazensko premestili v Slovensko Bistrico, kjer sem učakal leto 1942.« (13)

MARTIN KOROŠEC, Lovrenc na Dravskem polju. Pred vojno je bil delegat v okrajnem odboru združenje opozicije in predsednik upravnega odbora tiskovne zadruge ZO v Mariboru. Pri svojem delu se je spoznal z Lackom in Koželjem v Ptuj, kjer je zadr-

ga ustanovila svojo podružnico. O delovanju proti okupatorju v letu 1941 je Korošec napisal:

»Ob vdoru okupatorja sem bil star trideset let. Poln življenjskih moči in naprednega političnega mišljenja sem bil pripravljen pomagati v osvobodilnem boju zatiranega slovenskega naroda.

Mislim, da me je že maja 1941 obiskal Kazimir Koželj, ptujski komunist, in povedal, da se pripravljajo na odhod iz Ptuja, ker ve, da ga bodo Nemci sicer zaprli. Povedal je tudi, da se pripravljajo organiziran upor proti okupatorju in da me bodo pravočasno obvestili, kakšno delo me čaka v boju za svobodo. Koželja so zatem kmalu zaprli, jaz pa sem se julija sestal v Ptuj z Lackom. Tudi on mi je povedal, podobno kot Koželj, da računajo na moje sodelovanje.

Ko sem čakal na navodila za uporniško delovanje, ki naj bi jih prejel iz Ptuja, sem se sestal nekajkrat z dr. Milkom Pečetom, zdravnikom na Ptujski gori. Peče je imel že konkretne naloge za organizacijo Osvobodilne fronte. Naročil mi je, da mu povem imena zavednih Slovencev, ki bi jih lahko pritegnili v organizacijo. Najprej sem mu povedal za Maksu Ivančiču v Lovrencu, s katerim sem se že shajal. Pozneje sem ga opozoril na Ivana Meznariča, Franca Medveda, Ivana Tumpeja, Ivana Zoreca, Ivana Mojzerja in Rudija Baboška. Vsi so pristali na sodelovanje v Osvobodilni fronti. Z dr. Pečetom pa sva bila povezana le jaz in Maks Ivančič.

Na nekem sestanku pri dr. Pečetu sva dobila z Ivančičem nalogo, da organizirava postojanko, kjer bi zbirali živila in denarna sredstva. Iz te postojanke bi pošiljali zbrane potrebščine, kamor bi bilo potrebno.

Avgusta smo pričeli z zbiranjem potrebščin za partizane in za deportirane. Po zbrano sta prihajala

Maks Najbauer in Ivan Voblič s Hajdine. Zbiranje prispevkov smo nadaljevali v letu 1942.

Omeniti moram, da je bilo zbirališče potrebščin kar pri meni v Lovrencu. Zbiratelj potrebščin v Cirkovcah je bil Slavko Debenak. Prinašal pa jih je k meni.

Na nekem sestanku pri dr. Pečetu mi je Peče naročil, naj pripravim kraj za shajanje in za javko kurirjev. Najprimernejši kraj za to se mi je zdel Ivančičev mlin ob Polskavi. Maks Ivančič je v to rad privolil, in njegov mlin je ostal javka OF do konca vojne.« (14)

FRANC KAJNČ-IZIDOR, Velika Nedelja. Že pokojni diplomirani inženir elektrotehnike Franc Kajnč, doma iz Velike Nedelje, je napisal o uporniškem gibanju na domačem območju v letu 1941:

»V Veliki Nedelji in sosednjih krajih ni bilo ob nemški zasedbi nobenega organiziranega komunističnega gibanja. Najbolj levičarsko usmerjen pa je bil študent Anton Hržič iz Miho-vec, kar je pokazal s svojimi izjavami raznim ljudem. Zato je prišlo tudi do njegove zgodnje aretacije že poleti 1941.

Študentje oziroma dijaki z območja Velike Nedelje smo bili seveda narodno zavedni in pripravljeni sodelovati v upor proti okupatorju. Junija ali julija 1941 smo se sestali v gozdu pod Sardinjem trije bivši dijaki: Lojze Filipič, po vojni dramaturg v ljubljanskem Mestnem gledališču, Stanko Janežič in jaz. Na sestanku smo prisegli, da se bomo bojevali proti okupatorju.

Ker je okupator zaposlil veliko ljudi pri cestnih delih in jim je dajal življenjske potrebščine na živilske in druge nakaznice, so imeli doma vedno dovolj masla, sladkorja, marmelade in drugega. To je prispevalo k temu, da so bili sprva ljudje kar zadovoljni. Ko pa je okupator izžell nekakšne domačine, se s tem niso strinjali.

Edina javna manifestacija proti

okupatorju leta 1941 pri nas je bil z roko napisan letak in obešen pri cerkvi v Veliki Nedelji. Baje ga je napisala Milica Habjanič. Bivši dijaki ptujске gimnazije in Veliki Nedelji in še nekateri drugi mladinci so sovražili okupatorja in to sovražstvo vzbujali tudi pri drugih domačinih.

Z obvezno oddajo kmetijskih pridelkov in objavami o streljanju talcev se je v ljudeh vedno bolj poglabljalo sovražstvo do okupatorja. Ne vem pa, če je imel kdo pri Veliki Nedelji leta 1941 zvezo z Osvobodilno fronto. Sam sem se povezal jeseni 1941 s sodelavcem OF Milanom Haložanom iz Središča, ki je bil pred okupatorjevim vdorom dijak ptujске gimnazije. Toda že čez Stirinajst dni zatem so Milana Nemci aretirali in ga ustrelili marca 1942. Čeprav se je naša uporna mladinska skupina še naprej shajala, je ostala organizacijsko nepovezana in šele leta 1943 smo našli stik z Osvobodilno fronto.« (10)

DRAGO KLOBUČAR, Središče, posestniški sin, pred vojno Sokol, je povedal o uporniškem gibanju v Središču leta 1941:

»Povedati moram, da so bili Središčani narodno zavedni. To zavednost je gojilo sokolsko društvo, ki se je v Središču močno uveljavilo. Tudi klerikalno društvo Orel je imelo precej številno članstvo. Komunistični vpliv pa se je čutil najbolj v Društvu kmečkih fantov in deklet. Ko je vdrla k nam nacistična vojska, je vse te skupine povezala sovražstvo do okupatorja.

Med organizatorje OF na območju Središča štejem komuniste — prof. Jožeta Kerenciča iz Jastrebec na Kogu, Poldeta in Mileno Berce iz Središča in Vinko Megla iz Tomaža pri Ormožu, ki je prihajal na to območje.

Vinko Megla se je udeležil sestanka OF pri dijaku Milanu Haložanu v Središču oktobra 1941. Zbranim je govoril o nalogah Osvobodilne fronte. Na sestanku smo prišli poleg Megla in Haložana še Srečko Kocjan, Konrad Bogdan in jaz. Mislil, da je bil ta sestanek 10. ali 11. oktobra. Slo je za ustanovni sestanek odbora OF, v katerem smo postali člani udeleženci sestanka.

Vinkova kurirka je bila Milena Bokša-Boža iz Koračic pri Ormožu, bivša dijakinja ptujске gimnazije. V vrste OF so omenjeni komunisti pritegnili mnogo zavednih Slovencev: postajnega načelnika Stamparja, mizarskega pomočnika Matija Veselka, občinskega tajnika Franca Jurjaševiča, obrtniškega vajenca Ivana Hanželiča in njegovega očeta, občinskega kurirja; brivca Lojzeta Šavora, kmeta Karla Kaniča in še nekatere.

Zaradi izdaje so padli v nemške roke skoro vsi središki uporniki. Aretacije so se vrstile od oktobra 1941 dalje in še v januarju 1942. Veliko so jih ustrelili med talci v Mariboru, druge pa poslali v taborišče. S tem je bil upor v središkem predelu strt. Znova so pognale korenine upora leta 1943.

Skupino upornikov na Kogu je povezoval Jože Kerencič. V OF so sodelovali Rudolf Zabavnik, kmečki sin, Marko Podgorelec, občinski sluga in Bogomir Pokričev, vsi iz Jastrebec. Iz Lačaveš so se pridružili upornikom Ignac Borko, poljski delavec, Ivan Stampar, kmečki sin, in njegov oče, posestnik ter še nekateri. Imenovane so Nemci prijeli in ustrelili, druge pa poslali v taborišče, kjer jih je več umrlo. Najbolj je osvobodilni boj na središkem območju prizadela smrt organizatorjev upora prof. Kerenciča, inž. Berceta in njegove žene Milene, ki jih je okupator ustrelil. (16)

Za večjo prometno varnost

V organizaciji sveta za prometno preventivno in vzgojo v cestnem prometu pri SO Slovenska Bistrica, tečejo te dni predavanja o novostih zakona o temeljni varnosti cestnega prometa, ki je pričel veljati s 1. majem letos.

Predavanja, vanje so vključena tudi področja družbene samozaščite v prometu, izvaja delavska univerza Slovenska Bistrica namenjena pa so poklicnim voznikom motornih vozil v zasebnem in družbenem sektorju. Na predlog določenih sredin občanov takšna predavanja organizirajo tudi v krajevnih skupnostih ali delovnih kolektivih v okviru osnovnih sindikalnih organizacij. Podobna predavanja bodo imeli tudi po osnovnih šolah bistriške občine, predvsem v času pred počitnicami.

Oblike predavanj in seznanjanj občanov s temeljnimi predpisi iz novega zakona o prometu so številne. Med najbolj uspešna doslej so se izkazala predavanja spremljana s filmi in preizkusi znanja s testi.

Ker je prometna varnost pomembnejši del našega vsakdanjega življenja, bo organizator predavanj, skupno z izvajalcem, organiziral te oblike seznanjanja občanov z varnostjo v prometu brezplačno in skozi vse leto.

Viktor Horvat

TUDI TO SE ZGODI

V domu upokoencev v Ptujju so upokoenci pripravljali proslavo. Za vlogo mlajše ženske v skeču, med upokojenkami ni bilo primerne izbire, zato so zaprosili za sodelovanje eno od strežnic. Ob tem je ena od strežnic ironično pripomnila: »Kdaj pa ste še slišali, da učiteljci z učenci skupno nastopajo?!«

Velja še pojasniti, da je strežnica to rekla upokojeni učiteljici, ki je nad 35 let učila in vzgajala naše otroke. In še vprašanje, ali res strežnico osebje smatra, da so oni »učiteljci«, mi upokoenci in drugi oskrbovanci pa »učenci«?

Oskrbovavec

Sredstva za TP Strmec zbrana

Občani vasi Strmec, del Jiršove in Trnovskega vrha, živijo na robu občine Ptuj in KS Destrnik ter mejijo z občino Lenart v Slovenskih goricah. Zadnje čase jih muči problem slabe električne napetosti. Hiter razvoj podeželja je zajel tudi te kraje in uporaba elektrike za razsvetljavo je prerasla v pomoč pri gospodinjstvu in kmetijstvu. Območje kjer živijo spada med manjšarstvo.

V nedeljo 12. aprila so se sestali in beseda je stekla o akciji gradnje nove TP, ki bi jim dajala boljše električno moč. Akcijski sestanek je bil uspešen. Na njem se je pokazala potreba, ne želja, po močnejšem toku. Pogledali so realnosti v oči, da so planirali gradnjo v letu 84, da bodo cene v tem času porasle, da bo sedanja investicija 80 milijonov S din porasla, da bo s tem porasel tudi njihov delež, ki danes znaša 28 milijonov. Beseda je dala besedo in sklep se je glasil: k akciji je treba pristopiti, sredstva zagotoviti, potem pa izkoristiti priložnost.

Izvolili so si delovni odbor, ki je stopil takoj v akcijo. V pisarni KS Destrnik so dobili ustrezen material za delo in sklepanje pogodb. Danes lahko ugotovimo, da je odbor svojo prvo nalogo opravil vzorno.

V dobrih štirinajstih dnevih je odbor sklenil z občani pogodbo s katerimi so se bodoči odjemalci nove TP Strmec odločili, da bodo zagotovili 100.000 din, prispevali potrebno količino, drogov, opravili nekvalificirana dela, ter odstopili od zahtevkov do odškodnin. Polovico finančnih sredstev so že odvedli na žiro račun KS.

S tem je prva faza njihovega dela opravljena, izkoristiti je treba samo neaktivnost tistih, ki so prej v planu. Ta akcija je pokazala interes, potrebe in razumevanje občanov do objektov, ki jih ni in so potrebni, pa tudi pripravljenost sovlaganj v okvirnih realnega obremenjevanja občanov.

K. A.

Paraplegiki v likovni umetnosti

Tak je bil naslov razstave, ki so jo paraplegiki mariborske in pomurske regije pripravili v razstavnem paviljonu »Dušana Kvedra« v Ptujju. Odprta je bila od 6. do 16. maja in je bila posvečena mednarodnemu letu invalidov.

Poleg likovnih del so bili razstavljeni še drugi točni izdelki. Ob otvoritvi je bilo poudarjeno, da likovni izdelki nimajo namena vzbujati pri obiskovalcih čiste umetniške dosežke, ampak delo in spodbujanje nagnjenosti-posameznikov, ki smiselno plemenitijo svoj vsakdan.

Določene usposobljene spretnosti, ki si jih težki hrtenični poskodovanci pridobivajo ob delu, daje tudi širši družbeni skupnosti razmišljati o tem, kako se je v preteklosti obnašala enostransko, ko je takšne invalide enostavno upokojevala.

Odpiranje vrat galerij za podobne razstave naj ne bi bilo samo v mednarodnem letu invalidov. Sodelovanje si paraplegiki želimo tudi v prihodnje, saj le tako ustvarjamo in dajemo humano vsebino samoupravnemu socializmu, ki daje našemu človeku srečno življenje.

Franci Žiberna

Delo Aca Lebariča, Maribor

Poznavanje SLO in družbene samozaščite

V Oplotnici je bilo 9. maja letošnje občinsko prvenstvo šolske mladine s področja poznavanja SLO in družbene samozaščite. Udeležilo se ga je skupno 11 ekip, vsaka pa je štela 5 članov. Ekipe so se uvrstile na to tekmovanje po predhodnem tekmovanju v vseh desetih šolah bistriške občine.

Lepo sončno vreme in dobro pripravljena organizacija tekmovanja, tokrat je imela to nalogo operativna skupina za pripravo občinskega prvenstva šolske mladine s področja SLO in DSZ v okviru občinskega oddelka za LO in DSZ Slovenska Bistrica, letošnji gostitelj osnovna šola Pohorski bataljon Oplotnica pa je temu dogodku dal še posebno vrednost.

Vse ekipe so na tekmovanju, orientacijskem pohodu, ki je združeval poznavanje topografije, reševanje testov o narodni zaščiti, nudenje prve pomoči ponesrečencem, streljanje z zračno puško in poznavanje puške.

OPLOTNICA

Zmagovalna ekipa OŠ Tinje v sestavi: Robert Stegne, Janez Janžič, Jernej Šega, Milena Dovnik in Jožica Skrbinek

morale premagati težavno, okoli 3 km dolgo pot po težavnem terenu oplotniškega Pohorja. Po-

znavanje dela z busolo in iznajdljivost na terenu je imelo skupno z doseženimi rezultati in skup-

tim časom prehojene poti, še kako pomembno vlogo.

Po skupnem seštevkju točk je bila najuspešnejša ekipa Pokljane šole iz Slovenske Bistrice, ki pa je sodelovala izven konkurence, saj se je kot edina šola te vrste v občini že uvrstila na regijsko tekmovanje. Najuspešnejša za njimi je bila ekipa OŠ Tinje, ki je zbrala 567,5 točke pred OŠ Pohorski bataljon Oplotnica in OŠ Laporje. Sledile so še ekipe Črešnjevca, Makole, Kebeja, Sp. Poljskava Kebeja, Sp. Poljskava in Smartno.

Nesrečni, neiznajdljivosti ali drugemu je pripisati, da se tokrat nista uspeli uvrstiti v konkurenco favorita, ekipi OŠ Pohorski bataljon iz Slovenske Bistrice in OŠ Edvard Kardaelj iz Poljčan.

Prve tri uvrščene ekipe so prejele medalje in priznanja. Najbolje uvrščene ekipe OŠ Tinje in Oplotnica pa so se uvrstile na regijsko tekmovanje.

Besedilo in posnetek Viktor Horvat

Bil sem delegat na problemski konferenci

V Soli mi je tovarišica povedala, da grem kot delegat pionirjev ptujске občine na problemsko konferenco v Ljubljano, ki bo potekala pod geslom: Razvijanje in ohranjanje tradicij iz NOB. Z menoj je šel tudi delegat Andrej Mesarič.

V četrtek ob 6. uri zjutraj sva se odpeljala iz Ptujja z zelenim vlakom. Ob 8.30 sva bila v Ljubljani. Na železniški postaji bi naju morala pričakati tovarišica, ki je bila zadolžena, da naju odpelje v osnovno šolo, kjer bi se seznanila z učencema, pri katerih

bi prespala. Ker tovarišice ni bilo, sva odšla v mesto. Ko sva se vrnila, naju je že čakala. Povedala je, da se ji je ustavila ura in je zato zamudila. V šoli, kamor naju je odpeljala, sem jaz šel v 7. razred, Andrej pa v 8. Dve šolski uri sva ostala z učenci pri pouku, nato sva odšla z gostiteljema na kosilo v dom JLA. Konferenca je bila na Viču. Izvolili so me v delovno predsedstvo.

Na konferenci so bili prisotni delegati vseh slovenskih občin. Večina je tudi sodelovala v razpravah. Govorili so o svojem

dosedanjem delu in o načrtih za v bodoče.

Po končani konferenci je bil ogled Cankarjevega doma, vendar si ga zato, ker je zmanjkalo elektrike, nismo mogli ogledati. Nato sva z gostitelji odšla domov.

Naslednje jutro smo odšli v šolo na proslavo. Po končani proslavi sva z učenci šole odšla na rob Ljubljane, kjer smo napravili živi obroč okrog mesta. Po končani manifestaciji smo nadaljevali s konferenco.

Popoldne naju je zeleni vlak zopet popeljal domov.

Prvič sem se udeležil takšnega velikega zbora pionirjev. Bil sem ponosen, ker sem bil delegat ptujске občine, obenem pa sem čutil odgovornost do svojih sovrstnikov. V delovnem predsedstvu sem med klicanjem razpravljavec na razprave imel nekaj trembe, da se ne bi zmotil, ker sem sedel pred polno dvorano pionirjev.

Mitja Vidovič, 7/a, OŠ Olga Meglič, Ptuj

UNIV. PROF. JOŽE GREGORC

In memoriam

OMAHNIL JE RADO SIMONITI

Dragi Rado!

Po maturi na klasični gimnaziji (St. Vid) si se odločil za študij prava in glasbe. Vendar se glasbi, ki so ti jo prav gotovo položile že v žilbelj dobre vile sojenice, nisi mogel nikoli več odreči. Spremljala te je od rane mladosti v veselju, otočnosti, žalosti in obupu, v najhujših časih domovinske preizkušnje do današnjih dni, ko ti je neusmiljena smrt tako nepričakovano pretrgala nit življenja. Za vedno je zastalo tvoje plemenito srce, ki nam je imelo še toliko žlahtnega, lepega in vrednega povedati.

Spominjam se najinih prvih srečanj na konservatoriju v Ljubljani leta 1934. Študiral si kompozicijo in orgle. Pripovedoval si mi, kako si se in se še prebijaš z igranjem na orgle, da si zaslužiš za življenje in študij, vendar nisi bil nikdar črnogled, nasprotno bil si poln življenja in užival v lepoti, ki smo jo skušali takrat spoznavati in jo vsrkavati za poznejše življenje. Prišel si v Ljubljano kot otrok, saj so bila Goriška Brda in tvoj rojstni kraj Fojana pod fašistično Italijo. Med kolegi si bil priljubljen, rad si debatiral, peli smo skupaj v kvintetu kjer si bil nepogrešljivi drugi tenor. Že kot študent si pomagal Francetu Maroltu pri Akademskem pevskem zboru. Po študiju si deloval na glasbeni šoli v Splitu in vodil priznani mešani zbor »Split«.

Takrat je bilo v Sloveniji le malo kruha za glasbenike. Šele med okupacijo si se vrnil v Ljubljano kot zborovodja opernega zbora, od koder si kmalu odšel v partizane in se vrnil s slavnim partizanskim zborom Srečko Kosovel, s katerim si prepotoval skoraj vso Evropo in bil naš prvi kulturni ambasador z velikim političnim pomenom. Pozneje si bil prvi dirigent mešanega pevskega zbora Slovenske filharmonije celih sedemnajst let. To je bilo veliko delo, ki je danes v javnosti mnogo premalo znano in upoštevano. Saj je bil zbor Slovenske filharmonije pod tvojim umetniškim vodstvom kašipat vsemu po vojni na novo se porajajočemu zborovstvu in to tako po kvaliteti programa kot po njegovi izvedbi. Že to tvoje udejstvovanje zasluži posebno študijo. Tvoje podajanje

posameznih umetnin je poglavje zase. Bil si velik interpret! Svoje delo si nadaljeval do svoje upokojitve kot dirigent opere, kjer si izobilkoval mnoge nepozabne izobilovitve.

Tudi v drugih vejah glasbenega življenja si bil nepogrešljiv: neumoren pri ljudski prosveti, urednik revije »Naši zbori«, dirigent

bi lahko naštevati. To pa je le kratek bežen obris tebe, dragi Rado, kot umetnika oblikovalca.

Kdo pa ne pozna tvojih toplih občutnih del umetnika ustvarjalca — skladatelja, ki si jih z enako prizadevnostjo in odgovornostjo napisal za otroška srca, za naše najmlajše do najzahtevnejših odraslih zborov in komu ne sežeš do najbolj skritih kotičkov srca s

bosta z enakim poslušanjem in zadovoljstvom sprejemala mesto in vas.

Vse to veliko delo pa ni le odraz nadarjenosti in znanja, ampak je izraz tvoje iskrene umetniške izpovedi. Je izliv tvoje preproste ljudske poštenosti in skromnosti, ko postavljaš glasbeno govorico nad lastno osebnost. Tak si bil dragi Rado in takšne so tvoje stvaritve, vsakomur sprejemljive zaradi svoje iskrene doživljenosti.

Tak kot si bil v svojih delih, si bil tudi v privatnem življenju. Rad si bil med ljudmi, v družbi prijateljev, rad kakšno povedal, še raje poslušal in na koncu intelektualne zabelil. Ob zadnjih najinih srečanjih si večkrat potožil, da zelo pogrešaš prijatelja Arniča, ki je bil življenski optimist in vedno znal kaj vselega povedati. Zdaj si odšel za njim...

Petnajstega maja si se rodil v cvetočih Brdih. Pred štirinajstimi dnevi si mi še omenil, da bi moral nekam med gozdove, ker te v tem času najbolj muči astma. Prepoznaj! Zdaj že počivaš v svojih cvetočih Goriških Brdih, ki so ti bile vse življenje najlepše sanje. Jaz pa, ki sem ti za petnajsti maj bil tvoj 67. rojstni dan, nemara val napisati pismo s čestitkami in najboljšimi željami, sem dan poprej izvedel, da nisem izgubil samo študijskega kolega iz mladih let, ampak tudi dobrega življenskega prijatelja!

Me boš tudi ti pogrešal dragi Rado?

Ah! Saj imaš svoja cvetoča Brda!

Tvoj Jože

Ob 25-letnici umetniškega delovanja Rada Simonitija je ptujski moški zbor priredil slavnostni koncert. Po končanem koncertu (na sliki z leve proti desni): univ. prof. skladatelj Blaž Arnič, skladatelj in dirigent Rado Simoniti in Vlasta Gregorc

pri oživitvi predvojnega Akad. zbora ob obletnici Maroltove smrti, prvi dirigent ponovno ustanovljenega učiteljskega zbora »Emil Adamič«, neumoren svetovalček in duša svojim primorskim zborom, član brezštevlnih žirij na raznih pevskih tekmovanjih od Arezza, Gorice, Ljubljane, Maribora, Celja, Beograda itd. Se in še

tvojimi samospevi, ki so izraz najpopolnejše zlitosti umetnika pesnika in umetnika skladatelja, Kajuh in Simonitija: Bosa pojdiva, Samo en cvet in druge. Vse te stvaritve ostajajo nesmrtno, kakor njihov ustvarjalec. Vedno znova se bodo oglašale enako iz nežnih otroških grl, kakor iz grl zrelih umetnikov in vedno znova jih

KONCERT MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA KOMUNALA PTUJ

Na odru kulturno prosvetnega društva Stane Petrovič, Hajdina, se je 10. maja zvečer prvič predstavil moški pevski zbor komunalnega podjetja Ptuj pod vodstvom Jožeta Dermikoviča. Zapeh so nam 20 različnih pesmi. To so bile predvsem ljudske in narodne pesmi.

Ker takšnega koncerta v tej dvorani že dolgo ni bilo, ga je občinstvo toliko bolj toplo sprejelo. Pro-

gram je bil zelo pestro izveden, s povezavo znanega humorista, ki je predvsem v odmoru zelo navdušil občinstvo.

Za odlično izveden program se je nč koncu zahvalila Anica Vidovič, predsednica kulturno prosvetnega društva Stane Petrovič.

Albin Gajser

STUDENICE

Načrtujejo nove proizvodne prostore

S preureditvijo stare osnovne šole v Studenicah pri Poljčanah je ta KS storila prvi korak iz nerazvitosti, saj so v njej uspešno razvili proizvodno razsvetljavnih in drugih predmetov iz plastike. Poslovna enota v Studenicah deluje v okviru Lesno industrijskega podjetja Litija in ima 25 zaposlenih. Ta podatek je še posebno pomemben, saj so to prva delovna mesta v tej krajevni skupnosti, ki skupno s KS Makole in Laporje predstavljajo nerazvita območja občine Slovenska Bistrica.

Kljub temu, da je kolektiv mlad ima zastarelo podedovano proizvodno opremo. To je tudi vzrok, da so delovni pogoji težavni in težje je zaposlovati nove delavce.

V Studenicah načrtujejo gradnjo nove proizvodne dvorane. To bi morali po načrtih pričeti že v letošnjem letu. Trenutno pa se je zataknilo pri potrebnih finančnih sredstvih, ki jih nima ne kolektiv Plastike v Studenicah in tudi ne matično podjetje. Zraven izboljšanja proizvodnih pogojev in opreme, bodo v novi proizvodni dvorani zagotovili tudi več novih delovnih mest. Prav zato pa si prizadevajo, da bi čim prej zgradili nove proizvodne prostore v Studenicah. Pri iskanju ugodne rešitve pa bo sodelovala tudi skupščina občine Slovenska Bistrica.

Viktor Horvat

GRADIŠČE V SLOVENSKIH GORICAH

NEKAJ VIDNIH REZULTATOV

Pri krajevni skupnosti v Gradišču v Slovenskih goricah so v letošnjem letu že pokazali nekaj vidnih rezultatov. Poleg urejanja cestišč, ki so jih ponekod tudi delno gramozirali, so uredili označbe na pešce na cestišču v centru Gradišča. Označbe prehodov na cestišču so bile nujno potrebne, saj je Gradišče strnjeno naselje, zlasti pa pri prehodih za osnovnošolce. Potrebno bo ponekod namestiti še opozorilne znake za voznike.

Krajevna skupnost Gradišče si prizadeva čim hitreje urediti vse potrebno, da bi bilo čimmanj nezgod, prometne signalizacije pa bodo morali mako upoštevati tudi vozniki. Pred kratkim so namestili v centru Gradišča koše za smeti, tako da imajo urejeno tudi odlagalnišče odpadkov.

Pred njimi pa je še akcija za ureditev novega avtobusnega postajališča, ki bi naj bilo pri kulturnem domu v Gradišču. Načrti so v izdelavi, uredili pa ga bodo po vsej verjetnosti še letos, tako bi tudi preprečili gnečo v ožjem delu središča, kjer je do sedaj še avtobusno postajališče.

Janez Lorber

Park ob Dravi — priljubljena in urejena točka Ptuj

Pravo nasprotje pa je pot na grad

Foto: L. Kotar

POMEMBNA DEJAVNOST TURISTIČNEGA DRUŠTVA PTUJ

SKRB ZA ČISTO IN LEPO OKOLJE

Že več let si turistično društvo Ptuj oziroma njegova komisija za varstvo okolja prizadeva za okrepljeno delovanje na tem področju. Skupaj z ostalimi dejavniki skuša vplivati na zavest ljudi, da je naraven življenjski in delovni prostor, temelj zdravega življenja in tudi napredka. Ohranjati naravnost prostora pa je naša skupna naloga.

Zvonka Knežević, predsednica komisije nam je o načrtih za obdobje 1981/82 povedala naslednje: »Komisija se bo pri svojem delu navezovala na krajevne skupnosti, šole in druge samoupravne organizacije ter skupaj z njimi vodila akcije varstva okolja in olepšave mesta ter druge samostojne akcije. Izhajajoč iz tega bo sodelovala pri načrtovanju urejenosti okolja v prostorskem planu in drugih prostorskih-ureditvenih planih, sodelovala bo v medobčinskem in republiškem tekmovanju za najlepše urejeni turistični kraj, dalje povezovala s krajevnimi skupnostmi pri tekmovanju lastnikov oziroma upravljalcev zgradb glede urejenosti in čistoče okolja ter tekmovanju krajevnih skupnosti mesta Ptuja glede urejenosti in čistoče posamezne krajevnosti skupnosti.

V okviru tega bo podelila priznanje najlepše urejenim krajevnim skupnostim, šolam, vrtcem, javnim lokalom ter hišnim svetom in lastnikom oziroma upravljalcem zgradb ob kra-

jevnem prazniku mesta Ptuj v letu 1982.

Posebno skrb bo tudi v tem obdobju namenila izobraževalni dejavnosti in v ta namen organizirala predavanja o urejenosti okolja. Prizadevala si bo tudi, da se v najkrajšem času ustanovi hortikulturno društvo Ptuj, za katerega si že nekaj časa prizadevamo. Sodelovala pa bo tudi v akcijah krajevnih skupnosti »88 dreves za tovariša Tita«. Komisija aktivno sodeluje tudi v vseh akcijah čiščenja, še posebej pa se bomo angažirali pri ustanavljanju turističnega pomladka v osnovnih šolah.

Tekmovanje urejenosti okolja smo si zamislili tako, da bi tekmovale med seboj krajevnosti skupnosti, dalje šolske in vzgojno-varstvene ustanove, javni lokali in druge javne zgradbe, hišni sveti in lastniki oziroma koristniki individualnih stanovanjskih zgradb. Tekmovali bi torej v štirih skupinah.

Priznanja pa bi podelili v okviru praznovanja krajevnega praznika mesta Ptuj v letu 1982, ko bomo tudi organizirali predavanje o urejenosti okolice in stanovanjskih zgradb.

Komisija bo ocenjevala po naprej določenih ocenjevalnih elementih. Najboljše med krajevnimi skupnostimi in ostalimi bo piskala komisija, najboljše med

lastniki in koristniki stanovanjskih zgradb pa bodo piskali v krajevnih skupnostih samih.

Krajevnim skupnostim bomo podelili tri priznanja, pet priznanj pa vzgojno-varstvenim ustanovam, šolam in drugim javnim zgradbam ter lokalom glede na urejenost, pet priznanj bodo prejeli hišni sveti, v krajevnih skupnostih bomo podelili še po dve priznanji najbolje urejenemu individualnemu stanovanju oziroma lastniku tega stanovanja.

Ocenjevalni elementi so naslednji: za krajevnosti skupnosti bodo veljale ocene od 1 do 5 in sicer za izgled krajevnosti kot celote, izgled javnih in stanovanjskih zgradb, čistoče zunanjih javnih prostorov, urejenosti parkov, zelenic in nasadov, urejenosti in izgled prostorov ter ocvetličanje balkonov in oken. Za šolske, vzgojno-varstvene us-

tanove, javne lokale in poslovne zgradbe bo veljal enak sistem točkovanja, vendar pa namenu uporabe in okolice in sicer za zunanji izgled zgradbe, za urejenost okolice, za ocvetličanje balkonov in oken, posebej pri gostinskih lokalih glede obsega ponudbe in postrežbe, čistoče, opremljenosti in čistoče sanitarij, pri trgovskih lokalih bomo ocenjevali urejenost izlozbe in izbora za turiste potrebnega blaga ter ob industrijskih in obrtnih objektih urejenost okolja. Pri hišnih svetih bomo ocenjevali zunanji izgled zgradb, urejenost okolice in ocvetličanje balkonov in oken; pri individualnih hišah bomo ocenjevali urejenost pročelja zgradbe, ocvetličanje balkonov in oken ter ureditev okolja zgradbe, vrta in ograje.

V komisiji in v društvu kot celoti si želimo, da bi v naših prizadevanjih dosegli čim večjo odzivnost in da bi naše območje bilo res privlačno za turista. »

MG

GIP Gradis

TOZD GRADNJE Ptuj
Ormoška cesta 22
objavlja

Komisija za delovna razmerja GIP GRADIS Ljubljana, TOZD GRADNJE Ptuj, Ormoška 22

objavlja

dela in naloge

- 11 gradbenih delavcev za dela na gradbiščih v Ptuj in okolici
- 5 KV tesarjev za dela na gradbiščih v Ptuj in okolici
- 5 KV zidarjev za dela na gradbiščih v Ptuj in okolici
- 2 KV železokrivca za dela na gradbiščih v Ptuj in okolici

Pogoji:

- kandidati za dela in naloge KV tesar, KV zidar in KV železokrivec morajo imeti končano poklicno gradbeno šolo določene stroke ali ustreznih tečaj za pridobitev kvalifikacije.
- vsi kandidati morajo po napotilu TOZD z zdravniškim spravečalom dokazati zdravstveno usposobljenost za opravljanje določenih del in nalog.
- delovno razmerje lahko sklenejo kandidati za nedoločen čas s polnim delovnim časom ali za določen čas, to je za čas sezone s polnim delovnim časom.

Prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: GIP GRADIS LJUBLJANA, TOZD GRADNJE PTUJ, Ormoška 22 v roku 15 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 15 dni po preteku roka za prijave.

POPRAVEK

Pri obvestilu Kreditne banke Maribor Poslovne enote Ptuj, v 18. številki Tednika, glede poslovnega časa mladinske hranilnice v Ptuj, Lackova 5 je tiskarski skrat ponagajal glede poslovnega časa ob sobotah. Pravilno je: od ponedeljka do petka dnevno od 7. do 18. ure, ob sobotah pa od 7. do 11. ure.

INFORMACIJA O AKCIJI ZBIRANJA OBLAČIL, OBUTVE, POSTELJINE IN POHIŠTVA

* Rdeči križ Slovenije organizira v četrtek 28. maja že štirinajsto zaporedno akcijo zbiranja oblačil, obutve, posteljine in pohištva. Tudi letos bo akcija potekala sočasno po vsej Sloveniji od 17. do 19. ure.

Pri tej akciji zasledujemo v RKS več smotrov:

- razvijanje socialistične solidarnosti med občani
- možnost sprotne reševanja socialne problematike in potreb po tovrstni pomoči
- možnost vskladičenja odvečnih količin blaga za potrebe nudenja pomoči ob naravnih nesrečah v SRS, bratskih republikah in tujini
- vzgojni pomen
- preverjanje mobilizacijske in organizacijske sposobnosti vseh struktur v RKS za delovanje v SLO, tudi letos vezano na »NNP«.

DAROVALCI!

Ciste in uporabne predmete zvežite v svežnje, ki jih oddajate pred vhodna vrata na ulico ali dejajte na zbirno mesto v vaši krajevni skupnosti v četrtek 28. maja do 17. ure.

Če nameravate oddati pohištvo, vas prosimo, da to poprej sporočite občinski organizaciji RK Ptuj — telefon št. 771-542.
Akcija bo izvedena v vseh KORK Ptuj, KORK Hajdina, KORK Kidričevo, KORK Rogoznica in KORK Majšperk.

Vabimo vas, v tej akciji po svojih močeh sodelujete!

Občinska organizacija Rdečega križa PTUJ

NALIJMO SI ČISTEGA VINA

TINJE NA POHORJU

no pomembno pa je, da je konferenca dala odgovor na nekatera. Še nerazčiščena vprašanja. Prebivalci te krajevnosti so bili mnenja, da so neupravičeno izpadli iz vrstnega reda izgradnje osnovnih šol na območju občine Slovenska Bistrica iz sredstev zbranih iz

jih je postavila posebna komisija, ki je že pred prvim samoprispevkom obiskala vse osnovne šole v občini. Predsvem povečani stroški gradnje in obnova osnovnih šol so osnovni vzrok, da tudi v tretjem samoprispevku osnovna šola na Tinju ni prišla na vrsto, in da bo zato potrebno sedanji

Nad sto let stara osnovna šola na Tinju čaka svojega naslednika.

občinskega samoprispevka. To so povdarili tudi v nedavni televizijski oddaji pod naslovom Marjanca gre v šolo. Prepričanje, da so bili opeharjeni za novo šolo iz sredstev občinskega samoprispevka je vladalo med mnogimi krajinami vse do nedavne problemske konference KS Tinje, kjer so si odgovorni občinski funkcionarji in krajinani nalili čistega vina, predsvem pa so krajinani Tinja spoznali, da niso bili izrinjeni iz vrstnega reda izgradnje šol, ampak so ostali na istem mestu kot

samoprispevek podaljšati do leta 1985. V tem podaljšanju pa bi v letu 1983 pričeli z gradnjo nove osnovne šole na Tinju.

Z novo osnovno šolo pa bi se na Tinju odprle nove možnosti, da uresničijo svoje prav tako pomembne cilje, med katerimi je na prvem mestu, da bi v stari zgradbi osnovne šole dobile svoje pravo družbenopolitične organizacije in vodstvo KS, v njem naj bi dobili tudi prostor za poslovanje in še nekatere dejavnosti.

Posebni problem KS Tinje so

neurejene ceste, saj je KS Tinje po površini velika, po naseljenosti pa zelo majhna, zato je vzdrževanje cest med oddaljenimi zaselki zelo drago in nemalokrat kar nedosegljivo. Na območju te KS je 16 km cest, le majhen del teh pa je do danes asfaltiran, kar daje še dodatne težave, saj makadamske ceste uničuje neurje. Svoj delež prispeva tudi povečan promet s tovornimi in osebnimi vozili. Res je, da v celoti kril nastalo škodo in zagotovil redno vzdrževanje prometnic. Da bodo odpravili to neveselost, bodo morali porabniki in KS Tinje najti skupno rešitev v najkrajšem času, sicer bodo stroški popravil veliko večji.

Nove možnosti se kažejo tudi na področju izboljšanja preskrbe prebivalcev, saj bodo že v tem mesecu zaključili dogovarjanje o razširitvi obstoječe trgovine v Tinju. Sedaj krajinani izgubljajo veliko časa za nabavo osnovnih potrebščin, ki jih kupujejo v oddaljeni Slovenski Bistrici.

Na problemski konferenci v KS Tinje pa niso pozabili na vlogo kmetijstva in gozdarstva, saj je ta dejavnost za mnoge, predsvem starejše krajinane, še vedno osnovni vir dohodka. Mlajši so v večini poiskali zaposlitev v industriji.

Čistega vina pa so si nalili tudi glede gradnje stanovanjskih hiš na območju te KS. Predsvem so se zavzeli za hitrejšo reševanje prošnje krajanov za pridobitev gradbenih dovoljenj. Na konferenci je prevladalo mnenje, da mladi nemalokrat odhajajo s pohorskih predelov, tudi zaradi zapletenosti pri zagotavljanju gradbenih dovoljenj.

Beščedilo in pošlehek: Viktor Horvat

Tito ni umrl, ker velikani ne umirajo

Tito! Beseda, ki ostaja in živi v naših srcih. Spomin je živ in nepozaben. Zakopali smo ga globoko v sebi in nihče ga ne bo izrgal iz naše zavesti.

Pisalo se je leto 1941. Sovražna letala so prekrila svobodno sonce in temni oblaki so obviseli nad našo domovino. Ljudje so se zatekali v kleti in bunkerje. Domovina je zagorela z ognjem boja. Plameni so požirali delo človeških rok, vase so se pogrezali domovi, pogorišča, ruševine, uničene so bile sanje in upi. V srcih pa sta se rojevala sovraštvo in želja po svobodi.

V gozdovih pa je zaživel upor. Zbirali so se najpogumnejši borci in klicali v boj, ker jih je netila misel: „Mi nismo trhle bilke, ki po toči ovone, ker mi nismo le številke, smo ljudje! „Številko upornikov se je večalo, zbirali so se ob človeku, ki jim je bil tovariš, prijatelj, soborec in voditelj, ob Titu. Ni bilo poti, ki ne bi prehodili z njim na čelu, ni bilo boja, v katerem ne bi odločala njegova vojaška sposobnost. Toda borba je terjala žrtve. Vsaka smrt pa je pomenila nov napor, v vsaki smrti se je rodila vse večja želja po življenju. S tovariško upornostjo in z neupogljivim ponosom je Tito pripeljal svoje borce do zmage.

Kakor med vojno tako je tudi po njej z veliko zagnanostjo gradil samoupravno socialistično Jugoslavijo, v kateri je priporil delovnemu človeku častno in odgovorno mesto v njegovi družbeni skupnosti.

Danes, ko mineva eno leto od njegove zadnje bitke, se s težkim srcem vračamo v njegov čas. Odšel je, vendar ostaja Tito ne le nam in z nami, temveč vsemu človeštvu. V naših srcih bo vedno zapisano njegovo ime, ker Tito ni mrtev. On živi v svojih besedah in svojih dejanjih. Velikani ne umirajo.

Hvala ti, Tito, za vse, kar si plemenitega in pogumnega storil za svoj rod in za vse narode v svetu! Obljubljamo ti, da nikdar ne bomo stopili s tvoje poti, da nikdar ne bomo zatajili tvojih dejanj, da bomo vselej čuvali tvojo in svojo Jugoslavijo.

Nada Kostanjevec, 8. a
OŠ Gorišnica

Titova dediščina

Pred letom dni so tri besede ohromile Jugoslavijo in pretresle svet: umrl je Tito. Nihče se ne spominja, da bi kdaj kaka novica tako vznemirila svet. Boleče je odjeknila doma in v tujini. Vse je prišlo nenadoma, pa ne zato, ker tega ne bi pričakovali, ampak zato, ker tega nismo želeli. Toda želja, da Tito nikoli ne bi umrl, se ni mogla uresničiti. Telesno se je moral ločiti od nas, duhovno pa živi v svojih velikih dejanjih, ki so danes naša dediščina.

Ko se je leta 1941 začela za nas druga svetovna morija, sta tovariš Tito in KPJ napovedala boj za svobodo v najširšem pomenu besede. V borbo so stopili vsi rodoljubni in zavedni Jugoslavi, ker so verovali, da se bo iz krvi rodilo novo življenje. Tito je postal njihov voditelj, ki je z bogatimi življenjskimi izkušnjami bojevitiga proletarca premagoval vse vojaške nasprotnike. O tem pričajo Neretva, Sutjeska, Drvar in druge bitke, v katerih se je odločala usoda bojevnikov za novo podobo življenja in v katerih se je kazala velika Titova vojaška sposobnost. V vseh ofenzivah se je odlikoval kot nesebičen tovariš in s svojimi bojevniki delil težke in svetle trenutke.

S popolnim porazom Hitlerjeve Nemčije je bilo konec umiranja v Evropi. Težak je bil davek, s katerim smo plačali svojo svobodo, vendar smo bili srečni, da smo jo lahko doživeli. Domovina je bila porušena in izropana, zato je bilo treba poskrbeti za obnovo. Tovariš Tito je govoril zbrani množici v osvobojenem Beogradu: „V narodnoosvobodilni vojni smo z lastnimi silami premagali tuje osvajalce in domače izdajalce. Ta uspeh je naše delo. Kljub sovražnikovi premoči smo bili trdno pripravljeni v zmago, za katero smo utrpeli velike izgube. Tudi zdaj ne smemo stati križem rok. Treba je začeti obnavljati domovino, voditi nas mora geslo: vsi za enega, eden za vse, kajti le tako bomo lahko živeli v miru in uživali popolno svobodo.“

Ljudstvo je sprejelo Titove besede in iz ruševin je vstajala nova domovina, ki se je gospodarsko in družbeno razvijala in krepila. Oblikovala se je samoupravna in socialistična družba enakopravnih narodov in narodnosti, ki je stopila tudi v svetovno politično areno.

V tovarišu Titu je dozorela misel o nevrščenosti. Idejna somišljenika sta bila Naser in Nehru. Na pobudo vseh treh je bil leta 1961 sklican prvi sestanek nevrščenih v Beogradu. Slavnostni govornik je bil tovariš Tito. Tako so bili postavljeni temelji za enakopravno življenje vseh narodov v svetu. Ugled tovariša Tita je rasel. Postal je poslanec miru in dober prijatelj državljanov v svetu.

Dediščina, ki jo je zapustil Tito, je neprecenljiva. Z njo ostaja svetovna zgodovinska osebnost, za nas pa več en heroj boja in dela. Letos bom postala mladinka. Sprejeta bom v ZSMS, v vrste Titove mladine, za katero je Tito dejal, da je naša bodočnost. Ker je neomajno zaupal v mlado generacijo, se bom s svojimi vrstniki trudila nadaljevati njegove zamisli in zvesto čuvati njegovo dediščino.

Manja Bezjak, 7. a
OŠ Gorišnica

Moja srečanja s Titom

Zastave pred šolo so bile spuščene na pol droga, vsi, še tako razposajeni učenci, so bili mirni. Minilo je leto, odkar smo ostali brez svojega največjega moža — Tita.

Bil sem še majhen, toda zelo radoveden otrok. Spraševal sem in spraševal, želeč vse vedeti in spoznati. Nekoč mi je pogled obstal na steni, kjer je v lepem okviru visela Titova slika. „Mamica, kdo je ta stric na sliki?“ sem vprašal. „To je mož, ki vodi vse ljudi v naši domovini. Ime mu je Tito.“ mi je odgovorila mamica.

To je bilo moje prvo srečanje z njim. Kasneje sem zvedel, da je bil to človek, ki je popeljal naše narode skozi krvave viharje v svetlo in sončno svobodo. V najtežjih dneh, ko so nas izdali nekdanji voditelji, je Tito ostal zvest svoji in naši domovini. Zbral je pogumne bojevnike, ki so spregovorili s puško, mitraljezom in bombom, krvaveli in umirali, da so nam priborili narodno in družbeno svobodo.

Mnogo smo se o Titu učili v šoli. Tovariši so nam pripovedovali, kako nesebično je delal za dobrobit svojega ljudstva in kako velik je bil njegov doprinos za mir na zemeljski obli. Občudoval sem njegova dejanja, vedno sem prosil mamico, naj mi pove, kje se mudi tovariš Tito in kaj dela. Skupaj sva spremljala njegova potovanja, na katerih se je trudil za mir, ljubezen in enakopravnost med narodu v svetu, pogovarjala sva se o njegovem delu doma in vedno sem bil ponosen, ko sem slišal, da je prišel Tito na oddih v Slovenijo.

Leto dni ga ni več med nami. Ostalo pa je njegovo veliko dejanje, ki nas spremlja na slehernem življenjskem koraku in nam kaže pot. Ob njegovi smrti smo prisegli, da bomo ostali dobri ljudje, ki ne bodo nikoli krenili s poti svojega največjega vzornika in učitelja. Damjan Bračič, 6. a

OBISKALI SMO VOJAKE

Na naši proslavi v počastitev Osvobodilne fronte in prvega maja so sodelovali poleg nas pionirjev še mladinci in vojaki. Tedaj smo se zmenili, da jih bomo obiskali v kasarni in sodelovali na njihovi prireditvi.

V sredo, 6. maja, smo se pionirji z Zg. Ložnice, ki pojmajo v našem otroškem pevskem zboru, odpeljali z avtobusom v Slovensko Bistrico. Šli smo v kasarno k značnem, vojakom, da bi jim vrnil obisk. Vojaki so nam razkazali svojo kasarno in orožje ter nas pogostili. Vsi smo lahko vzeli orožje v roke.

Fantje so bili zelo navdušeni. Po ogledu orožja se je začela prireditve. Nastopali smo pionirji, mladinci in vojaki. Mi smo zapeli tri pesmi, mladinci so imeli kratek recital, vojaki pa so igrali in peli. Nekaj pesmi smo zapeli skupaj in tudi zaplesali.

Prireditve je prehitro minila. Vsi smo bili veseli in zadovoljni. Vojaki so se radi pogovarjali z nami, ker smo jih spominjali na dom. Pripeljal je avtobus in morali smo se posloviti. Obisk v kasarni nam bo dolgo ostal v spominu. Želeli bi še sodelovati z vojaki.

Tatjana Lunežnik,
Zg. Ložnica, 5/f

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

OBISK

Med prvomajsko proslavo smo dobili obisk. Prišla sta dedek in babica. Bila sem ju vesela. Babica je prinesla sladkarije za mene in sestro, dedek pa darilo za očeta in mamico. Popili sva sok in pojedli napopolitanke, nato smo šli spat. Zjutraj ob 9. uri je bila zaigrana budnica. Po budnici smo šli k zajtrku. Ob 16. uri smo dobili še eden obisk. Prišli so stric Stefan, teta Ida in sestrič Andrej. S Patico ga kličeva Drejči. Stanujejo v Celju. Dedek, babica, teta, stric in mama so nato odšli na postajo milice k očetu. Tačas, ko so oni bili pri očetu, smo mi igrali tombolo. Zmagal je Andrej. Malo smo gledali televizijo, nato sem rekla, da bi šli ven.

In smo šli. Z drugimi otroki smo se skrivali. Zatem sem zagledala Gorazda in Sašota in sem šla k njima. Andrej je rekel naj ga počakam, a jaz nisem imela časa. Gorazd mi je dal čokolado, Andrej mi je rekel, naj da še njemu in on mu jo je dal. Videli smo Aljošo kako je bil od čokolade ves umazan okrog ust. Andrej mi je rekel, da je tak kot dedek Mraz. Vsi smo se zasmejali na glas. Ker je Aljoša majhen in ni vsega razumel, se je razjokal in to povedal doma. Pozno zvečer so vsi obisk odptovali. Tako smo ostali samo sestrica, mamica, očka in jaz.

Jerneja Cvetko, OŠ Majšperk

TOVARIŠ TITO

Mineva leto dni, odkar je nehalo biti srce našega najdražjega tovariša Tita. Rodil se je 7. maja 1892, umrl pa je 4. maja 1980. Med drugo svetovno vojno nam je priboril svobodo. Boril se je za enakopravnost med narodi, za pravice delavcev, za mir in nevrščenost. Tovariš Tito je bil naš ljubljeni človek.

Bil je poveljnik obojestranskih sil. Bil je tudi predsednik nevrščenih držav. Tito je bil predsednik naše države do smrti.

Ni ga več, a živel bo v naših srcih.

Robert Kristovič,
3. raz., OŠ Dr. Franja Zgeča,
Dornava

Tovariš Tito se je rodil 7. maja 1892 v Kumrovcu v številni kmečki družini, kot sedmi otrok. Tovariš Tito je bilo ime Joža. Pri Brozovih so imeli tudi psa z imenom Polak. Polak je otroke učil hoditi. Tako je tudi Joža shodil ob Polaku. Nekoč je bila huda zima in Brozovi niso imeli drv. Otroci so se stiskali ob mrzlo peč in Polak je žalostno cvilil. Oče je rekel, da bo Polaka prodal in kupil voz drv. Otroci so zajokali. Odnal ga je na grad. Grajski oskrbnik mu je za Polaka dal poln voz drv. Ko se je oče vrnil, je bil Polak spet doma. Oče ga je odgnal nazaj, čez nekaj časa se je grajski oskrbnik odpovedal Polaku.

Tito je bil v drugi svetovni vojni poveljnik naše vojske. Po drugi svetovni vojni je bil predsednik SFRJ do smrti. Bil je borec za delavske pravice, za mir in enakopravnost vseh ljudi. Svoja zadnja leta je bil tudi predsednik nevrščenih držav. Umrl je 4. maja 1980 v Ljubljani.

Čeprav ga ni več, bo v svojih delih živel še vedno med nami.

Gregor Petrovič,
3. razred,
OŠ, Dr. Franja Zgeča
Dornava

TEKMUJEM ZA BRALNO ZNAČKO

Kot vsako leto sem se tudi letos udeležila tekmovanja za bralno značko. To tekmovanje mi je v veliko veselje, zato se ga udeležujem vsako leto. Zadahim nalog mi ni težko opraviti, saj zelo rada berem. Najraje berem pravljice. Vem sicer, da sem jih že prerasla, toda kljub temu se rada vračam v svet pravljic. Rada imam tudi druge vrste knjig, kot so na primer pustolovske in zgodovinske. Mislim, da bi moralo obstajati več tekmovanj, ki bi bila podobna tekmovanju za bralno značko.

Renata Ošljaj, 6/b,
OŠ Slovenjgoriške čete,
Juršinci

PRI PEVSKEM ZBORU

Na naši šoli deluje več prostovoljnih dejavnosti. Ena izmed njih je pevski zbor. Obiskuje ga 68 učencev.

Razdeljeni smo na prvi, drugi in tretji glas. Prvi in drugi glas imata vaje vsak terek, tretji glas pa ima vaje v četretk. V tem šolskem letu smo se naučili veliko pesmi. Najraje pojemo: Kolo, Flosarsko, Našo zemljo in Budnico. Sodelujemo na vsaki proslavi. Pred nastopom smo vznemirjeni, včasih nastopi tudi trema, a ko je nastopa konec, smo vsi veseli, da nam je uspelo.

Vsi člani pevskega zbora želimo, da bi se nam pridružilo še več učencev in da bi se udeležili tudi kakega tekmovanja.

Božena Stajniko, 6/b,
OŠ Slovenjgoriške čete,
Juršinci

NA REPUBLIČKEM TEKMOVANJU V GLASBI

Ta dan je bil eden največjih v mojem življenju, kajti šel sem na republiško tekmovanje v glasbi.

Zjutraj sem spal do osmih, kajti ta dan sem lahko izostal od pouka. Vse jutro me je premagoval strah. Bil sem zamišljen in zdelo se mi je, da mi ne bo niti ena skladba od treh uspela, ko bom igral s trobentom. Po drugi strani pa sem upal in si rekel: „Le malokdo je toliko prevadil kot jaz, zato mi mora uspeli.“ Ko je ura odbila 11.30, sem se odpravil v glasbeno. Od tam sem se odpeljal s tovarišem v Maribor. Tekmovanje se je zavleklo in sem prišel na vrsto komaj okrog 16. ure. Nastopil sem trinajsti. Vse od devete točke naprej sem imel veliko tremo. Na srce se mi je zvalil težak kamen, ki ga bom le s težavo odstranil. Čas od devete do trinajste točke se je vlekel, kot celo leto, se mi je zdelo.

Na koncu je le prišel čas mojega nastopa. Dobil sem še večjo tremo. Nazadnje me je napovedovalka napovedala. Prišel je velik trenutek, ko moram zastopati ptujsko glasbeno šolo. Prva skladba mi je čudovito uspela. Tako se je zgodilo tudi z drugo in tretjo. Ko sem igral na odru pred gledalci in komisijo, se mi niti ni tako zdelo strašno, kot se je videlo na začetku. Kljub novi nerazpihani trobenti, kljub krizi, ki je nastopila zaradi dosti vaje, in kljub ustniku, na katerega se še nisem navadil, mi je nastop čudovito uspel. Nato je prišlo neizmerno veselje in celo kremne rezine, ki mi jih je tovariš plačal v eni izmed mariborskih slaščičarn.

„Prav gotovo bom dobil eno od treh mest,“ mi je na koncu dejal tovariš.

Oto Kolednik, 7/b,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

BIL SEM V FRANKFURTU

Zgodaj zjutraj smo se odpeljali proti Avstriji. Ogledal sem si kraje in naravo. Videl sem skoraj na vsakem gričku velik grad. Nekateri gradovi razpadajo, drugi pa so prav lepo urejeni. Nekateri gradovi imajo tudi rdeče polkne. Avstrija je zelo hribovita dežela. Ima veliko borovih in smrekovih gozdov. Videli sem: velika mesta, avtoceste in velike predore, ki so pod velikimi gorami, ki so dolgi nekaj kilometrov. Nato smo se pripeljali do državne meje. Salzburg, med državo Nemčijo in Avstrijo. Nekaj časa smo se peljali po avtocesti. Od daleč sem zagledal veliko čudovito modro Bodensko jezero. Na Bodenskem jezeru sem videl: velike ladje, labode, čolne in jadrnice. V Münchnu in Frankfurtu sem videl veliko letališč. Čeprav je Frankfurt veliko mesto, smo moje teto hitro našli. Drugi dan smo si šli ogledat živalski vrt. V živalskem vrtu je bilo ogromno živali. Videm sem žirafe, velike šimpanze, majhne opice, krokodile, kuščarje, kače, belega kita, ogromno želvo, orle, papige in mnogo mnogo raznih živali iz vsega sveta. Drugi dan smo se odpeljali v Francijo. V mestu Stralsbourg sem videl spomenike in cerkev iz trinajstega stoletja, reko Rhein in na njej velike ladje. Nato smo se odpeljali domov. Peljali smo se preko planinskega mejnega prehoda Groslocknerja. Videli sem naše velike Julijske Alpe, ki so se svetile v soncu in snegu. In zopet sem doma poln lepš spominov.

Edvard Brglez, 3/b,
OŠ Majšperk

TOVARIŠ TITO MI JE OSTAL V SPOMINU

Tovariš Tito je človek, kakršnega ni na svetu. Vedno je znal umiriti vsako vojno. Bil mi je kot drugi oče. Lansko leto se je zgodilo nekaj, kar nismo pričakovali. Tovariš Tito je umrl. Umrl je 4. maja 1980.

Včeraj 5 minut po 15. uri so zatulile sirene. Znova so nas spomnile na tiste težke trenutke ob izgubi našega drugega Tita. Vsi smo ga pogrešali.

Marsikdo je jokal za njim. Vsi ga zelo pogrešamo. Ni ga več na sprejemu štafete, ne na ladji Galeb, za njim je ostala velika praznina. Njegov zadnji počitek je na Dedinju v prelepem parku. Tudi jaz sem bil na njegovem grobu. Obdaja ga cvetje. Videl sem njegovo sobo, polno knjig. Ob hiši Cvetja je žalostno pel pav. Bil je žalosten kot mi, saj ga je tudi on imel rad.

Golob Andrej, 3/b,
OŠ Tone Znidarič, Ptuj

NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST DOLENA

Živim v krajevni skupnosti Dolena. Naša krajevna skupnost se razprostira ob reki Dravinji preko haloških gričev, delno pa tudi sega v območje ob reki Polskavi. V Halozah zavzema vasi Doleno in Bolečko vas, Zgornja Pristava, Popovci ob Dravinji ter Trnovci, Sela in Barislovci ob Polskavi. Je ena izmed nerazvitih krajevnih skupnosti, saj ne premoremo nobenega industrijskega obrata.

Ljudje se v glavnem ukvarjajo predvsem s kmetijstvom, živinorejo in vinogradništvom.

Zaposlujejo se v glavnem v oddaljenih krajih kot je Kidričevo — Ptuj. Kljub temu, da so krajani zaposleni v oddaljenih krajih, še vedno najdemo čas za skupno delo. Tako smo v letu 1978 uspeli pripeljati v našo krajevno skupnost asfaltno cesto. Leto dni kasneje so naši krajani s skupnimi močmi dogradili dom družbeno političnih organizacij, kjer najdemo svoj prostor vse družbeno politične organizacije kot tudi mladina. Imamo pa tudi knjižnico s 360 različnimi knjigami kjer lahko najde mlad in starejši bralec nekaj zanimivega branja.

Zveza socialistične mladine Slovenije v naši krajevni skupnosti je zelo aktivna, saj sodelujejo v vseh začetnih akcijah krajevnih skupnosti, ukvarja pa se tudi s športom. Organizirali so tudi plesni tečaj. Naši najmlajši pa so kulturno vključeni v folklorno skupino, ki je začela delovati šele letos. Letos bomo dokončali gradnjo Kulturnega doma v Selah, kjer še dalj časa deluje prosvetno društvo, ki pa jih pesti prostorska stiska. Pri prosvetnem društvu Sela uspešno deluje tudi pevski zbor.

Kljub vsem težavam je v naši krajevni skupnosti lepo. In nikoli je ne bi zamenjala za katero drugo.

Jana Glaser, 6/a,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

LIST IZ MOJEGA DNEVNIKA

Sem pri stricu v Središču in seveda tudi pri konjih, ki jih imam zelo rad. Vzajem četko in krtačo in začnem česati Dabola, danes bo prvič nosil jezdec. Drugi konji hrzajo, ker se je stric spet zadržal pri zajtrku. Vzajem vile ter dam hrano konjem. Trdi koraki se približujejo. Stric je. Leno stopi v hlev, počesa konje ter pogleda kobilo. „Skoraj boš dobila malega“, pravi potihno. Vzajem uzdo in lahko sedlo ter osedlal konja. Diabol se sprva otepa, vendar ko mu dam sladkor, se umiri. Zajaham ga. Zdirjam pred potoka na gozdno jaso. Vseposvod se oglašajo ptički, zvončki odpirajo svoje rožnate glave. Vse je belo, rumeno in zeleno. Veverica na drevesu skaklja in se krega z vrabcom. Naenkrat se konj vzpne ter udari s prednjimi nogami po kači, ki se mu je znašla pod nogami. Tedaj se zavedam, kako pozno je že. Doma se najem ter pomagam pri raznih opravilih do večera. Potem se odpravim spat. Ponoči me zbudi močno hrzanje. Brž stečem proti hlevu. Tam je že nekaj sosedov ter stric. V siju drobne luči močje poskušajo spraviti na svet žrebčka, na vse pretege vlečejo.

Teta

SRL ČLANICE: DRAVA—ŠENTJERNEJ
17:14 (9:10)

Odločitev v zadnjih minutah

Stadion Drava, gledalcev 50, sodnika Ogner in Fürst (oba iz Maribora)

DRAVA: Farič, Rimele, Kelenc 6, Vičar 3, Novak 1, Galun, Lepej 1, Mumlek 5, Kmetec 1, Vraber, Gomilšek, Sitsenfrat;

Derbi srečanje 18. kola v slovenski rokometni ligi je bil derbi v pravem pomenu besede. V igri dveh izenačenih nasprotnic so ptujčanke šele v zaključku srečanja, v zadnjih sedmih minutah, uspelo zaigrati tako kot znajo in to je bilo dovolj za zmago. Gostje so imele veliko priložnost, vodile so

večji del srečanja, tako tudi sedem minut pred koncem s 14:13, vendar vodstva niso uspeli obdržati. Igralke Šentjerneja, fizično močnejše, so dobro izkoristile odlične podaje Forškové in Kovačičeve, zadevale s šestih metrov in izsilile kar sedem sedemmetrovk (Drava samo dve) in tako dosegle pet zadetkov. Igralke Drave so v obrambi preslabo in prepočasno zapirale, v napadu pa imele veliko smole, prav neverjetno je, kolikokrat so zadele vratnico. Srečanje so ob koncu odločile napake gostujočih igralok, oziroma odlične obrambe domače vratarke Tanje

Perspektivna igralka Metka Kolenc se je tokrat izkazala kot strelnica (foto B. Rade)

Farič in hitri nasprotni napadi Drave.

Kljub zmagi so Ptujčanke na lestvici še vedno četrte s tremi točkami zaostanka za Preddvorom

in Izolo ter osmimi za Mlinotestom, ki si je prvo mesto praktično že zagotovil. V prihodnjem kolu se bodo igralke RK Drava v gosteh pomerile z Mlinotestom.

Partizanski mnogoboj

Eden načinov za preverjanje fizičnih sposobnosti je tudi partizanski mnogoboj, postavljen na znanstvenih osnovah in prilagojen našim razmeram. O njem smo pisali ob jugoslovanskem pregledu v Mariboru, TVD Partizan Ptuj in ZTKO občine pa so se odločili, da ga uveljavijo tudi med našimi občani. Gre za to, da razdeljeni v starostne kategorije (14 do 19 let, 20 do 30, 31 do 45 in nad 46 let) v šestih panogah preverimo našo telesno pripravljenost, kar je odlično vodilo za nadaljnjo telesno iltirno aktivnost, tako zaželjeno in nujno v sedanjem času številnih bolezni sodobnega časa. Panoge so naslednje: tek na 50 m z visokim startom, vzdržljivost v teku na 2400 m za moške in 1600 m za ženske, dviganje telesa, skok v daljino z mesta, globoki predklon na klopi in metanje gumijaste bombe v cilj. Panoge so enostavne in privlačne, preverjanje pa bo v soboto 6. junija v telovadnici Mladika in stadionu Drava. In kako je s prijavitelji? Do sobote 23. maja se lahko prijavit na naslov: Zveza telesnokulturnih organizacij občine Ptuj, športna dvorana Mladika, p. p. 81. l. k.

Pionirska nogometna šola

NK Drava vpisuje v pionirsko nogometno šolo vse pionirje letnike 1969 do 1973. Vadba je vsak ponedeljek in četrtek od 15. do 16.30 na stadionu Drava v Ptuj. l. k.

Mednarodni dvoboj v Ptuj

Člani sekcije za boks pri TVD Partizan Ptuj nadaljujejo z izvedbo zanimivih prireditev. Po odlično obiskani pravi Zlati rokavici Slovenije tokrat organizirajo mednarodno srečanje, ki bo to soboto, torek 23. maja, s pričetkom ob 18. uri na igrišču RK Drava. Okrepjena domača vrsta se bo pomerila z gosti iz Avstrije, boksarji kluba Heros iz Gradca. Prireditev bo športna in zabavna hkrati, saj so pripravljajo skupaj z gostinci, ki bodo po športnem srečanju poskrbeli za veseli del. Predprodaja vstopnic je v recepciji ptujskega hotela. l. k.

Tone Novak (levo) znova pred domačim občinstvom (foto B. Rode)

Odlični rezultati atletov Ptuja

V soboto in nedeljo, 16. in 17. maja, so potekala kvalifikacijska tekmovanja za Atletski pokal Slovenije. Atleti in atletinje Ptuja so nastopili v Mariboru, njih 30, dosegli pa vrsto odličnih rezultatov, pri izvedbi prireditve pa je sodelovalo tudi nekaj članov atletskega sodniškega zbora. Rezultati članov in članic AK Ptuj zagotavljajo mnogim med njimi uvrstitev med dvanajst najboljših v posameznih atletskih disciplinah.

Rezultati naših atletov:
100 m: Oliver Sirec 11,7 s; 1500 m: Franc Zupanič 4:02,7 in Branko Krošl 4:24,1; 400 m: Bojan Mihelec 55,9 s in Ivan Stebih 55,9 s; 10 000 m: Mirko Vindjš 32:36,4 min; 4 x 100 m: Ptuj (Koren, Kovačič, Sirec in Marčič) 45,8 s; daljina: Ljubo Čuček 617 cm, Ivan Kuhar 560 cm in Vlado Plohl 551 cm; višina: Dušan Koren 201 cm (ptujski rekord), Zlatko Marčič 185 cm; kopje: Oliver Sirec 43,78 m; krogla: Niko Makovecki 12,85 m in Jani Učakar 10,35 m; 200 m: Dušan Koren 22,9 s, Oliver Sirec

24,0 s in Zlatko Marčič 24,3 s; 800 m: Bojan Mihelec 2:03,3; troskok: Dušan Koren 12,04 m in Zlatko Marčič 12,00 m; 3000 m zapreke: Franc Zupanič 10:06,7; disk: Niko Makovecki 33,08 m in Jani Učakar 30,04 m.

Rezultati atletinj:
100 m ovire: Marija Šešerko 16,0 s; 100 m: Vesna Carli 12,7 s, Urška Kerbler 13,4 s; 400 m: Marija Hamersak 62,7 s, Majda Belšak 65,4, Zdenka Topolovec 66,1; 1500 m: Marija Vindiš 4:52,6, Marija Tili 5:08,6; 4 x 100 m: Ptuj (Kerbler, Pajenk, Šešerko in Carli) 51,7 s; disk: Smiljana Babič 23,54 m; daljina: Vesna Carli 541 cm, Marija Šešerko 537 cm; 400 m ovire: Marija Šešerko 67,9; 3000 m: Marija vindiš 10:25,9; 200 m: Marija Šešerko 27,1 s, Vesna Carli 27,4 s; 800 m: Marija Tili 2:22,6; višina: Milena Bele 161 cm in Sonja Pajenk 158 cm; kopje: Tatjana Ševšek 26,10 m; krogla: Smiljana Babič 9,72 m.

B. Klinkon

Dve zmagi nogometašev Ptuja

Nogometaši Ptuja so tokrat nastopili dvakrat v dveh dneh, v soboto doma in v nedeljo v gosteh.

V soboto popoldan so nastopili v Ptuj in kar s 7:0 premagali moštvo ravenskega Fužinarja. Ptujčani so bili za dva razreda boljši nasprotnik. Prvi zadetek je že v tretji minuti dosegel Vrabl, drugega Emeršič, tretjega in četrtega Krajnc v 28. in 61. minuti, petega Vrabl v 63. minuti, šestega in sedmega pa Zgeč v 73. in 86. minuti. Postava: Simonič, Šmigoc, Malek, Matič, Vogrinec, Vinkler (Zgeč), Emeršič, Radolič (Skok), Vrabl, Čeh, Krajnc

(Ogrizek). Srečanje je pred 150 gledalci vodil Horvat iz Murske Sobotice.

V nedeljo popoldan pa so se nogometaši Ptuja v Slovenskih Konjicah pomerili z domačim Uniorjem in zmagali s 4:2 ter tako

obdržali prednost treh točk pred mariborskim Kovinarjem. Tokrat so zadetke dosegli Vogrinec, Vinkler, Emeršič in Vrabl. V nedeljo pa se bodo v Ptuj pomerili z moštvom Savinjska.

I. kotar

Krajnc (11), izredno prodoren napadalec Ptuja (foto B. Rode)

V SR SLOVENIJI BO 23. MAJA 1981

Turnir zmagovalcev turnirjev malega nogometa

Zveza telesnokulturnih organizacij Ptuj in osrednje glasilo zveze socialistične mladine Slovenije, tednik Mladina, prireja zanimiv turnir v malem nogometu in to, turnir zmagovalcev turnirjev malega nogometa po Sloveniji. Res je, da so na nekaterih turnirjih zmagale selekcijske ekipe, ki nastopajo v različnih stopnjah zveznega tekmovanja, vendar te ne bodo prišle v poštev, ampak ekipe, ki se ukvarjajo z malim nogometom, kot obliko aktivne rekreacije. V ta žanr sodijo razne skupine, sindikalne ekipe itd.

O malem gonometu ni treba posebej govoriti. Vemo, da lahko ta popularna igra z žogo uspešno zapolni vikend, razne praznike in je še posebej priljubljena v poletnih mesecih, ko je mirovanje v skoraj vseh športnih panogah. Mali nogomet ima veliko privrženecv v urbanih naseljih in tudi na podeželju, da pa o turnirjih in raznih ligah izven naših meja niti ne govorimo.

Na turnirju zmagovalcev bo sodelovalo osem ekip in sicer: Petovio Ptuj, Aškerčeva iz Celja, Pink Panter iz Ljubljane, tednik Mladina iz Ljubljane, Ciciban Semečela iz Kopra, Študent iz Maribora in ekipa Pomurja iz Murske Sobotice. Ekipe so razvrščene v dve skupini, kjer bo vsaka ekipa igrala po sistemu vsak z vsakim. Zmagovalca znotraj skupine se bosta pomerila za prvo mesto, drugouvrščena pa za tretje mesto.

V soboto, 23. maja 1981 na stadionu RK Drave bo torej zanimivo športno srečanje najboljših ekip malega nogometa iz vse Slovenije. O dobrem nogometu ni treba pisati, saj nam imena ekip dajejo zagotovilo, da bomo videli zares dober nogomet. Med simpatizerji nogometa je veliko zanimanja za ta edinstveni turnir v Sloveniji, ki je zbral ekipe iz vseh koncev naše ožje domovine.

Torej ljubitelji malega nogometa! Dobimo se v soboto, 23. maja na stadionu RK Drave, kjer bomo lahko pozdravili in se navdušili nad prvakom turnirjev malega nogometa.

Daniilo Klajnšek

PLAVANJE

Ekipno F. Osojnik in T. Žnidarič

V organizaciji ZTKO Ptuj in PK Ptujске toplice Ptuj je bilo v zimskem bazenu Ptujskih toplíc občinsko prvenstvo v plavanju. Žal so se tekmovanja udeležile le ptujске osnovne šole. Kljub temu pa je nastopilo nad 100 tekmovalcev in tekmovalk, ki so dosegli sorazmerno dobre rezultate. Prav tako se je tekmovanje upoštevalo ločeno za tekmovalce plavalnega kluba in ostale.

Za registrirane tekmovalke: 50 m prsno »B« Iris Zupanc, »A« Breda Vidovič; 50 m kravl »B« Iris Zupanc, »A« Breda Vidovič; 50 m hrbtno Iris Zupanc, »A« Breda Vidovič; 50 m delfin Iris Zupanc »A« Breda Vidovič;

tekmovalci 50 m prsno »B« Vrhovšek Nace, »A« Borut Petrovič; 50 m kravl Nace Vrhovšek, »A« Dušan Lunder; 50 m hrbtno »B« Nace Vrhovšek, »A« Dušan Lunder, 50 m delfin »B« Nace Vrhovšek, »A« Dušan Lunder;

Neregistrirane tekmovalke »C« Karmen Premužič, »B« Metoda Meško, »A« Jasmina Gregorec, st. pionirke Marija Kajzer; 50 m kravl »C« Karmen Premužič, »A« Jasmina Gregorec; 50 m hrbtno »C« Karmen Premužič, »A« Petra Kovač; 50 m delfin »C« Karmen Premužič; tekmovalci 50 m hrbtno »C« Janez Mršek, »B« Andrej Mršek, »A« Franc Terbut, st. pionirji Luka Terbut; 50 m kravl »B« Primož Lepej, »A« Srečko Trstenjak, st. pionirji Luka Terbut; 50 m hrbtno st. pionirji Luka Terbut, 50 m delfin st. pionirji Luka Terbut.

Ekipna uvrstitev osn. šol: pionirke F. Osojnik Ptuj 132 točk, I. Spolenjak 62, T. Žnidarič 51, O. Meglič 48 točk; pionirji T. Žnidarič 138, O. Meglič 112, F. Osojnik 110 točk.

KARATE

Sitar peti na evropskem prvenstvu v Dublinu

V Dublinu na Irskem je bilo 6. posamezno prvenstvo Evrope v semi kontaktu. Na tem tekmovanju so se pomerili najboljši iz 12 evropskih držav: ZR Nemčije, Anglije, Irske, Norveške, Švedske, Francije, Nizozemske, Italije, Turčije, Avstrije in Jugoslavije. V skupnem seštevku je 14 prvih mest kar 10 zasedla ZR Nemčija.

Od Jugoslovanov je bil najboljši Frigan iz Zagreba, ki je zasedel tretje mesto ter s tem dobil bronasto medaljo. Pri tem naj omenimo, da je v full kontaktu naslov prvaka Evrope obranil Cikiatič iz Splita, ki tekmuje v srednji kategoriji. Te borbe namreč trajajo po pet rund. Izgubila pa sta Šarac in Spika. V full kontaktu je bila najuspešnejša Anglija pred ZR Nemčijo, medtem ko je Jugoslavija zasedla tretje mesto.

V full kontakt športu se je pomeril tudi Vladimir Sitar iz Ptuja, ki je v prvi borbi zmagal, medtem ko je v drugi rundi bil po majhnem spodrsrljaju v borbi z Gloucerom iz Irske (domačinom) žal diskvalificiran ter se je kljub temu uvrstil na častno peto mesto v svoji kategoriji.

Na kongresu, ki je bilo hkrati z evropskim tekmovanjem v Dublinu so delegati sprejeli sklep, da bo letošnje svetovno prvenstvo v semi kontaktu meseca septembra v Italiji in sicer v Milanu.

franjo hovnik.

NA TURNIŠČU 24. MAJA 1981

VELIK TURNIR V MALEM NOGOMETU

NK Turnišče — 78 prireja turnir v malem nogometu v počastitev dneva mladosti. Turnir bo v nedeljo, 24. maja s pričetkom ob 8. uri, na igrišču pri nekdanji Kmetijski šoli Turnišče oziroma gradu Turnišče.

Prijave za sodelovanje na turnirju sprejema organizator neposredno pred pričetkom turnirja. Za najboljše ekipe so pripravljene pokali in priznanja ter druge praktične nagrade. Za osvežitev in prigrizek bo poskrbljeno.

Vabimo vse zainteresirane ekipe ter prijatelje tega športa, da se turnirja udeležijo.

Z. B.

Razpis občinske kolesarske akcije

„Vsi na kolo — za zdravo telo“

Planinsko društvo Ptuj, TVD Partizan Grajena in ZTKO Ptuj organizirajo občinsko trim akcijo na GOMILO, ki bo v

NEDELJO, 31. MAJA 1981 OD 8. DO 9. URE PRED OSNOVNO ŠOLO „FRANC OSOJNIK“ V PTUJU

OPIS POTI: Vsi udeleženci trim akcije se zberejo v svojih krajevnih skupnostih in se napotijo na zborna mesto pred OS „FRANC OSOJNIK“, kjer bo od 8. do 9. ure odhod v manjših skupinah proti Rogoznici, Podvincem, Pacinju, Mostju (I. kontrola pri spomeniku v spominskem parku), Gaberniku, Juršincem in po „VINSKI CESTI“ na GOMILO, kjer bo II. kontrola.

Ob 12. uri — Povratek proti PTUJU čez POLENSAK (III. kontrola). Potem nadaljujemo pot skozi DORNAVO in Rogoznico na izhodiščno mesto pred OS „FRANC OSOJNIK“, kjer bo zaključek akcije s podelitvijo nalepk in trim značk.

POSEBNO OBVESTILO ZA VSE UDELEŽENCE:

Organizator bo dovolil udeležbo na akciji vsem, ki bodo imeli tehnično brezhibna kolesa (posebej zavore). Med vožnjo je potrebno dosledno upoštevati cestno prometne predpise, se prilagoditi razmeram na cesti in upoštevati navodila odgovornih na kontrolnih točkah in ključnih križiščih.

Vsak udeleženec trimske akcije sodeluje prostovoljno in na svojo odgovornost. Organizator ne prevzema nobene odgovornosti za eventualne poškodbe.

V primeru slabega vremena akcija odpade in bo novi datum določen naknadno.

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 22. MAJA: 8.45 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 14.55 TV v šoli — ponovitev; 17.15 Poročila; 17.20 Družina Smola, madžarska risana serija; 17.45 Jugo rock; 18.15 Obzornik; 18.25 Spominski park v Kragujevcu, izobraževalna oddaja; 18.55 Ne prezrite; 19.10 Risanka; 19.24 TV noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija; 21.00 T. Mann: Buddenbrookovi, nemška nadaljevanka; 22.00 V znamenju; 22.15 Nočni kino: Lepotica dneva, francoski film;

SOBOTA, 23. MAJA: 8.00 Poročila; 8.05 Vrtec na obisku: Z barko po Piranskem zalivu; 8.25 Kapitan Kuk, slovaška pravljica; 8.35 Z besedo in sliko: Uganke, zanke; 8.50 Tehnica za natančno tehtanje; 9.20 Pisani svet; 9.50 Jezik v javni rabi; Uporaba strokovnih izrazov, v nestrokovnih besedilih; 10.00 Dokumentarna oddaja; 10.30 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka; 11.20 Poročila; 11.25 Poročila; 11.30 V vrtincu spreminjanja, japonsko-ameriški risani film; 18.50 Naš kraj; 19.05 Zlata ptica; 19.10 Risanka; 19.24 TV noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Dober večer, zabavno glasbeni oddaja; 21.00 Cirkus; 21.30 Črni narednik, ameriški film; 23.15 Poročila; 23.20 TV kažipot.

NEDELJA, 24. MAJA: 8.30 Poročila; 8.35 Živ Zav. otroška matineja; 9.25 Tale, nadaljevanka TV Sarajevo; 10.00 TV kažipot; 10.30 Narodna glasba; 11.00 Kmetijska oddaja; 12.00 Poročila; 14.25 Tržič: SP v motokrosu; 15.20 Vis, dokumentarna oddaja TV Beograd; 15.50 Prislunimo tišini, oddaja za slušno prizadete; 16.35 Poročila; 16.40 Tržič: SP v motokrosu, prenos 2. vožnje; 17.30 Športna poročila; 17.35 Akcija stadion, jugoslovanski film; 19.05 Risanka; 19.22 TV noč; 19.24 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 A. in Y. Shkrelj: Ko pomlad zamuja, nadaljevanka; 20.55 Kako je v naši domovini biti mlad, dokumentarna oddaja; 21.25 V znamenju; 21.50 Športni pregled.

PONEDELJEK, 25. MAJA: 9.20 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 15.00 TV v šoli — ponovitev; 17.15 Poročila; 17.20 Družina Smola, madžarska risana serija; 17.45 Jugo rock; 18.15 Obzornik; 18.25 Spominski park v Kragujevcu, izobraževalna oddaja; 18.55 Ne prezrite; 19.10 Risanka; 19.24 TV noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Dan mladosti; prenos iz stadiona JLA; 21.00 Kulturne diagonale; 22.00 V znamenju.

TOREK, 26. MAJA: 9.00 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 15.00 TV v šoli; 17.25 Poročila; 17.30 Kapitan Kuk, slovaška pravljica; 17.40 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu; Trački konjeniki; 18.00 Ko utihne šolski zvonec, I. del zagrebške otroške kontaktne oddaje; 18.30 Obzornik; 18.40 Mostovi-Hidar, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost; 18.55 Knjiga; 19.10 Risanka; 19.20 TV noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Po sledih odločitve — nove občine v Mariboru; 20.55 E. Zola: Vzpon Rougonovih, francoska nadaljevanka; 21.50 V znamenju; 22.05 Košarka Jugoslavija: Bolgarija.

SREDA, 27. MAJA: 9.20 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 17.30 Poročila; 17.35 ZBIS — F. Forstnerič: Jabolko; 17.50 Umetnost v Revoluciji; 18.15 Okrogli svet; 18.25 Obzornik; 18.35 Glasbena Mladina Slovenije — stara 12 let; 19.10 Risanka; 19.24 TV noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Film tedna: Gnezdo na vetru, sovjetski film; 21.35 Majhne skrivnosti velikih mojstrov; 21.40 V znamenju; 21.55 Nogomet Liverpool: Real.

ČETRTEK, 28. MAJA: 9.00 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 15.05 TV v šoli; 16.20 Poročila; 16.25 Nogomet Budućnost Zagreb; 18.15 Mozaik kratkega filma; Tifusarij, jugoslovanski film; 18.30 Obzornik; 18.40 Naftaši, dokumentarna oddaja; 19.10 Risanka; 19.22 TV noč; 19.24 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 Bobu bob, aktualna oddaja; 21.35 V znamenju; 21.50 Španske operne zvezde: Placido Domingo.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
n. sol. o., LJUBLJANA
OBMOČNA SKUPNOST MARIBOR
MARIBOR, Cankarjeva ul. 3

Odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja delovne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, Območna skupnost Maribor

OBJAVLJA

oglas za sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas s polnim delovnim časom

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA ZA ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE za območje zastopa 31-182 Ptuj s kraji Lancova vas, Pobrežje, Strumovci, Tržec, Videm pri Ptuj, Ptuj—del, Sp. Hajdina—del in zastopa 31-284 Draženci s kraji: Gerečja vas, Hajdoše, Skorba, Slovenja vas, Sp. Hajdina—del, Zg. Hajdina, Ptuj—del.

Za uspešno opravljanje dela oz. nalog je potrebna 4-letna srednja šola in veselje do terenskega dela s strankami, ter 1 leto delovnih izkušenj.

Nastop dela oz. nalog je od 1. 7. 1981 dalje.

Za objavljena dela oz. naloge se obračunava osebni dohodek izključno na podlagi provizije po pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo Zavarovalne skupnosti Triglav, Območne skupnosti Maribor.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o šolski izobrazbi na odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja v roku 15 dni po objavi oglasa.

Vsi kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 30 dni po objavi oglasa.

ELKOM OLGA MEGLIČ

62250 PTUJ
VOŠNJAKOVA UL. 6 — TELEFON: (062) 771-281, 771-255

ELKOM — HIKO — OLGA MEGLIČ — PTUJ
Delovna skupnost skupnih služb
Vošnjakova ulica 6, Ptuj

objavlja
dela in naloge

KOORDINATOR NOTRANJEGA IN ZUNANJEGA TRANSPORTA (en izvrševalec).
Pogoj: Končana poklicna šola za voznika motornih vozil, izpit B kategorije in 2 leti delovnih izkušenj.

VILICARIST (en izvrševalec).
Pogoj: Opravljen izpit za vilicarista, vozniški izpit B kategorije in 1 leto delovnih izkušenj in enaki opravljeni.

Kandidati naj svoje prošnje z dokazili o izobrazbi ter opravljenem vozniškem izpitu B kategorije pošljejo na naslov: ELKOM—HIKO—OLGA MEGLIČ—PTUJ, Vošnjakova ulica 6 v 15 dneh po objavi oglasa.

mali oglasi

PRODAM rušt 9x10 m in 19x11 m tesan. Naslov v upravi.

PRODAM večjo količino bukovih drv, žganja in kupim rabljeni radio. Naslov v upravi.

PREKLICUJEM hranilno knjižico šte. 440, izdano od Kmetijske zadruge Ptuj na ime Franc Pintarič, Pacinje 15, Moškanjci.

PRODAM bočno kosilnico za traktor URSUS ali ZETOR. Rače, Ptujška 14.

PRODAM rotacijsko kosilnico FELLA. Bezena 3, Ruše.

PRODAM hišo tistemu, kateri mi odstopi stanovanje z odločbo. Naslov v upravi.

UGODNO PRODAM šotor za dve osebi. Ogled možen vsak dan. Marjan Korenjak, Zabovci 99, Markovci.

PRODAM hišo z 31 ari zemljišča (vinograd, sadovnjak) v Gorenjskem vrhu, Eliza Berlič, Ciril Metodov drevored 17, Ptuj ali telefon: 772-008.

PRODAM starinsko zofo in štiri stole ter 4 kub. m cisterno za gorilno olje. Naslov v upravi.

PRODAM dobro ohranjen osebni avto PRINC NSU 1000, registriran do decembra 1981. Skorba 55 ali telefon: 781-180.

V DELOVNO RAZMERJE sprejem deklo, ki ima veselje do gostinskega dela. Gostilna Janžekovič, Stojinci n. h. ali telefon: 791-936. Plača po dogovoru.

PRODAM kvinton in gemaj. Zagrebška 34, Ptuj.

PRODAM kombiniran električni štedilnik, polovično ali celo spal-

nico in jogi ležišče. Ogled od 8. do 10. ure. Slekovec, Ciril-Metodov drevored 6, Ptuj.

PRODAM lahke gumivoz s kripo, nove lestve za seno 4,40 m in 5 m ter zmrzovalno skrinjo 340 litersko. Jože Medved, Podložje 13, Ptujška gora.

PREOBLACIM vseh vrst gumbov. Marija Gojkovič, Potrčeva 2, Ptuj.

PRODAM rabljen 135 literski hladilnik „OBODIN“ v dobrem stanju. Ptuj, Srbski trg 8/I.

PRODAM motor ELEKTRONIC 90 kub. m, malo rabljen. Naslov v upravi.

PRODAM mlado kravo. Hajdoše 11.

PRODAM hladilno skrinjo 210 litersko, novejšo in pralni stroj z rezervoarom ali brez njega. Derbuc, Jadranska 4, Ptuj.

PRODAM motorni čoln, izven krmni motor 18 TOMOS in motorno kolo MZ 175 kub. m. Primožič, Draženska 23, Ptuj.

PRODAM BCS kosilnico. Župečja vas 43, Lovrenc na Dravskem polju.

PRODAM mlatilnico s popolnim čistanjem, primerno za vsak skedenj, rabljena štiri sezone in voz na trda kolesa. Gajšek, Kicar 3/a.

PREKLICUJEM spričevalo osnovne šole Franc Osojnik na ime Roman Vujčić, Podvini 103, Ptuj.

UGODNO PRODAM motorni čoln za štiri osebe s prikolico. Naslov v upravi.

PRODAM rabljen pralni stroj. Alojz LASTNIK, Štuki 6, Ptuj.

pmi n. sol. o. elektrokovinar

Maribor remeljna organizacija, n. sol. o.

IMP — PMI MARIBOR TOZD ELEKTROKOVINAR PTUJ, ZADRUŽNI TRG 11
razpisuje

licitacijsko prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

	izključna cena
1. Omarica gradbena števnica;	3.747,07 din
2. Rač. stroj CA—10	22.222,05 din
3. Rač. stroj Olimpia RAS 4/12	18.740,52 din
4. Omara dvodelna	359,65 din
5. Termogen Prevoznik DS 79	12.773,69 din
6. Mešalec za beton	5.991,96 din
7. Varni trafo MTO 200 P	12.951,40 din
8. Varni stroj Tarma 765 83271	1.035,35 din
9. Stroj za upog. pločevine	667,66 din
10. Stroj za upog. ploč. 2000	151.126,04 din
11. Stroj za upog. ploč. 2000	116,44 din

Licitacija bo v petek 29. maja 1981 od 12. do 14. ure.

SOZD UNIAL tovarna glinice in aluminija Boris Kidrič Kidričevo

UNIAL, Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo, z n. sub. o., objavlja oglas za sprejem delavke za opravljanje del oz. nalog v DS Skupnih služb:

OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH IN BLA-GAJNIŠKIH DEL — za določen čas — do 31. 12. 1981

Pogoj: nižja strokovna izobrazba administrativne smeri in 1 leto delovnih izkušenj.

Posebni pogoj: Preizkus sposobnosti.

Prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljite v 15 dneh v Kadrovsko socialno službo delovne organizacije. Prošenj, ki bodo brez ustreznih dokazil, ne bomo upoštevali. Prosilci bodo dobili odgovore v 15 dneh po izbiri.

Oglašujte v TEDNIKU

Dežurstvo prehrambenih trgovin:

**SOBOTA,
23. maja 1981
prodajalni
POTROŠNIK
in JELEN**

**SOBOTA,
30. maja 1981
prodajalni
SAMOPOSTREŽNA
CMD
in DELIKATESA**

ZAHVALA

Ob mnogo prerani ter boleči izgubi našega dragega in ljubljenelega sina, brata in nečaka

Tončka Turka

dipl. pravnik,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence ter nam izrazili sožalje.

Posebno pa se zahvaljujemo njegovim sodelavcem pri davčni upravi, ki so tako sočutno počastili njegov spomin, obema govornikoma za poslovilne in tolažilne besede ter duhovniku za opravljen obred, tolažbo in molitev.

Ptuj, 19. maj 1981.

Globoko žalujoči starši, sestra in brat.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, omice, sestre, tete in botre

Marije Kmetec

rojena Cesnik

se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za požrtvovalno delo ter znanecem, ki so jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, vsem, ki so darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje, iskrena hvala g. župniku za opravljen obred, tovarišu Kekcu za poslovilne besede in pevkam za odpete žalostinke.

ŽALUJOČI: hčerki Ivanka in Anica z družinama, sin Stefan z družino in Janko ter vso ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mamice, stare mame, sestre in tete

Justine Maroh

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno družini Mlakar, prijateljem in znanecem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni poslednji poti, z nami sočustvovali v najtežjih trenutkih ter poklonili številne vence.

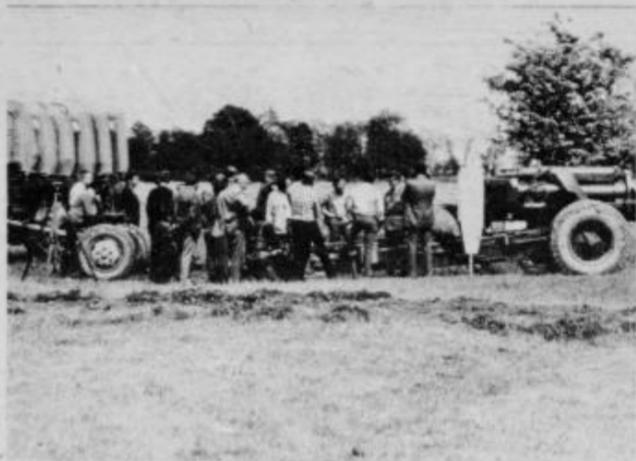
Posebno zahvalo smo dolžni internemu oddelku Splošne bolnišnice Dr. Jožeta Potrča iz Ptuja, Kmetijskemu kombinatu TOZD Mlekarna Ptuj, Kmetijskemu kombinatu Ptuj TOZD Petovio, Trgovskemu podjetju MIP Ptuj, kolektivno poslovalnice Sela, TGA Kidričevo, Komunalnemu podjetju Ptuj TOZD nizkogradnje-hidrogradnje.

Najlepša hvala predsedniku krajevne skupnosti Videm pri Ptuj, tov. Jožetu Hentaku za ganljive besede slovesa ob hiši žalosti, kakor pri odprtem grobu, č. g. dušnemu pastirju za opravljen cerkveni obred, pevcem iz Vidma pri Ptuj, za prelepo zapete žalostinke.

Še enkrat vsem najlepša hvala.

ŽALUJOČI: mož Janez, hčerka Katica, hčerke Angela, Marija in Rozika z družinami, sinova Janez in Alojz z družinama ter sestre Micka, Katica, Elizabeta ter sestrična Rozika z družinami.

Lancova vas, dne 15. maja 1981

Predavanja so bila zelo zanimiva (foto I. kotar)

Prilava na strel (foto I. kotar)

Seznanitev s sodobno oborožitvijo

Rezervni starešine ptujske občine nadaljujejo z rednim izobraževanjem in izvajanjem sprejetega programa. Tokrat so opravili tri naloge. Doma so individualno odgovorili na vprašanja s področja sedanega vojaškopoličnega stanja v svetu, sovražne propagande in SLO in družbene samozastite. V ta namen so morali, kot je to običaj, predelati gradivo, objavljeno tako v sredstvih javnega obveščanja kot strokovni literaturi in pred-

logu novega zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozastiti.

Drugi dve aktivnosti oziroma nalogi pa so izvedli na vojaškem poligonu. V prvem delu so se seznanili z nekaterimi sodobnimi dosežki na področju oborožitvene tehnike, v največji meri pa obnovili znanje, pridobljeno tako ob služenju vojaškega roka kot kasnejšem izobraževanju. Drugi del pa je bilo streljanje z ročnim metalcem. Udeležba starešin je bila 85

odstotna, uspeh pri streljanju pa je presejal pričakovanja, saj je bilo zadevanje kljub manjšemu številu strelav kar 89 odstotno. K uspehu tokratne akcije so veliko prispevali vojaki in starešine vojašnice Dušan Kveder, občinski štab za teritorialno obrambo in vodstvo občinske konference ZRVS. Tako pa je ob vseh akcijah in vajah, saj je to sodelovanje izredno uspešno.

I. kotar

SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

SKRB ZA VARNOSTNO KULTURO

Nedvomno ima svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Ptuj pomembno vlogo pri razvoju varnostne kulture med občani. Še posebej aktivne so posamezne komisije, ki delujejo v okviru tega sveta. Komisija za prometno vzgojo mladine nenehno skrbi za izobraževanje pionirjev in mladincev o znanju cestno prometnih predpisov. V ta namen potekajo redno predavanja po šolah in po KS, kjer predvajajo tudi poučne filme o prometu. Vsako leto pa potekajo tudi tekmovanja pod skupnim naslovom Kaj več o prometu? Poročali smo o sklepnem občinskem tekmovanju pod tem naslovom, ki je bilo pred tremi tedni v Kidričevem, udeležilo pa se ga je prek 150 pionirjev iz vseh osnovnih šol v ptujski občini.

Delo komisije za prometno vzgojo občanov temelji na vzgoji in izobraževanju po posameznih krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Osnovni namen pa je zajeti v izobraževanje o prometnih predpisih čim širši krog delovnih ljudi in občanov. V o'viru te komisije delujejo posebne trojke, ki skrbijo za predavanja. V programu za letošnje leto so si člani te komisije posebej podčrtali izobraževanje voznikov kmetijskih traktorjev.

V četrtek in petek, 14. in 15. maja je komisija za prometno vzgojo občanov v sodelovanju z miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov

kom in starejšim ter počasnejšim občanom pri prečkanju cest na prehodih za pešce. Delavci milice so istočasno opozarjali voznike na

Tajnik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Franc Jerenka je med drugim povedal, da bodo v kratkem v Ptuj izvedli še eno podobno akcijo in sicer pod nazivom „pravilno parkiranje“. Člani komisije za tehnično urejanje prometa bodo opozarjali na napačno parkirana vozila in jih usmerjali na parkirišča. Saj ni res, da bi se morali pripeljati prav pred vhod trgovine ali ustanove kamor smo namenjeni.

V začetku junija bodo še izvedli preventivno akcijo „brezhibno vozilo je varno vozilo“. Vozniki, predvsem pa člani AMD bodo lahko v Agisovih servisih opravljali določene dne brezplačne preventivne tehnične preglede vozil (seveda samo izredne).

Svoj delež pa je občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu dobro opravil tudi pri obveščanju občanov o novostih, ki jih je prinesel novi zakon o temeljnih varnostih cestnega prometa, ki je pričel veljati s 1. majem letos. Prek usposobljenih članov AMD so izvedli številna predavanja po krajevnih skupnostih in seznanjali občane z vsebino novega zakona. S to obliko izobraževanja in obveščanja nadaljujejo tudi v maju.

M. Ozmeč

Na tekmovanjih Kaj več o prometu mladi iz leta v leto kažejo večjo mero znanja in spretnosti.

uspešno izvedla akcijo „pešec v prometu“. Še posebej so se izkazali pionirji—prometniki iz ptujskih osnovnih šol, ki so skrbno in previdno pomagali svojim vrstni-

previdno vožnjo po mestnih ulicah, še posebej pred prehodi za pešce. Vsekakor je ta dvodnevna opozorilna in preventivna akcija dobro uspela.

ČRNA KRONIKA

V tednu od 11. do vključno 18. maja so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali na območju ptujske občine le v petih prometnih nesrečah. Žal so tudi tokrat zabeležili eno žrtev nezgode, v ostalih primerih pa tri lažje poškodbe. Najpogostejši vzroki nesreč so bili tokrat izsiljevanje prednosti, nepravilno zavijanje in prehitra vožnja. Materialna škoda na vozilih znaša okoli 70.000 din.

UMRL ZA OPEKLINAMI

Zelo nenavadna, a žal tragična nesreča se je zgodila pred več kot 14 dnevi na ptujskem jezeru, ko se je Velenjčan Ivan Goršek vozil s svojo jadrnico ter pri tem z aluminijastim drogom zadel v visokonapetostni daljnovod. Goršek je zaradi hudih poškodb — opeklin tretje stopnje umrl v ljubljanskem Kliničnem centru.

NEPREVIDNO S KOLESOM

V petek 15. maja ob 15.30 je prišlo do lažje nezgode tudi na lokalni cesti v Dolanah. Kolesarka Marija Arnuš iz Prvence je na krmilu kolesa peljala cekar in dežnik. Med vožnjo se ji je dežnik-zataknil med kolo zaradi česar je krmilo zavilo v levo. Pri tem je trčila v nasproti vozeč osebni avto, ki ga je upravljal Stanko Vidovič iz Pristave. Kolesarka je utrpela lažje poškodbe. — OM

HUDO BOČNO TRČENJE

Zelo huda prometna nesreča se je zgodila v petek 15. maja ob 11.30 na magistralni cesti v Ptuj ob bencinski črpalki pri parku. Voznica osebne avtomobila Lidija Krepek (24) iz Zimice 17 pri Zgornjem Dupleku je zapeljala z bencinske črpalke na prednostno cesto v trenutku, ko je z dravskega mostu peljal pravilno voznik vojaškega tovornjaka Ljubo Ražnjevič. Kljub zaviranju je prišlo do silovitega bočnega trčenja. Voznica Krepekova je pri tem dobila tako hude poškodbe, da je umrla med prevozom v ptujsko bolnišnico.

SREČANJE REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN BRATSKIH OBČIN

Šestnajsto tradicionalno srečanje rezervnih vojaških starešin iz občinskih konferenc ZRVS bratskih občin socialističnih republik Hrvaške in Slovenije je pripravila mestna konferenca Maribor. Bilo je 9. maja in tako posvečeno jubilejem. Dnevu zmage in prazniku mariborskih občin.

V Pekrah so se rezervni starešine najprej seznanili z vlogo in nalogami Doma obrambne vzgoje in se pogovorili o aktualnih nalogah pri vodenju splošne ljudske obrambe in družbene samozastite ter obveznostih pri usposabljanju prebivalstva. Srečanje so nadaljevali s tekmovanji v šahu in streljanju z zračno puško. Ptujčani so zmagali v šahu in bili drugi v skupni uvrstitvi, kjer je zmagala ekipa Slovenske Bistrice, ki je bila najboljša tudi v streljanju. Po ogledu tovarne avtomobilov, muzeja na Osankarici in Treh žebčev so srečanje sklenili pri Arču na Pohorju. I. kotar

Zlati par iz Biša

V soboto, 16. maja sta pooblaščen delegat in matičar skupščine občine Ptuj svečano razglasila za zlatoporočenca FRANCA in AN. GELO VERŠIČ iz Biša 4 KS Trnovska vas.

Franc, upokojen ključavničar je bil rojen leta 1903, Angela pa 1900 in je bila vseskozi gospodinja. V zakonu sta imela 10 otrok, danes pa ju razveseljuje 17 vnukov in tudi že 7 pravnukov.

Angela in Franc Veršič v poročni dvorani matičnega urada v Ptuj ob razglasitvi za zlatoporočenca

Foto: Langerhole

osebna kronika

Vesna Hudžar, Reševa 29 — Petra; Erna Štampar, Grabe 27 — Roberta; Dragica Zelenjak, Kidričevo 59 — Leonido; Marija Glavinč, Vinski vrh 6 — dečka; Zožja Hebar, Senik 14 — dečka; Helena Slana, Anželova 14 — dva dečka; Katarina Zemljčič, Žerovinci 8 — deklco; Silva Sagadin, Bukovci 177 — deklco; Marija Irgl, Janežovski vrh 33 — Roberta; Vida Zadravec, Ptujška 12/b — Tino; Angela Golnar, Sovjak 54, Gornja Radgona — Renato; Terezija Šoštarčič, Novinci 39 — deklco; Marjana Vogrinc, Gomila 48 pri Kogu — Mojco; Ana Maroh, Tržec 48/a — Marka; Terezija Sagadin, Zihlerova pl. 13 — dečka; Rozalija Grabovec, Cesta Olge Meglič 4 — dečka; Ivanka Trunk, Moškanjci n. h. — dečka; Ljudmila Murko, Janežovski vrh n. h. — dečka; Slavica Ivanovič, Dr. Hrovata 1, Ormož — deklco; Ana Lovrec, Vintarovi 43 — deklco; Majda Voda, Grajena 43 — Matejo; Milena Zavec, Vel. Varnica 70 — Melito; Olga Petrovič, Jadranska 17 — Blanka; Olga Pongrac, Dubrava 27 — deklco; Ljubinka Levanič, Potrčeva 23 — Dejana; Lidija Kosi, Gregorčičev dr. 8 — deklco; Olga Krajnc, Dolane 18 — Patricijo; Tončka Gregorinčič, Ivanjkovi 48 — Srečka; Marija Sitar, Jurovi 8/b — dečka; Miroslava Gregurec, Mihovci 93 — deklco; Zvezdana Kodrič, Ceremozišče 30 — deklco; Dragica Pušaver, Majšperk 55 — Sebastijana; Ljuba Kamenšek, Kočice 52 — dečka; Silva Iskra, Bonifacijeva 8, Piran — dečka; Dragica Žuran, Čehova 3 — deklco; Dragica Tomasino, Breg 56 — deklco.

Žižek, Na gradu 5 in Majda Gokjovič, Sp. Hajdina 33; Franc Soršak, Trnovec 11 in Almira Pauko, Gerečja vas 71/a; Jožef Lorber, Breg 3 in Regina Avguštin, Lešje 37; Slavko Gerđak, Zagrebška 82 in Irma Ahej, Zagrebška 82; Branko Vuzem, Dornava 18 in Marica Emeršič, Dornava 18; Branko Voda, Krčevina pri Vurberku 56 in Jelka Polanec, Grajenščak 25/c; Borut Čuček, Maribor, Ferkova 12 in Jožefa Čuš, Maribor, Ferkova 12; Janez Mlakar, Lancova vas 72 in Slavica Sakelšek, Zg. Pristava 46; Martin Rodošek, Ceremozišče 69 in Rozalija Zeleznik, Nadole 4; Milan Arnuš, Kicar 103 in Dragica Cajnko, Nova vas pri Ptuj 100; Ivan Grabovec, Videm pri Ptuj 58 in Milica Satler, Rabeljčja vas 14.

UMRLI SO:
Anton Lorger, Dragonja vas 35, roj. 1902, umrl 7. maja 1981; Ljudmila Perko, Vuzmetinci 40, roj. 1919, umrla 10. maja 1981; Katarina Ljubec, Dom upokojencev, Volkmerjeva 10, roj. 1907, umrla 9. maja 1981; Jožefa Ilijaš, Arničeva 5, roj. 1899, umrla 11. maja 1981; Marija Brunčič, Stuki 9, roj. 1895, umrla 6. maja 1981; Slavko Križanič, Kog 76, roj. 1957, umrl 8. maja 1981; Uršula Breznik, Strajna 30, roj. 1926, umrla 13. maja 1981; Srečko Pavlin, Juršinci 2/a, roj. 1936, umrl 13. maja 1981; Janez Fideršek, Muretinci 45, roj. 1901, umrl 14. maja 1981; Jožef Hojnik, Bratislavci 53, roj. 1928, umrl 14. maja 1981; Karel Petrovič, Nova vas pri Ptuj 95, roj. 1952, umrl 10. maja 1981.

POROKE:

Franc Krajnc, Maistrova 9 in Branka Began, Panonska 5; Ivan

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO—TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK, Uredništvo in uprava Radio—Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 300 dinarjev, za tujino 550 dinarjev, Ziro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavljevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

UGODEN NAKUP VOZILA Diana 6 LC

— pri VOLANU tel. 771-385

— nova tovarniška cena
99.900 din
— Dobava takoj

emona

ptuj

merkur

